

มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

โดย

นางสาวสุภาวดี มีสุนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE ADMINISTRATION STANDARDS OF PARTNERSHIP SCHOOL

By
MISS Supavadee MISUNA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา
โดย	นางสาวสุภาวดี มีสุนา
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาคุชฎีบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ สุจริตรักษ์)

59252918 : การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต

คำสำคัญ : มาตรฐานการบริหาร, โรงเรียนร่วมพัฒนา

นางสาว สุภาวดี มีสุนา: มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา 2) ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา โดยใช้ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหน่วยวิเคราะห์ ซึ่งเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาจำนวน 3 โรงเรียน มีผู้ให้สัมภาษณ์โรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนและตัวแทนผู้ร่วมพัฒนาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนารุ่นที่ 1 และ 2 จำนวน 102 โรงเรียน รวมผู้เชี่ยวชาญสำหรับการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ทั้งสิ้น 204 คน สถิติที่ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า

1. มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 16 ด้าน 98 ตัวบ่งชี้ คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มี 2 ด้าน 20 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มี 9 ด้าน 46 ตัวบ่งชี้ และ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 5 ด้าน 32 ตัวบ่งชี้

2. ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวน 95 ตัวบ่งชี้ ส่วนอีก 3 ตัวบ่งชี้ คือมาตรฐานที่ 1 ด้านที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 4 บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ เห็นด้วย 56 คน คิดเป็นร้อยละ 30.11 ไม่เห็นด้วย 130 คน คิดเป็นร้อยละ 69.89 และตัวบ่งชี้ที่ 5 นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นด้วย 120 คน คิดเป็นร้อยละ 64.52 ไม่เห็นด้วย 66 คน คิดเป็นร้อยละ 35.48 และมาตรฐานที่ 2 ด้านที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 5 นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา เห็นด้วย 170 คน คิดเป็นร้อยละ 91.39 ไม่เห็นด้วย 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.61

59252918 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : ADMINISTRATION STANDARDS SCHOOL

MISS SUPAVADEE MISUNA : THE ADMINISTRATION STANDARDS OF PARTNERSHIP SCHOOL THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR PRASERT INTARAK, Ed.D.

The objectives of this research were to find: 1) partnership school administration standards and indicators, and 2) the confirmation of administration standards and indicators partnership school. Three partnership primary schools served as the unit of analysis. The informant from each school were four respondents: a director of the school, a deputy director of the school, a teacher, and a school of Education Committee. The instrument for collecting the data were: 1) some structured interview and 2) the opinionnaire which collecting from school director and the representative from partnership school group 1 and group 2 with the total of 204 experts. Frequency, percentage, and content analysis were used as the statistical analysis.

The research findings of this research were as follows:

1. Standards and administrative indicators for partnership schools consist of 3 standards, 16 aspects, and 98 indicators., The first standard, student quality, 2 aspects, 20 indicators. The second standard, 2) Administration and management, 9 aspects, 46 indicators. The third standard, 3) The process of teaching- and learning process, which attaches great that focuses on importance to learners, 5 aspects, 32 indicators.

2. The confirmation of the standard and the indicators for the administration of the partnership schools, 186 experts or 100 percent agreed with the 95 indicators, while the other three indicators in standard 1, aspects 2, indicator 4, Administration Academic business, 56 experts or 30.11 percent agreed with the finaling, and 130 experts or 69.89 percent disagreed with the finaling. The indicator 5, Supervision and monitoring of educational school quality management by Board of Basic Education Institutions were agreed with the finaling, 120 experts or 64.52 percent While 66 experts or 35.48 percent were disagreed and the standard 2, aspects 2, indicator 5, Internal supervision by participation of partnership, 170 experts or 91.39 percent were disagreed with the finaling, and 16 experts or 8.61 percent agreed with the finaling.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยการได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ประธานกรรมการ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ สุจริตรักษ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ และยืนยันมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของงานวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ และประสบการณ์อันมีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร และงานวิทยานิพนธ์ทุกเล่ม ที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์ เล่มนี้มีความสมบูรณ์

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาเอกรุ่นที่ 14 บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการดำเนินการวิจัยตลอดมา

คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแต่พระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ที่อบรมสั่งสอนแนะนำ ญาติมิตร เพื่อนร่วมงาน และครอบครัวของผู้วิจัย ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา

นางสาว สุภาวดี มิสุณา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ข้อคำถามของการวิจัย.....	9
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	16
มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา.....	16
ความหมายของมาตรฐาน.....	17
ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา.....	18
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561.....	19
มาตรฐานการศึกษาของต่างประเทศ.....	25

การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติของต่างประเทศ	25
มาตรฐานการศึกษาของประเทศฟินแลนด์.....	27
มาตรฐานการศึกษาของประเทศอังกฤษ	29
มาตรฐานการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์	31
มาตรฐานการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น	32
มาตรฐานการศึกษาของประเทศสิงคโปร์	33
มาตรฐานการศึกษาของประเทศมาเลเซีย.....	34
ตัวบ่งชี้	35
ความหมายของตัวบ่งชี้.....	36
ลักษณะของตัวบ่งชี้	38
ประโยชน์ของตัวบ่งชี้.....	45
ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนร่วมพัฒนา.....	47
ความเป็นมาและหลักการของโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา.....	47
วิสัยทัศน์	48
พันธกิจ.....	48
วัตถุประสงค์.....	49
ประโยชน์ที่จะได้รับ	49
เป้าหมาย	49
การดำเนินงาน.....	49
การพิจารณาและคัดเลือกสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการ.....	50
บทบาทหน้าที่ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	53
แนวการดำเนินงานโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา	57
งบประมาณในการดำเนินโครงการ	62
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62

สรุป.....	91
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	92
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	92
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย.....	92
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย	93
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานการวิจัย	96
ระเบียบวิธีวิจัย.....	96
แผนแบบการวิจัย	96
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	97
ตัวแปรที่ศึกษา.....	98
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	98
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	99
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	100
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	101
การนำเสนอข้อมูล.....	101
สรุป.....	102
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	103
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ตัวแปรมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	104
1.1 วิเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการ บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้ร่าง มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา.....	104
1.2 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	120

1.3 สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	131
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา.....	141
2.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง อายุ และระดับการศึกษา.....	141
2.2 ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา.....	143
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	157
สรุปผลการวิจัย	158
อภิปรายผล	162
ข้อเสนอแนะ	182
ข้อเสนอแนะทั่วไป	182
ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป.....	184
รายการอ้างอิง.....	185
ภาคผนวก	192
ภาคผนวก ก หนังสือขอสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	193
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อยืนยันตัวบ่งชี้ เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ รายชื่อโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School).....	198
ประวัติผู้เขียน	213

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา รุ่นที่ 1 และ รุ่นที่ 2 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561-2562.....48
ตารางที่ 2	สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา..... 105
ตารางที่ 3	สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา..... 121
ตารางที่ 4	สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ..... 134
ตารางที่ 5	ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 142
ตารางที่ 6	ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา..... 143
ตารางที่ 7	มาตรฐานรายด้าน ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนนท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ 163
ตารางที่ 8	ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 1 ของผลการวิจัยเรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนนท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ 167
ตารางที่ 9	ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนนท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ 170
ตารางที่ 10	ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนนท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ 175

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 ระบบการศึกษา : ที่เป็นองค์รวม ไม่เลือกปฏิบัติ กำกับทิศทาง
โดยส่วนกลางนำนโยบายไปปฏิบัติ และสร้างนวัตกรรมการศึกษาโดยท้องถิ่น
ของประเทศฟินแลนด์.....29

แผนภาพที่ 2 แสดงบทบาทหลักของกระทรวงศึกษาธิการ53

แผนภาพที่ 3 บทบาทหลักของกระทรวงศึกษาธิการ55

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	14
แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	95
แผนภูมิที่ 3 แผนผังของแผนแบบการวิจัย.....	96

บทที่ 1

บทนำ

ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ กีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ.2561 สถานศึกษาต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 และการกำหนดมาตรฐานการศึกษานั้น เป็นการสะท้อนคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา จะเป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผลและประกันคุณภาพการศึกษา¹ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ต้องดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยึดแนวคิดพื้นฐาน หลักการ ให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมตลอดจนกระบวนการดำเนินการและการจัดทำระบบการพัฒนาอย่างมี

¹สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2561), 2.

ประสิทธิภาพ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด?

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) มาสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่นำมาขับเคลื่อนให้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่ว่า “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ซึ่งเป็นแผนในระยะ 5 ปี ในด้านการศึกษาไว้ดังนี้ 1) ให้มีการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง 2) การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ และ 3) การพัฒนาผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity) ให้เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ในการพัฒนากำลังคนและแรงงาน สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งมีแนวคิดการจัดการศึกษายึดหลักสำคัญประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) และตามเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน³ มาตรา 54 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมถึงการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน

²สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง, 2561), 3.

³สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2562), 16-18.

สังคม และประเทศชาติ⁴ เช่นเดียวกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องการให้สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ทำหน้าที่จัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก⁵ ประเทศไทยเริ่มปฏิรูปการศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเกิดจากความจำเป็นที่สังคมต้องการแก้ไขความอ่อนด้อยในผลการจัดการศึกษาในช่วงที่ผ่านมา โดยมีจุดมุ่งหมายไปที่การพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะที่พึงปรารถนาอย่างสมบูรณ์ เพื่อให้คนไปพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของโลกและเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา จึงต้องมีการปฏิรูปองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) การปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ 2) ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา 3) ระบบสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) โครงสร้างการบริหารและการจัดการ 5) ระบบตรวจสอบประเมินคุณภาพการศึกษา 6) ระบบงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการศึกษา และ 7) การมีส่วนร่วมของสังคมในการจัดการศึกษา⁶ แต่คุณภาพการศึกษาของประเทศก็ยังไม่ดีขึ้นอย่างทั่วถึง

⁴สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท, 2560), 14-15.

⁵กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2553, เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก http://www.moe.go.th/moe/nipa/ed_law/p.r.g.edu1.pdf.

⁶สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, การปฏิรูปการศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 14 มกราคม 2562 เข้าถึงได้จาก <http://www.ops.moe.go.th/ops2017/>

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย THAILAND 4.0 ได้มีมติในการประชุม เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 กำหนดให้มีการจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) โดยมอบให้นายมีชัย วีระไวทยะ และ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.เทียนฉาย กีระนันทน์ ขับเคลื่อนโครงการนี้ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ โดยดำเนินการตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 กับสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ตามความเหมาะสม โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School Project) เป็นแนวคิดการสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้บทบาทความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และบริษัท มูลนิธิ องค์กร หรือสถาบันที่สนับสนุนทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการบริหารให้กับสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนขยายของโรงเรียนประชารัฐ โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาและข้อเสนอแนะของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยในเป้าหมายการพัฒนา 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การพัฒนาครู 3) การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ 4) การพัฒนาคุณภาพการบริหาร โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการคือ 1) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ ร่วมพัฒนา และสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและสังกัดอื่น ๆ 2) เพื่อพัฒนาคุณภาพและรังสรรค์นวัตกรรมการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตให้แก่ผู้เรียน 3) เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุกคนในชุมชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาทักษะและคุณภาพชีวิต และ 4) เพื่อให้สถานศึกษาได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างทั่วถึงนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษานับตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จนถึงปัจจุบันปีการศึกษา 2564 โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา มีสถานศึกษาทุกสังกัดที่ผ่านการประเมินเข้าร่วมโครงการจำนวน 143 โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 105 โรงเรียน เป้าหมายของโครงการต้องการให้มีสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการให้ครอบคลุมทั้ง 77 จังหวัดและมีสถานศึกษาผ่านการประเมินและเข้าร่วมโครงการจำนวน 8,000 โรงเรียน ส่วนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดอีก 10 จังหวัดจึงจะครอบคลุม 77 จังหวัด⁷

⁷สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการปฏิบัติงานโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย), 2561), 1-3.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักถึงแนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงเรียนในสังกัดจากแนวทางที่รัฐบาลจัดตั้งโครงการสานพลังประชารัฐ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการบูรณาการความร่วมมือกันระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยโครงการสานพลังประชารัฐด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำ เป็น 1 ใน 12 โครงการภายใต้โครงการประชารัฐที่เป็นมิติใหม่ของความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม โดยมีเป้าหมายเพื่อขับเคลื่อนและยกระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำให้มีสัมฤทธิ์ผลและมีส่วนสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนซึ่งคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำได้ร่วมกำหนดยุทธศาสตร์การยกระดับการศึกษา 10 ด้านเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืนดังนี้

- 1) พัฒนาระบบข้อมูลสถานศึกษาและผลการศึกษาที่เปิดเผยสู่สาธารณะ
- 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเพื่อให้โรงเรียนทั่วประเทศได้เข้าถึงแหล่งสาระ ความรู้และมาตรฐานการศึกษาจากทั่วโลก
- 3) พัฒนาหลักสูตรและคู่มือการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเองและมีการคิดวิเคราะห์
- 4) ส่งเสริมการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตสาธารณะ
- 5) พัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
- 6) สร้างแรงจูงใจให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน
- 7) พัฒนาความร่วมมือและสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 8) ยกระดับทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักเรียน
- 9) พัฒนาและส่งเสริมผู้นำรุ่นใหม่เข้าร่วมพัฒนาโรงเรียน
- 10) พัฒนาศูนย์การศึกษางานค้นคว้าวิจัยเพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาเทคโนโลยีแห่งอนาคตในระดับภูมิภาค โดยภาพอนาคตของโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เป็นโรงเรียนที่ให้โอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา นักเรียนได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้สามารถเข้าถึงการบริการที่มีคุณภาพ ทั้งถึงและเป็นธรรม มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ กระบวนการและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ มีสมรรถนะที่สำคัญและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดนตรี กีฬา ศิลปะ และจิตสาธารณะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในส่วนของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ก็จะมีความพร้อมทั้งสมรรถนะ ศักยภาพและความสามารถในการบริหาร การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมีความพร้อมทางด้านกายภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุครุภัณฑ์ สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย เป็นโรงเรียนที่เน้นการพัฒนาพื้นฐานด้านอาชีพและการเป็น “โรงเรียนของชุมชน” ที่มีความร่วมมือกับท้องถิ่น การให้บริการโรงเรียนเครือข่ายและชุมชนอย่างเข้มแข็งด้วยความมุ่งหมายที่จะให้การดำเนินงานของโครงการโรงเรียนประชารัฐเป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ของโครงการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้เป็นกรอบวัดความสำเร็จของการดำเนินงานของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนประชารัฐไว้ 3 หมวด ได้แก่ หมวดตัวชี้วัดนักเรียน หมวดตัวชี้วัดครู และหมวดตัวชี้วัดโรงเรียน

ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) หมวดตัวชี้วัดนักเรียน 9 ตัวชี้วัด (1.1) ค่านิยมหลัก 12 ประการ (1.2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (1.3) พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียน (1.4) จิตสาธารณะ (1.5) สุขภาวะที่ดี และสุนทรียภาพ (1.6) ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (1.7) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ (1.8) ความสามารถด้านความรู้เชิงบูรณาการ (STEM) (1.9) ความสามารถในการใช้ ICT และภาษาอังกฤษ 2) หมวดตัวชี้วัดครู 5 ตัวชี้วัด (2.1) การพัฒนาตนเองของครู (2.2) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centric) (2.3) ความสามารถในการสอนตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM) (2.4) การสอนคุณธรรมในโรงเรียน (2.5) ความสามารถด้าน ICT และภาษาอังกฤษ 3) หมวดตัวชี้วัดโรงเรียน จำนวน 3 ตัวชี้วัด (3.1) เป็นศูนย์กลางการเข้าถึง ICT และ Digital (3.2) การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และ (3.3) ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ (Transparency & Accountability)¹⁰ และกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School Project) ซึ่งเป็นส่วนขยายของโรงเรียนพระราชรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ให้ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการศึกษาที่คล่องตัว ด้วยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนภายใต้การสนับสนุนทรัพยากรและการบริหารที่จำเป็นและเหมาะสมจากผู้สนับสนุน ในรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 โดยเริ่มโครงการตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 จนถึงปัจจุบัน มีผู้สนับสนุนที่ได้ทำข้อตกลงร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการร่วม 20 กว่าหน่วยงาน อาทิเช่น ธนาคารกรุงเทพ บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) บริษัทไทยเบฟเวอเรจ มาร์เกตติ้ง จำกัด มูลนิธิ มีชัยวีระ ไวทยะ และ IKEA Southeast Asia กลุ่มบริษัทสยาม พรีเมียร์ลีกฟุตบอล เป็นต้น และประโยชน์ที่สถานศึกษาจะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ ดังนี้ 1) การบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีรูปแบบการดำเนินงานโดยผู้สนับสนุนจากภาคเอกชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 3) สถานศึกษาผ่านเกณฑ์การประกันคุณภาพภายนอกระดับดีมากภายในปี พ.ศ. 2565 และ 4) สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุกคนในชุมชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาทักษะและคุณภาพชีวิต และ 5) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา¹¹ แต่จากผลการศึกษาวิจัยของ จัตุพร แพบัวไธสง ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของกลุ่มชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าด้านบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของกลุ่มชุมชนในการบริหารการศึกษา

¹⁰สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, **โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล** (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท, 2561), 1.

¹¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **Partnership School Project** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2561), 5.

ของโรงเรียนร่วมพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นเรื่องร่วมกำหนดนโยบายและวางแผน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด¹² เช่นเดียวกับ ศิริินทร์ทิพย์ วรรณภักตร์ สาธร ทรัพย์รวงทอง และ ปพนสรรงค์ โพธิพิทักษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหาร โรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ปัญหาสูงสุด คือ การส่งเสริมการวางแผนและออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ของครูผ่านกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้านการบริหารงาน งบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา พบว่า ปัญหาสูงสุด คือ การสนับสนุนงบประมาณในการ พัฒนาทักษะการผลิตสื่อนวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอร่วมระดม ทรัพยากรทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ นวัตกรรม แหล่งเรียนรู้ ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ปัญหาสูงสุด คือ การกำหนดขอบเขต มอบหมาย อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบได้อย่างชัดเจน ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ปัญหาสูงสุด คือ การจัดระบบ สารสนเทศและพัฒนาระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการบริหาร แบบมีส่วนร่วม พบว่า ปัญหาสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน การจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน และด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน พบว่า ปัญหาสูงสุด คือ การส่งเสริมภูมิปัญญาในท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน โดยความร่วมมือ ของผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประสบความสำเร็จ ปราชญ์ชุมชน ปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญา ท้องถิ่น¹³ และ จตุพร ทั้งทอง ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนของ โรงเรียนดีประจำตำบล พบว่า ปัญหาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนดีประจำตำบลด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ ประเด็นเรื่องการจัดสรรงบประมาณตามนโยบายและแผน ด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการประเมินผล พบว่า ประเด็นเรื่องการเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดตามนโยบาย และแผนที่กำหนดไม่ครบถ้วนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด¹⁴ ประกอบกับ กลุ่มโรงเรียนร่วมพัฒนายังไม่มีเกณฑ์ หรือตัวบ่งชี้หลักในการเทียบเคียง ซึ่งแสดงถึงพฤติกรรมหรือผลการปฏิบัติงานทั้งเชิงปริมาณและเชิง

¹²จตุพร แพบไธสง, “การศึกษาการมีส่วนร่วมของกลุ่มชุมชนในการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) จังหวัดบุรีรัมย์,” วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา 12, ฉบับที่ สิบเนื่อง (1 2563): 1241.

¹³ศิริินทร์ทิพย์ วรรณภักตร์, สาธร ทรัพย์รวงทอง, และ ปพนสรรงค์ โพธิพิทักษ์, วารสาร วิจัยวิชาการ 4, 4 (ตุลาคม - ธันวาคม 2564): 214-217.

¹⁴จตุพร ทั้งทอง, “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนดีประจำ ตำบล” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555), 95-96.

คุณภาพในระดับใดระดับหนึ่งถือว่าเป็นคุณภาพที่ประสบความสำเร็จที่มีความเป็นอัตลักษณ์และตัวตนของโรงเรียนร่วมพัฒนา หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น หรือมีความเหมาะสมที่ยอมรับได้ มาใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบาย และวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนร่วมพัฒนาตั้งแต่จัดตั้งโครงการขึ้นมาทั้งในรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 ให้ได้ตามเป้าหมายของผู้ร่วมพัฒนาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 เนื่องจากการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการบริหารสถานศึกษา จะช่วยเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา กำหนดเป้าหมาย และความสำเร็จ ใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริม กำกับ ติดตาม นิเทศตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนมีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา¹⁵ และยังเป็นสารสนเทศให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ร่วมพัฒนาหรือผู้ที่เข้ามาสนับสนุนโครงการ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจ และต้องการศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) ซึ่งจะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์สำหรับการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัยและตอบปัญหาของการวิจัยให้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อทราบมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา
2. เพื่อทราบผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

ข้อคำถามของการวิจัย

1. มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาประกอบด้วยมาตรฐานและตัวบ่งชี้ใดบ้าง
2. ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาเป็นอย่างไร

¹⁵สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักทดสอบทางการศึกษา, การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 11.

สมมติฐานของการวิจัย

1. มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาเป็นพหุองค์ประกอบ
2. มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนามีความเหมาะสม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยกำหนด การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หนังสือ งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตแนวคิดการนำเสนอในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 จำนวน 3 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ¹⁶

2. โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) เป็นโครงการที่คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย THAILAND 4.0 ใช้แนวคิดการสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้บทบาทความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และบริษัท มูลนิธิ องค์กร หรือสถาบันที่สนับสนุนทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการบริหารให้กับสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนขยายของโรงเรียนประชารัฐ โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ ร่วมพัฒนาและสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและสังกัดอื่น ๆ 2) เพื่อพัฒนาคุณภาพและรังสรรค์ นวัตกรรมบริหารจัดการของสถานศึกษาให้สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตให้แก่ผู้เรียน 3) เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุกคนในชุมชน เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทักษะและคุณภาพชีวิต 4) เพื่อให้สถานศึกษาได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างทั่วถึง นำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา¹⁷

¹⁶สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ท่างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง, 2563), 60.

¹⁷สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562), 1-28.

3. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) ที่มีผลการดำเนินงานแตกต่างกันจำนวน 3 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 12 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการสัมภาษณ์และสังเกตที่ไม่เป็นการรบกวน (Unobtrusive Observation)¹⁸

4. งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับมาตรการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานของนักวิชาการศึกษาและนักวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ได้แก่ The Center for Mental Health in Schools at UCLA¹⁹ Joyce L. Epstein and others²⁰ Sue Kilpatrick, Susan Johns and Bill Mulford²¹ The Council for Corporate & School Partnerships²² Sandra M. Cook²³ Barbara Shaw, Maria McCabe, and Peter Tracy²⁴ Sandra

¹⁸สัมภาษณ์ สุภาวดี มีสุนา, รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1, 18-19 กุมภาพันธ์ 2565.

¹⁹**Center for Mental Health in Schools at UCLA, School-community partnerships: A Guide** (Los Angeles: CA, 2002), 18.

²⁰Joyce L. Epstein and other, **School, family, and community partnerships: Your handbook for action**, 4th ed. (California: A sage Publications Company Thousand Oaks, 2009), 323-324.

²¹Sue Kilpatrick, Susan Johns, and Bill Mulford, “Maturing school–community partnerships: Developing learning communities in rural Australia” (CRLRA Discussion Paper Series ISSN 1440-480x, University of Tasmania, 2003), 3-4.

²²The Council for Corporate & School Partnerships, **A how-to guide for school-Business partnerships**, accessed March 8, 2022, available from <https://outreach.ou.edu/educational-services/education/edutas/comprehensive-centers-archive/knowledgebases/response-to-intervention-knowledgebase/be-aware-of-non-financial-resources/a-how-to-guide-for-school-business-partnerships/>

²³Sandra M. Cook, “Promoting linkages: partnerships between schools and higher education,” **Keeping Quality Teachers: The Art of Retaining General and Special Education Teachers** (New York: University of the State of New York, 2004), 5-8.

²⁴Illinois Children’s Mental Health Partnership, **Guidelines for school community partnerships addressing the unmet mental health needs of school age children** (Illinois: n.p., 2005), 4-19.

M. Cook²⁵ Mavis Sanders, Steven Sheldon, and Joyce L. Epstein²⁶ Olivia Andrei, Diana Mahaska and Lia Bologna,²⁷ Johan Gavin, Ann Higgins and Karen Mahony²⁸ Elizabeth Warren & Janelle Young²⁹ Joyce L. Epstein and others³⁰ Peter Fotheringham³¹ Emily Daniela³²

²⁵Sandra M. Cook, “Analysis of characteristics of effective school and business partnerships: A case study of a medium size Florida district” (Ph.D. Dissertation, Department of Educational Leadership and Studies, Florida State University College of Education, 2005), abstract.

²⁶Mavis Sanders, Steven Sheldon, and Joyce L. Epstein, “Improving Schools’ Partnership Programs in the National Network of Partnership Schools,” **Journal of Educational Research & Policy Studies** 5, 1 (Spring 2005): 34-47.

²⁷Olivia Andrei, Diana Mahaska, and Lia Bologna, “The school management success Involved by the partnership with the community,” **Journal of Lucian Blaga University of Sibiu, Faculty of Economic Sciences** 47 (April-May 2009): 95-107.

²⁸Johan Gavin, Ann Higgin, and Karen Mahony, “Family, School, Community educational partnership” (External Evaluation Report of FSCEP Reports Curriculum Development Unit, Mary Immaculate College, Limerick, 2009): 104-111.

²⁹Elizabeth Warren and Janelle Young, “Parent and school partnerships in supporting literacy and numeracy,” **Asia-Pacific Journal of Teacher Education** 30, 3 (June 2010): abstract.

³⁰Joyce L. Epstein and others “Framework of Six Types of Involvement,” **School, Family, and Community Partnerships: Your Handbook for Action**, 4th ed. (Thousand Oaks, CA: Corwin Press, 2019).

³¹Peter Fotheringham, “What works. The work program. Sustainable school and community partnerships,” **A research study**, 1st ed. (Australia: National Curriculum Services, 2013), 16-17, accessed March 20, 2022, available from https://whatworks.edu.au/upload/1363254474573_file_WWPartnershipsReport.pdf

³²Emily Daniela, “No school left behind: The power of school- community partnership, Urban Studies Program of Vassar College Libraries, USA” (bachelor’s degree. Dissertation, No school left behind: The power of school- community partnership, Faculty of Arts, Vassar College, 2012), abstract.

Karen L. Mapp and Paul J. Kutner³³ Mavis G. Sanders and Beth S. Simon³⁴ Sarah Costello and I-Fang Cheng³⁵ Mavis Sanders³⁶ Lynn A. Olson³⁷ National Parent Teacher Association³⁸ Mary Kingston Roche and Kelly Vaillancourt Stronach³⁹ Peter Fotheringham⁴⁰ Priscilla A. Barnes⁴¹

³³Karen L. Mapp and Paul J. Kutner, “Partners in Education: A Dual Capacity-Building Framework for Family–School Partnerships” (Report of SEDL in Collaboration with the U.S. Department of Education, 2013), abstract.

³⁴ Mavis G. Sanders and Beth S. Simon, “A comparison of program development at elementary, middle, and high schools in the national network of partnership schools,” **Journal of School Community** 12 (2002): 7.

³⁵ Sarah Costello and I-Fang Cheng, “Partnering for Student Success: A Practical Guide to Building Effective School-Based Partnerships,” **Research Reports of The School District of Philadelphia** (October 19, 2016): 3-10.

³⁶ Mavis Sanders, “Community-School Partnerships,” **The SAGE Encyclopedia of Out-of-School Learning**, Kylie Pepper (Thousand Oaks: Sage Publications, Inc., 2017), 112-114.

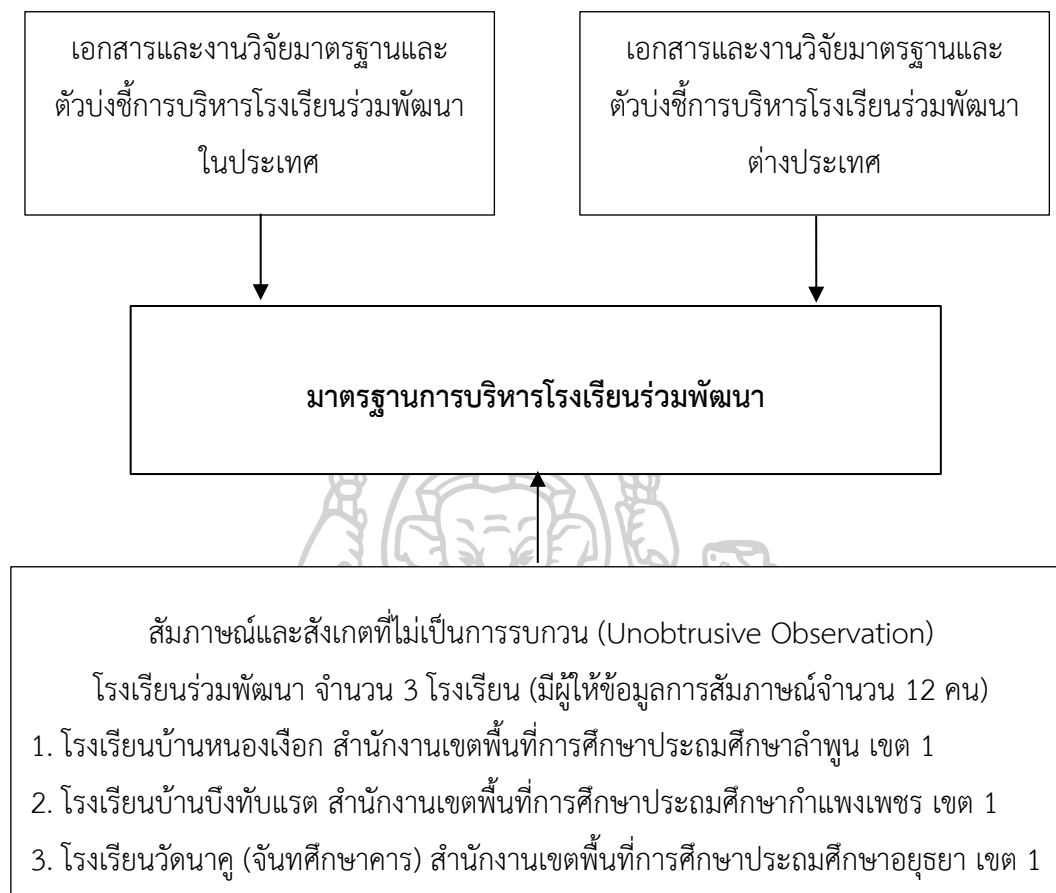
³⁷ Lynn A. Olson, “School-community partnerships Joining forces to support the learning and development of all students,” **Research Reports of The Aspen Institute National Commission on School, Emotional, & Academic Development**, 3rd (2018): 12.

³⁸ National Parent Teacher Association, “PTA national standards for family-school partnerships: An implementation guide,” **Research Report of National Parent Teacher Association** (June 19, 2015): abstract.

³⁹ Mary Kingston Roche and Kelly Vaillancourt Stronach, “Nine elements of effective school community partnerships to address student mental health, physical health, and overall wellness,” **Research Report of Coalition for Community Schools; Institute for Educational Leadership; National Association of School Psychologists (NASP)** (2019): 20.

⁴⁰ Peter Fotheringham, “Sustainable school and community partnerships,” **A Research Study of What Works, The Work Program, Sustainable School, and Community Partnerships** (Australia: National Curriculum Services Pty Ltd., 2013), 16-17.

สรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2561), 2-28.

: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระียนรู้, **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561** (กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562), 1-13.

⁴¹Priscilla A. Barnes, David Luhrmann, Meagan Shipley, and Jim O’Neill, “Indicators of partnership success among Michiana coordinated school health,” *The Health Education Associates Journal* 45, 2 (Fall 2013): 11.

นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียนร่วมพัฒนา หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจาก บริษัท มูลนิธิ องค์กร หรือสถาบัน ที่สนับสนุนทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษากับโรงเรียน โดยผ่านการประเมินเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา จากหน่วยงานดังกล่าวข้างต้นที่แจ้งความประสงค์เป็นผู้สนับสนุน ซึ่งมีตัวแทนจากผู้สนับสนุนหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ผู้ร่วมพัฒนา” เข้ามาร่วมเป็นประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน/คณะกรรมการสถานศึกษา/ที่ปรึกษา ในนามตัวแทนของผู้ทรงคุณวุฒิของสถานศึกษาอย่างน้อย 1 คน และมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรวม 15 คน ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนร่วมพัฒนามีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน 4 ประการ คือ 1) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการบริหารจัดการร่วมพัฒนาและสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 2) เพื่อพัฒนาคุณภาพและรังสรรค์นวัตกรรมการบริหารจัดการของโรงเรียนให้สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตให้แก่ผู้เรียน 3) เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุกคนในชุมชน เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทักษะและคุณภาพชีวิต 4) เพื่อให้โรงเรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างทั่วถึงนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา หมายถึง ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษา ที่ชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะ สภาพการณ์หรือสิ่งที่ต้องการศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนา ซึ่งนำมากำหนดหรือเทียบเป็นเกณฑ์การชี้วัดคุณภาพการปฏิบัติงานทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ ในเรื่องเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดกับโรงเรียนร่วมพัฒนาครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพนักเรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาตรฐานการบริหารมาใช้เป็นเป้าหมายในการบริหารและการจัดการศึกษา การส่งเสริมและกำกับดูแล การติดตามผลการดำเนินงาน การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับมาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มีรายละเอียด ดังนี้

1. มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา
2. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนร่วมพัฒนา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

การปฏิรูปการศึกษาเป็นนโยบายสำคัญของเกือบทุกประเทศ โดยมีรัฐบาลของแต่ละประเทศได้ลงทุนด้านการศึกษาโดยเพิ่มงบประมาณสูงขึ้นอย่างมาก โดยหวังให้เกิดผลต่อการปฏิรูป การศึกษาอย่างจริงจัง ในหลายทศวรรษที่ผ่านมายังไม่ปรากฏว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่เปลี่ยนแปลงจากเดิม อาจมียุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษาบางประเทศที่ประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ เช่น การให้โรงเรียนมีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น หรือการลดขนาด ห้องเรียนลง ซึ่งยังคงมีระบบโรงเรียนที่สามารถพัฒนาคุณภาพได้ดีขึ้นและในอัตราที่เร็วกว่าระบบ โรงเรียนอื่น ๆ กระทรวงศึกษาธิการ มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการปรับปรุงมาตรฐานและประเด็นพิจารณาให้สะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง การพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องม ีความรู้ความเข้าใจ แนวคิด หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อนำองค์ความรู้มา กำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตนเองที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา⁴² เพื่อสะท้อนให้เห็น คุณภาพของการบริหารและการจัดการศึกษา และใช้สำหรับเป็นแนวทางการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ และประเมินผล ตลอดจนถึงการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ อีกด้วย

⁴²สำนักทดสอบทางการศึกษา, การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ., 2563), 60.

ความหมายของมาตรฐาน (Standards)

นักวิชาการ ให้ความหมายของคำว่า มาตรฐาน (Standards) ไว้ต่าง ๆ ดังนี้

Good (กู๊ด) กล่าวว่าใน Dictionary of education ให้ความหมายของคำว่า มาตรฐาน ว่า มาตรฐาน หมายถึง 1) เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ หรือเกณฑ์ที่ใช้ในวงการศึกษา ที่แสดงให้เห็นถึงข้อมูลของตัวเลขในรูปของค่าเฉลี่ยทางสถิติ และในทางปรัชญาเป็นภาพของความยอดเยี่ยม ดีเด่น ในอุดมคติและ 2) มาตรฐาน หมายถึง เกณฑ์ใด ๆ ที่ใช้สำหรับการตัดสินสิ่งต่าง ๆ ⁴³ Berk (เบิร์ก) ได้ให้ความหมายว่า มาตรฐาน หมายถึง ระดับของเกณฑ์หรือคะแนนที่เป็นเกณฑ์ซึ่งแสดงถึงระดับ การปฏิบัติขั้นต่ำ เปลื้อง ณ นคร กล่าวว่า มาตรฐานเป็นสิ่งที่ถือเอาเป็นเกณฑ์ที่รับรองกันทั่วไปหรือ สิ่งที่ถือเอาเป็นเกณฑ์สำหรับเทียบกำหนดทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ หรือการกำหนดอย่างใด อย่างหนึ่ง ซึ่งนำมาใช้ถือเป็นหลักเทียบ⁴⁴ ส่วน พัชรา หาญเจริญกิจ กล่าวว่า มาตรฐาน หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับใดระดับหนึ่งซึ่งเป็นเกณฑ์ที่น่าพอใจหรืออยู่ในระดับที่ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติหรือทำได้ โดยมีกรอบในการพิจารณา⁴⁵ ศิริชัย กาญจนวาสี ให้ความหมายว่า คุณลักษณะหรือระดับที่ถือว่าเป็นระดับคุณภาพที่ประสบความสำเร็จ หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น หรือ ความเหมาะสมที่ยอมรับโดยทั่วไปในวิชาชีพต่าง ๆ พร้อมทั้งได้เสนอตัวอย่างมาตรฐานต่าง ๆ ดังนี้ 1) มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานบริการทางการแพทย์ มาตรฐานการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย มาตรฐานการปฏิบัติในวิชาชีพต่าง เป็นต้น⁴⁶ ฐาปนีย์ ธรรมเมธา ให้ความหมายของคำว่า มาตรฐาน

⁴³Carter V. Good, *Dictionary of education* (New York: McGraw Hill Book, 1959), 520.

⁴⁴เปลื้อง ณ นคร, *พจนานุกรมนักเรียน ฉบับเฉลิมพระเกียรติ (ฉบับปรับปรุง)* (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2561), 87.

⁴⁵พัชรา หาญเจริญกิจ, “รายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัย รังสิต ปี พ.ศ. 2561-2562,” *วารสารรังสิตสารสนเทศ* 26, ฉบับพิเศษ เนื่องในโอกาสได้รับรางวัล ชนะเลิศห้องสมุดสีเขียว IFLA Green Library Award 2020 (มกราคม – มิถุนายน 2564): 117.

⁴⁶ศิริชัย กาญจนวาสี, *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), 85.

หมายถึง สิ่งที่กำหนดไว้เป็นค่าเทียบทั้งด้านของวัตถุ ด้านวิธีการ หรือด้านของบุคคล เช่น ภาระหน้าที่ สมรรถภาพ การปฏิบัติงาน เป็นต้น โดยเป็นค่าขั้นต่ำที่ต้องการให้เกิดขึ้น⁴⁷

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า มาตรฐาน หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่นำมาใช้กำหนด เป็นเกณฑ์หลักในการเทียบเคียง ซึ่งแสดงถึงพฤติกรรมหรือผลการปฏิบัติงานทั้งเชิงปริมาณและ เชิงคุณภาพในระดับใดระดับหนึ่งทีถือว่าเป็นคุณภาพที่ประสบความสำเร็จ หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น หรือมีความเหมาะสมที่คนทั่วไปยอมรับได้

ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีความสำคัญต่อการวางรากฐานในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา ใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษา และการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ยังมีประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยให้สามารถกำหนดเป้าหมาย นโยบายและแนวทางในการพัฒนานาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาได้ชัดเจน
 2. สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ได้ตรงตามความต้องการของสถานศึกษา
 3. ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ การตรวจสอบ การนิเทศ การติดตามและประเมินผล เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเข้มแข็ง
 4. มีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา⁴⁸
- ดังนั้น สรุปได้ว่าประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษาเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทาง ในการกำหนดเป้าหมายสู่ความสำเร็จ การดำเนินนโยบายการจัดการศึกษา ตลอดจนส่งเสริม กำกับ ติดตามและประเมินผลในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา

⁴⁷ฐาปนีย์ ธรรมเมธา, “การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานเทคโนโลยีการศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษาในประเทศไทย” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), 62, อ้างถึงใน พรหมภัทร์ อุดมนิธิภักคนนท์, “การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), 18.

⁴⁸สำนักทดสอบทางการศึกษา, **แนวทางประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2561), 11.

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561

สำหรับสถานศึกษา เรื่องของการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาอื่น ๆ ต้องมีความรู้ความเข้าใจ แนวคิดและหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา รายละเอียดความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ แนวทางและขั้นตอนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ครู หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและบริบทของตนเอง

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา มีความคลาดเคลื่อนไปจากหลักการประกันคุณภาพ ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพ ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และระบบประเมินคุณภาพการศึกษาในรายละเอียดหลายประเด็นที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกินจำเป็นไม่สอดคล้องกับงานปกติเป็นภาระเพิ่มรวมทั้งระบบการประเมินภายในและภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างภาระและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และได้ออกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคตประกอบกับมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพ ทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำเป็นต้องปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกันจึงให้ยกเลิก ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2559 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ 2 มีนาคม 2560⁴⁹ และมติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการประชุม ครั้งที่ 5/2561 ตรงกับวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

⁴⁹สำนักทดสอบทางการศึกษา, แนวทางพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 6.

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา⁵⁰ มาตรฐานการศึกษาชาติ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ประกอบด้วย

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ

1.1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

1.1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

1.1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1.2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

1.2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

1.2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

1.2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

⁵⁰สำนักทดสอบทางการศึกษา, การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ท่างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 60.

คำอธิบายมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วยความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น

1.1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหามีเหตุผล

1.1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยงองค์ความรู้ และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ ครงงาน ชิ้นงาน ผลผลิต

1.1.4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

1.1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ผู้เรียนบรรลุและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิมในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติ หรือผลการทดสอบอื่น ๆ

1.1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การทำงานหรืองานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1.2.1 มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็น ผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดโดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

1.2.2 มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทย

1.2.3 ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี

1.2.4 มีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัยสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

คำอธิบายมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ กล่าวคือ เป็นการจักระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตาม หลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจักระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

คำอธิบาย 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษา กล่าวคือ กำหนดชัดเจนเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของต้นสังกัด รวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

คำอธิบาย 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา กล่าวคือสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการ คุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย

คำอธิบาย 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมายกล่าวคือ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย สถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านเชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่ม เป้าหมาย หมายรวมถึง การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควบรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

คำอธิบาย 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ กล่าวคือ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ใน การพัฒนา งานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

คำอธิบาย 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการ เรียนรู้ สถานศึกษาจัดระบบการจัดการ การพัฒนาและการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำอธิบายมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการ ชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมิน ผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มา ให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

คำอธิบาย 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ กล่าวคือ เป็นการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต การดำเนินชีวิต จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถ นำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็น และต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะแสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปลองค์ความรู้ นำเสนอผลงาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

คำอธิบาย 3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ กล่าวคือ มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้าง โอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

คำอธิบาย 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก กล่าวคือ ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ ร่วมกันอย่างมีความสุข

3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

คำอธิบาย 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน กล่าวคือ มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้

3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐาน แบ่งไว้ 5 ระดับ ไว้ดังนี้

ระดับ 1 กำลังพัฒนา

ระดับ 2 ปานกลาง

ระดับ 3 ดี

ระดับ 4 ดีเลิศ และ

ระดับ 5 ยอดเยี่ยม⁵¹

ดังนั้น การพัฒนามาตรฐานการศึกษาควรเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง กระจับ จำนวนที่เหมาะสม แต่สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพ การศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครู มีความสอดคล้องกับ บริบทของตนเอง

มาตรฐานการศึกษาของต่างประเทศ

1. การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติของต่างประเทศ

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ประเทศที่มีการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของชาติไว้ชัดเจน ได้แก่ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฟินแลนด์ ออสเตรเลีย ประเทศที่ใช้แนวคิดจากสภา ยุโรปกำหนดความสามารถหลักสำหรับผู้เรียน ได้แก่ โปรตุเกส เยอรมัน เม็กซิโก และประเทศที่ กำหนดแนวคิดสำคัญที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการศึกษาสำหรับอนาคตของผู้เรียน โดยแต่ละรัฐ มีอิสระที่จะออกแบบมาตรฐาน รวมทั้งมาตรการและแนวทางในการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้บรรลุ เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้แก่ แคนาดา ซึ่งสรุปแนวทางในการกำหนดมาตรฐาน ได้ 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 รัฐบาลดำเนินการกำหนดมาตรฐานแห่งชาติ

แนวทางที่ 2 รัฐบาลกำหนดเป้าหมายร่วม (Common Value) ระดับชาติให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้เป็นเป้าหมายคุณภาพอันพึงประสงค์ เพื่อให้เกิดการดำเนินการที่หลากหลาย แต่มีเป้าหมายไปในทางเดียวกัน เอื้อให้เกิดการระดมทรัพยากรและการทำงานร่วมกันที่ยืดหยุ่น

⁵¹สำนักทดสอบทางการศึกษา, แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2561), 25-42.

แนวทางที่ 3 รัฐบาลไม่ได้กำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจน แต่เปิดโอกาสให้หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาในทุกระดับและประเภทได้ดำเนินการกำหนดมาตรฐานตามบริบทของตนเอง โดยมีการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อนการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ 3 รูปแบบ ดังนี้ รูปแบบที่ 1 มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติและเป็นผู้ขับเคลื่อนโดยตรง รูปแบบที่ 2 มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานกลาง โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละฝ่ายไปดำเนินการตามบริบทและจุดมุ่งหมายของตนเอง และรูปแบบที่ 3 ไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง

1.2 การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติแต่ละระดับสู่การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการประเมินผล สรุปได้ดังนี้

1.2.1 การกำหนดนโยบายเพื่อเชื่อมโยงมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การพัฒนาหลักสูตร ส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบาย กฎหมาย และยุทธศาสตร์ในการสนับสนุนการนำมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ มีหน่วยงานและคณะกรรมการที่มีหน้าที่ส่งเสริม กำกับ ติดตาม การพัฒนาหลักสูตรการวัดและประเมินผล และการประกันคุณภาพตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ ส่วนใหญ่รัฐบาลกลางหรือรัฐกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรด้านเนื้อหา ด้านคุณค่า หรือด้านทักษะสำคัญกรอบโครงสร้างหลักสูตร เน้นมาตรฐานชาติ เน้นสมรรถนะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ส่วนกลางกำหนดกรอบในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดขั้นตอนหลัก และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรเอง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในประเทศที่มีหลายรัฐนั้น รัฐบาลกลางเป็นผู้กำหนดนโยบายหลักด้านการศึกษา ส่วนระดับรัฐและเขตปกครองพิเศษมีนโยบายเพิ่มเติมและดูแลการพัฒนาหลักสูตรในระดับสถานศึกษา รวมทั้งกำหนดกรอบนโยบายและแนวทางการดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ตามที่หลักสูตรกำหนด

1.2.2 การเชื่อมโยงมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การพัฒนาหลักสูตรมี 2 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 มีการกำหนดกรอบมาตรฐานหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติจากรัฐบาลกลางหรือรัฐแต่ละรัฐ โดยทุกประเทศที่มีการกำหนดกรอบมาตรฐานหลักสูตรจะมีการกำหนด 2 ส่วนหลักที่เหมือนกันในหลักสูตร คือ ส่วนที่เป็นคุณค่าหลัก (Core Value) หรือสมรรถนะ (Capabilities) และส่วนที่เป็นโครงสร้างเนื้อหา (Learning Areas)

แนวทางที่ 2 มีหลักสูตรค่อนข้างหลากหลาย ยืดหยุ่น อาทิ ฟินแลนด์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานค่อนข้างยืดหยุ่น หลักสูตรของโรงเรียนเป็นแบบผสมที่มีหลักสูตรผสมผสานสายสัมพันธ์กับสายอาชีพเนื่องจากความหลากหลายของประชากร ขณะที่แคนาดา มีหลักสูตรที่หลากหลาย ยืดหยุ่นเพราะแต่ละรัฐรับผิดชอบการศึกษาของตน สำหรับการอาชีวศึกษา และระดับการอุดมศึกษา มีหลักสูตรที่หลากหลาย มุ่งเน้นทักษะและการประกอบอาชีพ รวมทั้ง

ร่วมมือกับสถานประกอบการ มีการฝึกอบรมที่ตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของชุมชน และมีหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพ ส่วนเยอรมนีและออสเตรเลียมีการกำหนดคุณสมบัติสมรรถนะ และระดับทักษะของผู้ได้รับการศึกษาอาชีวศึกษา

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทุกประเทศมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะและค่านิยมตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นด้าน ทักษะในศตวรรษที่ 21 เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียน สามารถเรียนรู้วิถีเรียนซึ่งเป็นทักษะชีวิต ที่สั่งสม ส่งผลให้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตมุ่งสู่การพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีเหตุผล การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ มุ่งสู่คุณสมบัติในการทำได้ด้วยตัวเอง และมีความรับผิดชอบ การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา เน้นให้สร้างความรู้ ด้วยตนเอง และเรียนรู้จากการทำโครงการ ส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะ พัฒนาความเข้มแข็งในการอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ และการค้นคว้า

1.4 การวัดและประเมินผล โรงเรียนรับผิดชอบการวัดและประเมินผู้เรียนโดยครู รับผิดชอบในการประเมินผู้เรียนรายบุคคล บางโรงเรียนอาจจัดสอบเฉพาะวิชาหลัก เช่น การประเมิน ในฟินแลนด์โรงเรียนต้องแสดงให้เห็นความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน หากผู้เรียนได้คะแนนไม่ดี ในหลาย ๆ วิชาผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองต้องร่วมมือกันช่วยเหลือผู้เรียน⁵²

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาของชาติในต่างประเทศ บางประเทศไม่มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน บางประเทศกำหนดไว้อย่างชัดเจน และการนำมาตรฐาน การศึกษาลงสู่การปฏิบัติรัฐบาลจะมีแนวทางอย่างชัดเจนในการปฏิบัติ ได้แก่ รัฐบาลดำเนินการ กำหนดมาตรฐานแห่งชาติ รัฐบาลกำหนดเป้าหมายร่วม (Common Value) ระดับชาติและรัฐบาล ไม่ได้กำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจน แต่ให้หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบสามารถกำหนด มาตรฐานตามบริบทของตนเองได้ ส่วนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การพัฒนาหลักสูตร การศึกษาและวัดผล ส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบาย กฎหมาย และยุทธศาสตร์ในการสนับสนุนการนำ มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ มีหน่วยงานและคณะกรรมการ สำหรับการส่งเสริม กำกับ และติดตาม

2. มาตรฐานการศึกษาของประเทศฟินแลนด์

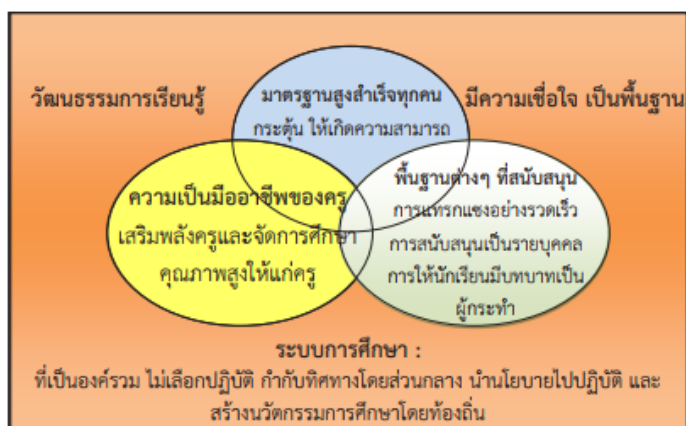
ประเทศฟินแลนด์ เป็นประเทศถูกจัดอันดับว่า เป็นประเทศที่ดีที่สุดในโลก มีการทุจริต น้อยที่สุด ฟินแลนด์ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก และลงทุนทางการศึกษาสูงมาก จนกระทั่งได้ชื่อว่ามีคุณภาพการศึกษาที่ดีที่สุดในโลก อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจ

⁵²กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, การนำมาตรฐานการศึกษา ของชาติสู่การปฏิบัติ : บทเรียนจากต่างประเทศ (กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด, 2563), ง-จ.

ซึ่งขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม และมีผลงานที่ดีเด่นหลายด้านมีความโปร่งใส ในสถาบันต่าง ๆ ของรัฐ เป็นอันดับ 1 ของโลก มีโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่มีคุณภาพสูง จุดแข็งที่สำคัญที่สุด คือ ชีตความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ซึ่งเป็นอันดับที่ 1 ของโลก เพราะลงทุนในการวิจัยและพัฒนา โดยภาคเอกชนเป็นอันดับที่ 3 เชื่อมโยงระหว่างมหาวิทยาลัยต่าง ๆ กับภาคอุตสาหกรรมเป็นอันดับ 1 มีระบบการศึกษาและการฝึกอบรมที่ดีเป็นอันดับที่ 1 และมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีอยู่ที่อันดับ 11 ของโลก

2.1 ระบบการศึกษา และการบริหารการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ การศึกษาเป็น สิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองฟินแลนด์ทุกคน เป้าหมายหลัก คือ การยกระดับคุณภาพและการให้ โอกาสทางการศึกษาที่เสมอภาคกัน จุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ เพื่อสนับสนุนพัฒนาการของ นักเรียนให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเป็นสมาชิกของสังคมที่รับผิดชอบอย่างมีจรรยาบรรณ และเพื่อให้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเป้าหมายของการศึกษาก่อนประถม มุ่งปรับปรุงขีดความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก ส่งเสริมความมีอารยธรรม (Promote Civilization) และความเท่าเทียมกันในสังคม เตรียมเด็กเข้าสู่ระบบการศึกษาและการพัฒนาตนเองชั่วชีวิต ระบบ การศึกษา จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ 1) ก่อนประถมและการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Pre-primary Education and Basic Education) เป็นภาคบังคับ การศึกษาก่อนประถม (Pre-primary) เรียน 1 ปี นักเรียน ปกติ อายุ 6 ขวบ หรือ 2 ปี สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่ให้เข้าเรียนตั้งแต่ 5 ขวบ หรือ เรียน 2 ปี การศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ แบ่งเป็น 9 ชั้นปี (เกรด 1-9) สายสามัญซึ่งเด็กทุกคนต้อง เรียนเหมือน ๆ กัน รัฐรับรองสิทธิให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน เป็นระบบสายเดียว (Single Track System) จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนแบบผสม (Comprehensive Schools) ให้ครูประจำชั้นสอนชั้นปีที่ 1-6 ครูประจำวิชาสอนในชั้นปีที่ 7-9 2) มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ การศึกษาหลังภาคบังคับ (Post-compulsory upper Secondary Education) จัดการเรียน การสอน 2 แบบ คือ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ และในสถาบันอาชีวศึกษา

2.2 มาตรฐานการศึกษาของชาติ ประเทศฟินแลนด์ไม่มีมาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นการเฉพาะ แต่มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นภาคบังคับซึ่งกำหนดโดยระดับชาติ หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของฟินแลนด์ มี 2 ระดับ คือ ก่อนประถมศึกษา (National Core Curriculum for Pre-Primary Education) และขั้นพื้นฐาน (National Core Curriculum for Basic Education) ประเทศฟินแลนด์มุ่งปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อยกระดับมาตรฐานของการศึกษาทั้ง ระบบ เป็นการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ (Comprehensive) ไม่มีหลายมาตรฐาน (Non-selective) รัฐบาล กลางเป็นผู้ชี้แนะ (Central Steering) ท้องถิ่นเป็นฝ่ายนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติและสร้างสรรค์ นวัตกรรมการเรียนการสอน

แผนภาพที่ 1 ระบบการศึกษา : ที่เป็นองค์รวม ไม่เลือกปฏิบัติ กำกับทิศทางโดยส่วนกลางนำนโยบายไปปฏิบัติ และสร้างวัฒนธรรมการศึกษาโดยท้องถิ่นของประเทศฟินแลนด์
ที่มา: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, การพัฒนามาตรฐานการศึกษาของต่างประเทศ (กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี จำกัด, 2563), 46.

ดังนั้น สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ไม่มีมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นการเฉพาะ แต่มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นภาคบังคับซึ่งกำหนดโดยระดับชาติ เน้นการเตรียมเด็กให้สามารถแข่งขันในเศรษฐกิจฐานความรู้ ตามกรอบแนวคิด “Common Comprehensive Education System”

3. มาตรฐานการศึกษาของประเทศอังกฤษ

ประเทศสหราชอาณาจักร (United Kingdom) อังกฤษ (England) เวลส์ (Wales) และสก็อตแลนด์ (Scotland) เกาะไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland) เป็นประเทศอุตสาหกรรมประเทศแรกของโลกและเป็นมหาอำนาจอันดับหนึ่งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 19 และ 20

3.1 ระบบการศึกษาและการบริหารการศึกษา ระบบการศึกษาของสหราชอาณาจักรแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย (Early Years Education) ระดับประถมศึกษา (Primary Education) ระดับมัธยมศึกษา (Secondary Education) ระดับต่อเนื่อง (Further Education หรือ FE) และระดับอุดมศึกษา (Higher Education หรือ HE) ในอังกฤษมีโรงเรียนมัธยมศึกษาหลายประเภทขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลท้องถิ่น โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบผสม (Comprehensive Schools) จะรับเด็กเข้าเรียนโดยพิจารณาจากถิ่นฐานที่อยู่แต่โรงเรียนประเภท อะคาเดมี่ (Academies) ซึ่งมีอิสระมากกว่าในการที่จะคิดนวัตกรรมใหม่ ๆ และยกระดับมาตรฐานการศึกษาได้ถูกนำมาใช้เพื่อทดแทนโรงเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ นักเรียนชั้นปีสุดท้ายของระดับมัธยมศึกษา จะเข้าสอบกับหน่วยสอบกลาง เช่น สอบ GCSE ในอังกฤษ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ และสอบ Standard Grades

ในสก็อตแลนด์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 เกรด คือ เกรดมาตรฐานชาติ (National Qualifications (NQ) Standard Grade) และเกรดสูงกว่ามาตรฐานชาติ (NQ Higher Grade)

3.2 การบริหารคุณวุฒิ หลักสูตร และการประเมินมาตรฐานการศึกษา อังกฤษและไอร์แลนด์ มีสำนักงานกำกับดูแลด้านคุณวุฒิและการสอบ(The Office of the Qualifications and Examinations Regulations หรือ Equal) เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลเรื่องคุณวุฒิและการประเมินผล มีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่รัฐบาลเวลส์ เกี่ยวกับเรื่องหลักสูตร เรื่องการประเมินและการประเมินคุณวุฒิ ในโรงเรียนต่าง ๆ และประกันว่าการศึกษานอกโรงเรียนในสายสามัญและสายอาชีพจะมีคุณภาพ และมาตรฐาน ประเมินหลักสูตรของโรงเรียน และประเมินการบริหารจัดการของโรงเรียนประเภท Maintained schools

3.3 มาตรฐานการศึกษาของชาติ กฎหมายการศึกษา ค.ศ.1996 กำหนดให้อังกฤษ มีหลักสูตรการศึกษาของชาติ (National Curriculum) และให้มีการพัฒนามาตรฐานสาระการเรียนรู้ และความรู้ความสามารถที่นักเรียนควรมีในแต่ละช่วงชั้นเพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติด้านการรู้หนังสือ (Literacy) และด้านคณิตศาสตร์ (Numeracy) มาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรแห่งชาติ สำหรับหลักสูตรแห่งชาติโรงเรียนประถมศึกษา (National Curriculum for Primary School) ฉบับปี ค.ศ.2013) มีเป้าหมายเพื่อจัดให้นักเรียนได้รับการแนะนำให้มีความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองที่มีการศึกษาให้ทำได้ดีที่สุดตามที่คิดและพูด และช่วยให้ได้รับความพึงพอใจในความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความสำเร็จของมนุษย์ และกรอบหลักสูตรแห่งชาติช่วงชั้นที่ 3 และ 4 (ค.ศ.2514) ให้ทุกโรงเรียน จัดการประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น มีเนื้อหาในหลักสูตร 12 รายวิชาแบ่งเป็นวิชาแกน 3 วิชา คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิชาพื้นฐาน 9 วิชา คือ ศิลปะและการออกแบบความเป็นพลเมืองดี การใช้คอมพิวเตอร์การออกแบบและเทคโนโลยี ภาษาต่าง ๆ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ดนตรี พลศึกษา แต่ในช่วงชั้นที่ 1 ไม่ต้องเรียนวิชาภาษาต่าง ๆ และความเป็นพลเมืองดีช่วงชั้นที่ 2 ไม่เรียนวิชา ความเป็นพลเมืองดี ช่วงชั้นที่ 4 เรียนเพียง 6 วิชา คือ วิชาแกน 3 วิชา และวิชาพื้นฐาน 3 วิชา (ความเป็นพลเมืองดี การใช้คอมพิวเตอร์ และพลศึกษา) ในช่วงชั้นที่ 2 เรียกวิชาภาษาต่าง ๆ ว่า ภาษาต่างประเทศ (Foreign Language) ในช่วงชั้นที่ 3 เรียกว่า ภาษาต่างประเทศสมัยใหม่ (Modern Foreign Language) ให้สอนศาสนศึกษา (Religious Education) ทุกช่วงชั้น ให้สอนเพศศึกษาและความสัมพันธ์ (Sex and Relation Education หรือ SRE) ในช่วงชั้นที่ 3 และ 4

ดังนั้นสรุปได้ว่า ประเทศอังกฤษ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติด้านการรู้หนังสือ (Literacy) และด้านคณิตศาสตร์ (Numeracy) ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรแห่งชาติ

4. มาตรฐานการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์

4.1 ระบบการศึกษา และการบริหารการศึกษาประเทศนิวซีแลนด์ มุ่งเน้นให้มีความพร้อมทั้งทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพและด้านอื่น ๆ นิวซีแลนด์เป็นประเทศที่ได้รับการยอมรับจากนานาชาติว่ามีระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ การศึกษาปฐมวัย การศึกษาระดับโรงเรียน (ประถมและมัธยมศึกษา) และการอุดมศึกษา ประเทศนิวซีแลนด์เรียกการประถมและมัธยมศึกษาสายสามัญว่า “การศึกษาในระบบโรงเรียน” (Schooling) ซึ่งช่วงอายุ 6-16 ปี เป็นการศึกษาภาคบังคับ (Compulsory) แต่เด็กส่วนใหญ่ในประเทศนี้มักจะเริ่มเข้าเรียนตั้งแต่อายุ 5 ปี

4.2 มาตรฐานการศึกษาของชาติ ประเทศนิวซีแลนด์ มีระบบมาตรฐานการศึกษาของชาติ (National Standards System) ซึ่งใช้เพื่อกำกับดูแลการบริหารการศึกษาแบบกระจายอำนาจ ให้บรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษามาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศนิวซีแลนด์เรียกว่า The New Zealand Curriculum เป็นหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งกำหนดทิศทางการเรียนรู้ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ ค่านิยมที่พึงประสงค์ สมรรถนะหลักสาระการเรียนรู้ (Learning Areas) ซึ่งมุ่งสู่จุดมุ่งหมายเชิงผลสัมฤทธิ์ (Achievement Objectives) มีหลักการและแนวทางการบริหารหลักสูตรแกนกลางเกี่ยวกับ จุดประสงค์และขอบเขตวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล มาตรฐานระดับชาติ (National Standards) ถูกนำมาใช้ตั้งแต่ปลายปี ค.ศ.2009 เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของนิวซีแลนด์ โดยวัดมาตรฐานการเรียนรู้ที่เรียนในชั้นปีที่ 1-8 ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics Standards) และด้านการอ่านการเขียน (Reading and Writing Standards) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือบรรลุวิสัยทัศน์ของหลักสูตร มุ่งองค์ประกอบหลัก 3 ประการ 1) ค่านิยมที่พึงประสงค์ (Values) 2) สมรรถนะหลัก (Key Competencies) 3) จุดมุ่งหมายเชิงผลสัมฤทธิ์ (Achievement Objectives) เป็นความคาดหวังที่เขียนไว้ชัดเจนสำหรับแต่ละสาระการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะต่าง ๆ

4.3 มาตรฐานระดับชาติสำหรับผู้จบชั้นปีที่ 8 มาตรฐานระดับชาติ (National Standards) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของนิวซีแลนด์ โดยวัดมาตรฐานการเรียนรู้ที่เรียนในชั้นปีที่ 1-8 ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics Standards) และด้านการอ่านการเขียน (Reading and Writing Standards) การประเมินมาตรฐานแห่งชาติด้านคณิตศาสตร์และด้านการอ่านการเขียนของนักเรียนชั้นปีที่ 1-8 เน้นการประเมินระหว่างเรียนโดยครู ผู้สอนซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแนวทางการประเมินและเนื้อหาที่กำหนดไว้ในมาตรฐานแห่งชาติ และให้ครูรายงานผลการประเมินแก่ผู้ปกครองนักเรียนปีละอย่างน้อย 2 ครั้ง และต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาปีละ 1 ครั้งและไม่นำข้อสอบมาตรฐานระดับชาติมาใช้ (The implementation of National Standards in year 1 to 8 will not involve the introduction of nationally-standardized testing.) เครื่องมือที่สำคัญ คือ รายงานผล

การเรียนรู้คณิตศาสตร์และการอ่านเขียน ซึ่งเรียกว่า Overall Teachers Judgment หรือ OTJ ซึ่งโรงเรียนจะกำหนดให้ครูทำเพื่อรายงานผู้ปกครองและนักเรียนแต่ละคน ปีละไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง ในการเรียนการสอนชั้นปีที่ 1-8 และจะต้องรายงานสรุปต่อคณะกรรมการการศึกษาของเขตพื้นที่ ปีละ 1 ครั้ง และถ้าครูหรือโรงเรียนต้องการจะทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนว่าเป็นไปตามมาตรฐานระดับชาติหรือไม่ ก็สามารถเลือกแบบทดสอบต่าง ๆ ได้จากเว็บไซต์ของกระทรวงศึกษาธิการ

ดังนั้น สรุปได้ว่า ประเทศนิวซีแลนด์ มีระบบมาตรฐานการศึกษาของชาติ (National Standards System) ซึ่งใช้เพื่อกำกับดูแลการบริหารการศึกษาแบบกระจายอำนาจ ให้บรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานระดับชาติ (National Standards) สำหรับผู้จบชั้นปีที่ 8 มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ด้านคณิตศาสตร์และการอ่านและเขียนตามกรอบเวลาเรียนแต่ละปี

5. มาตรฐานการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่น ระบบการศึกษาเป็นตัวแปร สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของญี่ปุ่น

5.1 ระบบการศึกษาและการบริหารการศึกษา ประเทศญี่ปุ่นได้ปฏิรูปการศึกษา เพื่อเตรียมสู่ศตวรรษที่ 21 โดยมองว่าผลผลิตของการศึกษายังขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และ ขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่เป็นสากล ไม่ยืดหยุ่น มีการแข่งขันที่รุนแรงในการเข้าเรียนต่อ มหาวิทยาลัยชั้นนำการเตรียมคนเข้าสู่สังคมยุคข้อมูลข่าวสารต้องให้รู้จักเลือกสรรข้อมูลและมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีจึงมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถปรับตัวสู่ศตวรรษที่ 21 ตามมาตรการที่กำหนดอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาภาคบังคับ กำหนดให้รัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารจัดการโดยใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ จัดการด้านบุคลากร อาคาร สถานที่ สื่อ และอุปกรณ์การศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่กฎหมายและกฎกระทรวงกำหนด เป็นการศึกษาแบบให้เปล่า ให้ตำราเรียนฟรีทั้งเด็กในโรงเรียนของรัฐบาล และโรงเรียน สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็นสายสามัญ สายอาชีพและแบบผสม (Comprehensive Courses) ยังมีการศึกษาพิเศษเริ่มจากประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับเด็กพิการทางสายตา ทางหู เป็นภาคบังคับในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง

5.2 มาตรฐานการศึกษาของชาติ

5.2.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาภาคบังคับ ประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับ มาตรฐานการเรียนรู้ของการศึกษาภาคบังคับมาตลอดเพราะตระหนักว่าเป็นการศึกษาสำหรับปวงชน พ่อแม่ต้องส่งลูกเข้าเรียนเมื่อถึงเกณฑ์ที่กฎหมายบังคับและหลังสงครามโลกครั้งที่สองจนปัจจุบัน การศึกษาภาคบังคับ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญหลักสูตรแกนกลาง (Course

of Study) ของประเทศญี่ปุ่น ฉบับปี ค.ศ.2008 แสดงว่า มีการกำหนดมาตรฐานไว้ใน หลักสูตรหลายรูปแบบ เมื่อพิจารณาหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า มีรายละเอียดที่สะท้อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) ค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) สมรรถนะหลัก 4) โครงสร้างหลักสูตรและโครงสร้างเวลาเรียน ระดับประถมศึกษาแบ่งเป็นรายวิชา (subjects) คือ ภาษาญี่ปุ่น สังคมศึกษา เลขคณิต วิทยาศาสตร์ การดำรงชีวิต ดนตรี วาดเขียนและงานประดิษฐ์ คหกรรมสุขศึกษาและพลศึกษา และไม่ใช่อื่น (non-subjects)

ดังนั้นสรุปได้ว่า ประเทศญี่ปุ่นมีมาตรฐานการศึกษาของชาติที่ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาภาคบังคับ มีการทดสอบด้านคณิตศาสตร์ และภาษาญี่ปุ่นระดับชาติ มาตรฐานคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่านและเขียนเทียบกับนานาชาติและประเทศญี่ปุ่นอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีคะแนนสูงสุดด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

6. มาตรฐานการศึกษาของประเทศสิงคโปร์

ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ประชากรมีคุณภาพ ชีวิตดีที่สุดในเอเชียและอันดับที่ 11 ของโลก (จัดอันดับโดย The Economist Intelligence Unit's "Quality-Of-Life Index")

6.1 ระบบการศึกษา และการบริหารการศึกษา เด็กในประเทศสิงคโปร์เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาตั้งแต่อายุ 7 ปี ใช้เวลาเรียน 6 ปี และจะต้องสอบผ่านการสอบไล่ "The Primary School Leaving Examination (PSLE)" หลักสูตรระดับประถมศึกษาเน้น วิชาแกน 4 วิชาคือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาแม่ ทุกวิชามีการเรียนการสอนและการสอบเป็นภาษาอังกฤษยกเว้นภาษาแม่ซึ่งสอนและสอบเป็นภาษาแม่ ตามเชื้อชาติของผู้เรียน เช่น ภาษามาเลย์หรือภาษาจีนแมนดารินหรือภาษาทมิฬ โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐไม่เก็บค่าเล่าเรียน แต่อาจมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้

6.2 มาตรฐานการศึกษาของชาติ การประถมศึกษาของประเทศสิงคโปร์ประกอบด้วย ชั้นวางพื้นฐาน (Foundation Stage) 4 ปี ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 4 และชั้นกำหนดทิศทาง (Orientation Stage) 2 ปี ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึง 6 เป้าประสงค์ทั่วไปของการประถมศึกษา คือ เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาแม่และคณิตศาสตร์ เป็นการศึกษาภาคบังคับไม่เก็บค่าเล่าเรียน หลักสูตรประถมศึกษาของสิงคโปร์มุ่งสร้างทักษะชีวิต โดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co-curricular Activities – CCA) การศึกษาเพื่อสร้างลักษณะนิสัย และความเป็นพลเมืองดี (Character and Citizenship Education – CCE) การศึกษาเพื่อความเป็นชาติ (National Education – NE) โปรแกรมเพื่อการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ (Program for Active Learning – PAL) พลศึกษา (Physical Education – PE) โครงการงาน (Project Work – PW) การปฏิบัติตามค่านิยมต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ (Values in Action – VA) และรายวิชาที่จะสอบ PSLE ได้แก่

(1) วิชามาตรฐาน (Standard Subjects) คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาแม่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
 (2) วิชาพื้นฐาน (Foundation Subjects) ได้แก่ ภาษาอังกฤษพื้นฐาน วิทยาศาสตร์พื้นฐาน (3) วิชาเลือก (Optional Subject) ระดับมัธยมศึกษาหลักสูตรแบ่งออกเป็น 3 สาย คือ สายพิเศษหรือเร่งรัด (Special/Express) สายวิชาการปกติ (Normal Academic) และสายเทคนิค (Normal Technical)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่ามาตรฐานการศึกษาชาติของประเทศสิงคโปร์เป็นกรอบความคิดที่เรียกว่าผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education หรือ DOE)

7. มาตรฐานการศึกษาของประเทศมาเลเซีย

7.1 ระบบการศึกษา และการบริหารการศึกษา ประเทศมาเลเซีย แบ่งระดับการศึกษา ออกเป็น 2 ระดับ คือ 1) การศึกษาก่อนวัยเรียน (Pre-School) สำหรับเด็กอายุ 4-6 ปี จัดในโรงเรียนอนุบาล (kinder-garden) ทั้งของรัฐบาลและเอกชนตามแนวการจัดการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดอย่างกว้าง ๆ 2) การประถมศึกษา (Primary Education) รับนักเรียนตั้งแต่อายุ 7 ปี ใช้เวลา 5-7 ปี แบ่งออกเป็น 2 ประเภท (1) โรงเรียนประถมแห่งชาติ (National Schools) จัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษามลายูและสอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ (2) โรงเรียนลักษณะเดียวกับประถมศึกษาแห่งชาติ (National-type School) จัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาจีน หรือภาษาทมิฬ ส่วนภาษา มลายูและภาษาอังกฤษจัดสอนเป็นวิชาบังคับ หลักสูตรประถมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ประถมศึกษาตอนต้นปีที่ 1-3 เน้นการสอนทักษะการอ่าน การเขียน และเลขคณิต และระดับประถมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 เน้นการอ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง (Mastery) และการวางพื้นฐานความรู้วิทยาศาสตร์เบื้องต้น การมัธยมศึกษา (Secondary Education) แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

7.2 มาตรฐานการศึกษาของชาติ ประเทศมาเลเซีย มีการจัดการศึกษาโดยการกำหนดกรอบมาตรฐานไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติและมีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาการสอบวัดความรู้ ดังนี้ 1) มาตรฐานหลักสูตรแห่งชาติ กฎหมายการศึกษา ปี ค.ศ. 1966 ได้กำหนดกรอบมาตรฐานสำหรับระบบการศึกษาแห่งชาติมาเลเซียไว้ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษา และกำหนดให้มีหลักสูตรระดับชาติโดย ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ 2) มาตรฐานตามหลักสูตรใหม่ และการสอบวัดความรู้ระดับชาติเมื่อปี พ.ศ. 2554 ได้ปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา และนำหลักสูตรแบบมุ่งเน้นมาตรฐานมาใช้ เรียกว่า The Primary School Standard Curriculum/ หรือ KSSR และ 3) มาตรฐานการศึกษาตามพิมพ์เขียวเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐในการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในศตวรรษที่ 21

ได้ประกาศใช้พิมพ์เขียว เรียกว่า Malaysia Education Blueprint 2013-2025⁵³ ดังนั้น มาตรฐานการศึกษาของประเทศมาเลเซีย มีมาตรฐานหลักสูตรแห่งชาติ มาตรฐานสากล ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของ Pisa ของกระทรวงศึกษาธิการ และระบบการศึกษาและประกาศใช้พิมพ์เขียวระบบการศึกษา เรียกว่า Malaysia Education Blueprint 2013-2025

จากมาตรฐานการศึกษาของชาติของต่างประเทศสรุปได้ว่า แต่ละประเทศมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยบัญญัติจุดมุ่งหมายของการศึกษาไว้ในกฎหมายแม่บท การศึกษาจากเป้าหมายหลักสูตร เป้าหมายความต้องการของประเทศที่ต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่สากล โดย 1) กำหนดมาตรฐานหลักสูตรแห่งชาติเพื่อการพัฒนาพลเมืองที่มีพัฒนาการสมดุทุกด้าน มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้และการดำรงชีวิต ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ และมีคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของสังคม 2) ทุกประเทศที่มีหลักสูตรแห่งชาติต่างเน้นทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิพากษ์ ความร่วมมือ ความสามารถในการสื่อสาร ทักษะชีวิต ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะภาษาที่หลากหลาย ทักษะการแก้ปัญหาและคณิตศาสตร์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเน้นคุณลักษณะด้านจริยธรรมทางสังคม ซึ่งมีทั้งแบบอิงศาสนาและเป็นกลางทางศาสนา 3) ทำการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้สอดคล้องกับแนวการสอบ PISA และ TIMSS ซึ่งให้ความสำคัญกับทักษะจำเป็นซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ โดย ระดับการศึกษาภาคบังคับมุ่งพัฒนามาตรฐานด้านการอ่าน และการเขียนภาษาประจำชาติการคิดเลขและคณิตศาสตร์ ส่วนระดับหลังภาคบังคับก่อนอุดมศึกษา (มัธยมศึกษาตอนปลาย) จะมุ่งพัฒนามาตรฐานด้านการอ่านและการเขียนภาษาประจำชาติ การคิดเลขและคณิตศาสตร์ และด้านวิทยาศาสตร์

ตัวบ่งชี้ (indicator)

ในอดีตที่ผ่านมา การบริหารและการจัดการศึกษาจัดทำอยู่ในรูปของสถิติการศึกษา แต่เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไปเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ที่ก้าวสู่ทศวรรษที่ 21 ของโลกปัจจุบัน ระบบฐานข้อมูลและสถิติการศึกษาจึงใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร จึงเกิดการพัฒนาระบบตัวบ่งชี้ทางการศึกษาที่มีคุณภาพขึ้นมาใช้แทน เนื่องจากมีประโยชน์ทั้งด้านการกำหนดนโยบายที่ตรวจสอบได้ การประกันคุณภาพหรือการกำหนดเป้าหมายต่าง ๆ โดยใช้ในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน⁵⁴

⁵³สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ : บทเรียนจากต่างประเทศ (กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่ จำกัด, 2563), 37-122.

⁵⁴นงลักษณ์ วิรัชชัย, สถิติখনใช้ (กรุงเทพฯ: โอคอนพรีนติ้ง, 2555), 75.

ความหมายของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ มีชื่อเรียกอย่างอื่นอีกหลายคำ เช่น ดัชนี ตัวชี้วัด ตัวชี้นำ เครื่องชี้ เครื่องชี้บอก หรือเครื่องชี้วัด เป็นต้น แต่วงการศึกษานักวิชาการระยะหลังจะนิยมใช้คำว่า ตัวบ่งชี้ ซึ่งในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Indicator จากการศึกษาที่มีผู้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ ไว้ ดังนี้

ศิริชัย กาญจนาวาสี ให้ความหมายของคำว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปรหรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งใช้บ่งบอกสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะของทรัพยากรการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน เช่น กระดาษลิตมัส (Litmus) ถือว่าเป็นตัวบ่งชี้สถานะความเป็นกรดหรือด่างของสารละลาย โดยมีเกณฑ์ทากรตัดสีคือ ถ้ากระดาษลิตมัสเปลี่ยนจากสีแดงเป็นสีน้ำเงิน แสดงว่าสารละลายมีสถานะเป็นด่าง แต่ถ้ากระดาษลิตมัสเปลี่ยนจากสีน้ำเงินเป็นสีแดง แสดงว่าสารละลายนั้น มีสถานะเป็นกรด ในทำนองเดียวกัน อุดมภูมิร่างกายถือว่าเป็นตัวบ่งชี้สถานะอาการไข้ของผู้ป่วย โดยมีเกณฑ์สำหรับพิจารณาตัดสินคือ อุดมภูมิของร่างกายอยู่ในภาวะปกติเป็น 37 องศาเซลเซียส ถ้าอุดมภูมิร่างกายสูงกว่าอุดมภูมินี้แสดงถึงผู้ป่วยเกิดสภาวะอาการไข้ หรือตัวบ่งชี้ผลสำเร็จของการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอาจเป็น GPA ของนักเรียน อัตราการสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้ อัตรา การได้งานทำ เป็นต้น ตัวบ่งชี้สถานะเศรษฐกิจของสังคม เช่น ดัชนีราคาสินค้า อัตราดอกเบี้ย อัตราเงินเฟ้อ อัตราการว่างงาน อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ตัวบ่งชี้เป็นสิ่งที่มีความผูกพันกับเกณฑ์และมาตรฐานซึ่งใช้เป็นตัวตัดสินความสำเร็จหรือคุณค่าของการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานที่ได้รับ⁵⁵

วิโรจน์ สารรัตนะ ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สิ่งที่บอกถึงข้อมูลที่น่ามาใช้เพื่อชี้ให้เห็นอะไรบางอย่าง⁵⁶

นงลักษณ์ วิรัชชัย⁵⁷ และ มังกรแก้ว ดรณศิลป์ กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวแปรประกอบที่น่ามาใช้เพื่อบ่งบอกสถานภาพ หรือสะท้อนลักษณะการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งซึ่งสารสนเทศดังกล่าวเป็นการนำข้อมูลตัวแปร ข้อเท็จจริงมาสัมพันธ์กับค่าของตัวบ่งชี้ ซึ่งสามารถแสดงหรือบ่งบอกสภาพที่ต้องการศึกษาใช้ในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

⁵⁵ศิริชัย กาญจนาวาสี, **ทฤษฎีการประเมิน**, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554), 82.

⁵⁶วิโรจน์ สารรัตนะ, **การวิจัยทางการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์, 2556), 197.

⁵⁷นงลักษณ์ วิรัชชัย, **สถิติชวนใช้** (กรุงเทพฯ: โอเคอนพรีนติ้ง, 2555), 75-76.

เพื่อประเมินระดับผลการปฏิบัติงาน หรือประเมินสภาพที่ต้องการศึกษา ตลอดจนใช้เปรียบเทียบระหว่างจุดเวลาหรือช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เพื่อให้ทราบถึงเปลี่ยนแปลงของสภาพที่ต้องการศึกษา⁵⁸

ปฐมสุข สีลาดเลา ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สิ่งที่น่ามาวัดหรือชี้ให้เห็นคุณลักษณะสภาพการณ์ของสิ่งที่ต้องการศึกษา ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง มีลักษณะเชิงคุณภาพหรือปริมาณ โดยการนำข้อมูลหรือตัวแปร หรือข้อเท็จจริงมาสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดคุณค่าที่สามารถชี้ให้เห็นคุณลักษณะหรือสภาพการณ์นั้นได้⁵⁹

จอห์นสโตน (Johnstone) ให้ความหมายของ ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่แสดงปริมาณเชิงสัมพันธ์หรือสภาวะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องบ่งบอกสภาวะที่เจาะจงหรือชัดเจนแต่สะท้อนภาพสถานการณ์ที่เราสนใจเข้าไปตรวจสอบอย่างกว้าง ๆ หรือให้ภาพรวมโดยทั่วไปซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต⁶⁰

เบอร์สไตน์ โอคส์ และ กุยตัน (Burstein, Oakes and Guyton) ให้ความหมายของ ตัวบ่งชี้ หมายถึง ค่าสถิติที่ให้สารสนเทศเกี่ยวกับสถานะ คุณภาพ หรือผลการปฏิบัติงานของระบบการศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นค่าสถิติเฉพาะเรื่องหรือค่าสถิติรวมก็ได้ โดยจะต้องมีเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตัดสินใจ⁶¹

เดวิส (Davies) ได้กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ข้อความที่บ่งบอกหรือเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามการดำเนินงานหรือสภาวะของระบบ⁶²

⁵⁸ มังกรแก้ว ดรฤณศิลป์, “การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพในชุมชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2557), 26.

⁵⁹ ปฐมสุข สีลาดเลา, “การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560), 232.

⁶⁰ James N. Johnstone, *Indicators of Education Systems* (London: McGraw-Hill, 1981), 2.

⁶¹ Leigh Burstein, Jeannie Oaks, and Gail Guyton, “Education Indicator,” *Encyclopedia of Educational Research*, 6th ed. (New York: Macmillan, 1992), 379.

⁶² Davies, Peter, *The American Heritage Dictionary of the English Language* (New York: American Heritage Publishing, 1972), 30.

ฮอปกินส์ และ ลีคส์ (Hopkins and Leask) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ข้อความที่นำมาเปรียบเทียบเกี่ยวกับความสำเร็จในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง สามารถนำมาวัดและตรวจสอบได้ และยังมีประโยชน์ต่อการตั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ทำให้เข้าใจวัตถุประสงค์ได้ง่ายขึ้น การสร้างตัวบ่งชี้ควรทำให้แคบลง ทั้งนี้ตัวบ่งชี้จะต้องเป็นทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ⁶³

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่แสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของสภาพสิ่งที่เราต้องการศึกษาในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งสารสนเทศนั้นอาจอยู่ในรูปของตัวประกอบ ตัวแปรหรือค่าที่สังเกตได้เป็นตัวเลข ตัวบ่งชี้สามารถแสดง ระบุ หรือบ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาอย่างกว้าง ๆ แต่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้ และใช้เปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลาที่ต่างกันเพื่อให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพที่ต้องการศึกษาได้เช่นกัน

ลักษณะของตัวบ่งชี้

นักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของตัวบ่งชี้ที่น่าสนใจประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

นงลักษณ์ วิรัชชัย, ศจีมาศ ณ วิเชียร, พิศสมัย อรทัย ได้สรุปลักษณะสำคัญของตัวบ่งชี้ทางการศึกษา ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ต้องให้สารสนเทศเกี่ยวกับสิ่ง หรือสภาพที่ศึกษาอย่างกว้าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องแม่นยำถูกต้องอย่างแน่นอน
2. ตัวบ่งชี้มีลักษณะที่แตกต่างไปจากตัวแปร ถึงแม้ว่าตัวบ่งชี้จะให้สารสนเทศที่แสดงคุณลักษณะเกี่ยวกับสิ่ง หรือสภาพที่ศึกษาเหมือนตัวแปร แต่ตัวแปรจะให้สารสนเทศของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษาเพียงด้านเดียวเนื่องจากมีลักษณะที่เฉพาะเจาะจง ขณะที่ตัวบ่งชี้เกิดจากการรวมตัวแปรหลาย ๆ ตัวที่มีความสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันเพื่อให้เห็นภาพรวมของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษา ตัวบ่งชี้จึงเป็นตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมีตัวเดียว
3. ค่าของตัวบ่งชี้แสดงถึงปริมาณ ในการแปลความหมายค่าของตัวบ่งชี้จะต้องนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดขึ้น ดังนั้นในการสร้างตัวบ่งชี้จะต้องมีการกำหนดความหมายและเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ให้ชัดเจน
4. ตัวบ่งชี้ต้องให้สารสนเทศ ณ จุดเวลาหรือช่วงเวลานั้น ๆ เมื่อตัวบ่งชี้จากหลายช่วงเวลา มาเปรียบเทียบกัน จะต้องแสดงสภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งของที่ต้องการศึกษาได้

⁶³David Hopkins, Marilyn Leask, and Kath Aspinwall, 1989: 6-7, quote in Kath Aspinwall, *Managing Evaluation in Education: A Developmental Approach* (New York: Routledge, 1992), 140.

5. ตัวบ่งชี้เป็นหน่วยพื้นฐานสำหรับการพัฒนาทฤษฎี โดยการรวมตัวแปรเพื่อสร้างเป็นตัวบ่งชี้แล้วนำไปอธิบายทฤษฎีในงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งมีความเหมาะสมในการนำเสนอแนวคิดได้ดีกว่าการใช้ตัวแปรเดี่ยว

6. ตัวบ่งชี้ทางการศึกษา ใช้บอกทิศทางหรือบอกสภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหาร นักวางแผน นักวิจัย และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบถึงสภาพทางการศึกษา โดยทั่วไปซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผน และการจัดวางนโยบายในอนาคตได้ นโยบายทางการศึกษาที่ดีถูกกำหนดโดยอาศัยข้อเท็จจริงทางการศึกษา นอกจากนี้การวางแผนอย่างจริงจังสำหรับระบบการศึกษาคงจะมีข้อมูลที่ผ่านการจัดกระทำเพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจและมีคุณค่าในการตัดสินใจ ซึ่งการพัฒนาขึ้นเป็นการใช้เครื่องบ่งชี้เพื่อวัดถึงองศาหรือระดับที่ได้บรรลุผลแล้ว

7. ตัวบ่งชี้ทางการศึกษา ใช้ในการติดตามตรวจสอบระบบการศึกษา ทำให้บอกสภาพทางการศึกษาได้ง่ายขึ้น เช่น การศึกษาโอกาสทางการศึกษาในภาคต่าง ๆ ในประเทศไทยจะมีตัวบ่งชี้ความเสมอภาคทางการศึกษา สำหรับติดตามหรือตรวจสอบระบบการศึกษา เป็นต้น

8. ตัวบ่งชี้มีความสำคัญในด้านการพัฒนาระบบการศึกษา การวิจัยถึงระบบการพัฒนาการศึกษาต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ภาคตัดขวาง เพื่อเปรียบเทียบระหว่างประเทศ หรือการติดตามการศึกษาในระยะยาว⁶⁴

ศิริชัย กาญจนวาสี กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ที่ดีหรือตัวชี้วัดที่ดี มีคุณสมบัติหรือลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. ความตรง (Validity) ตัวชี้วัดที่ดีจะต้องบ่งชี้ได้ตามคุณลักษณะที่ต้องการวัดอย่างถูกต้องแม่นยำ ตัวบ่งชี้ที่สามารถชี้ได้แม่นยำ ตรงตามคุณลักษณะที่มุ่งวัดนั้นมีลักษณะดังนี้

1.1 มีความตรงประเด็น (Relevant) ตัวบ่งชี้ต้องชี้วัดได้ตรงประเด็น มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณลักษณะที่มุ่งวัด เช่น กระดาษลิทมัสเป็นตัวบ่งชี้สภาพความเป็นกรดหรือด่างของสารละลาย GPA ใช้เป็นตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไป เป็นต้น

1.2 ความเป็นตัวแทน (Representative) ตัวบ่งชี้ต้องมีความเป็นตัวแทนคุณลักษณะที่มุ่งวัดอย่างครบถ้วน เช่น อุณหภูมิร่างกาย เป็นตัวบ่งชี้สภาวะการมีไข้ของผู้ป่วย คุณภาพของผู้ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สามารถชี้วัดด้วยลักษณะการให้สารสนเทศ ความรวดเร็วในการตอบสนองความต้องการ ลักษณะการพูดจา สีหน้าท่าทางการให้บริการ เป็นต้น

⁶⁴นางลักษณ์ วิรัชชัย, ศจีมาศ ณ วิเชียร, และ พิศสมัย อรทัย, การสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก, 2551), 26-27.

2. ความเที่ยง (Reliability) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องบ่งชี้คุณลักษณะที่มุ่งวัดได้อย่างน่าเชื่อถือคงเส้นคงวา หรือบ่งชี้ได้คงที่เมื่อทำการวัดซ้ำในระยะเวลาเดียวกัน ตัวบ่งชี้ที่สามารถชี้ได้อย่างคงเส้นเมื่อทำการวัดซ้ำนั้น มีลักษณะดังนี้

2.1 มีความเป็นปรนัย (Objectivity) ตัวบ่งชี้ต้องชี้วัดได้อย่างเป็นปรนัย การตัดสินใจเกี่ยวกับค่าของตัวบ่งชี้ ควรขึ้นอยู่กับสถานะที่เป็นอยู่หรือคุณสมบัติของสิ่งนั้นมากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับความรู้สึกตามอัตวิสัย เช่น การรับรู้ประสิทธิภาพของหลักสูตรกับอัตราการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร ต่างเป็นตัวบ่งชี้ตัวหนึ่งของคุณภาพหลักสูตร แต่อัตราการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตรจะเป็นตัวบ่งชี้ที่วัดได้อย่างมีความเป็นปรนัยมากกว่าการรับรู้ประสิทธิภาพของหลักสูตร

2.2 มีความคลาดเคลื่อนต่ำ (Minimum Error) ตัวบ่งชี้ต้องชี้วัดได้อย่างมีความคลาดเคลื่อนต่ำ ค่าที่ได้กับคะแนนผลสัมฤทธิ์จากการตอบตามปฏิกริยาหรือสังเกตอย่างไม่เป็นทางการต่างเป็นตัวบ่งชี้ตัวหนึ่งของความสำเร็จของการฝึกอบรม แต่คะแนนผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบจะเป็นตัวบ่งชี้ที่น่าเชื่อถือ หรือมีความคลาดเคลื่อนจากการวัดต่ำกว่า

3. ความเป็นกลาง (Neutrality) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องบ่งชี้ด้วยความเป็นกลางปราศจากความลำเอียง (Bias) ไม่น้อมเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ชี้นำโดยการเน้นการบ่งชี้เฉพาะลักษณะความสำเร็จ หรือความล้มเหลว หรือความไม่ยุติธรรม

4. ความไว (Sensitivity) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องมีความไวต่อคุณลักษณะที่มุ่งวัด สามารถแสดงความผันแปรหรือความแตกต่างระหว่างหน่วยวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน โดยตัวบ่งชี้จะต้องมีมาตรและหน่วยวัดที่มีความละเอียดเพียงพอ เช่น ตัวบ่งชี้ระดับการปฏิบัติไม่ควรมีความผันแปรที่แคบ เช่น ไม่ปฏิบัติ (0) และปฏิบัติ (1) แต่ควรมีระดับของการปฏิบัติที่มีการระบุความแตกต่างของคุณภาพอย่างกว้างขวางและชัดเจน เช่น ระดับ 0 ถึง 10 เป็นต้น

5. สะดวกในการนำไปใช้ (Practicality) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องสะดวกในการนำไปใช้ ใช้ได้ดี และได้ผลโดยมีลักษณะ ดังนี้

5.1 เก็บข้อมูลง่าย (Availability) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องสามารถนำไปใช้วัดหรือเก็บข้อมูลได้สะดวก สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตรวจ นับ วัด หรือสังเกตได้ง่าย

5.2 แปลความหมายง่าย (Interpretability) ตัวบ่งชี้ที่ดีควรให้ค่าการวัดที่มีจุดสูงสุดและต่ำสุด เข้าใจง่ายและสามารถสร้างเกณฑ์ตัดสินคุณภาพได้ง่าย⁶⁵

⁶⁵ศิริชัย กาญจนวาสี, **ทฤษฎีการประเมิน**, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554), 84-86.

วิโรจน์ สารรัตนะ กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. บ่งบอกถึงสถานะของสิ่งที่มุ่งวัดอย่างกว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง
 2. กำหนดเป็นตัวเลขได้หรืออยู่ในรูปเชิงปริมาณ มิใช่เป็นข้อความบรรยายเท่านั้น
 3. เป็นค่าชั่วคราว สามารถผันแปรได้ตามเวลา และสถานที่
 4. บ่งชี้การดำเนินงานว่าเป็นอย่างไร บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ใช้ระบุปัญหาหรือสภาพการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้
 5. มีความเป็นวัตถุวิสัยเป็นกลาง ไม่ลำเอียง การตัดสินค่าของตัวบ่งชี้มิได้เกิดจากการคิดเอาเอง
 6. มีความหมายและตีความได้ ค่าของมาตรวัดควรมีจุดสูงสุดและต่ำสุดง่ายแก่ความเข้าใจ
 7. มีความไวต่อความแตกต่าง แสดงความแตกต่างได้แม้สถานการณ์ที่วัดจะเปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อย
 8. มีความถูกต้องในเนื้อหา (Content Validity) ที่นำมาสร้างเป็นตัวบ่งชี้
 9. มีความถูกต้องในการสร้าง (Construct Validity) มีวิธีการคัดเลือกตัวแปร การรวมการกำหนดน้ำหนักของตัวแปรที่ถูกสร้าง
 10. มีความตรง สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้ และสามารถเปรียบเทียบได้
 11. มีความเชื่อถือได้ ค่าที่ได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพควรสอดคล้องกัน ถ้าวัดในสิ่งเดียวกัน ไม่ว่าจะผู้วัดจะเป็นกลุ่มใด
 12. มีความเฉพาะเจาะจง แสดงในประเด็นที่สนใจเพียงประเด็นเดียว จะเปลี่ยนแปลงก็แต่เฉพาะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรนั้นโดยตรง
 13. สอดคล้องกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง ให้สารสนเทศเพียงพอต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจในนโยบาย
 14. มีความเชื่อมั่น และมีการปรับให้ทันสมัยอยู่เสมอ
 15. มีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้อื่นเพื่อการวิเคราะห์โดยภาพรวม
 16. เป็นหน่วยพื้นฐานในการสร้างทฤษฎี⁶⁶
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้
1. มีความเป็นกลาง (Neutrality) หมายถึง ความไม่ลำเอียงของตัวบ่งชี้ตัวอย่าง เช่น ตัวบ่งชี้ผลิตภาพของแรงงาน (Labor productivity) ซึ่งวัดด้วยอัตราส่วนระหว่างรายได้ต่อค่าใช้จ่ายแรงงานเมื่อนำตัวบ่งชี้ไปใช้ในหน่วยงานประเภทผลิตและประเภทบริการ จะทำให้ขาดความเป็นกลาง

⁶⁶วิโรจน์ สารรัตนะ, การวิจัยทางการบริหารการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: อักษราพัฒนา, 2554), 203.

เพราะการปฏิบัติงานประเภทบริการนั้นต้องใช้ในหน่วยงานประเภทผลิตและประเภทบริการ จะทำให้ขาดความเป็นกลางเพราะการปฏิบัติงานประเภทบริการนั้นต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก ส่วนการปฏิบัติงานประเภทผลิตใช้เครื่องจักรกลมากกว่าแรงงาน

2. ความเป็นวัตถุวิสัย (Objectivity) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับค่าของตัวบ่งชี้ มิได้เกิดจากการคิดเอาเองของผู้วิจัย แต่ขึ้นอยู่กับสถานะที่เป็นอยู่หรือเป็นรูปธรรม⁶⁷

จอห์นสโตน (Johnstone) สรุปลักษณะสำคัญของตัวบ่งชี้ ไว้ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ที่นำมาใช้ด้านสังคมศาสตร์ อาจไม่จำเป็นต้องบ่งชี้ได้อย่างแม่นยำ ร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่สามารถช่วยชี้ให้เห็นสภาพหรือสภาพการณ์ที่ต้องการตรวจสอบได้อย่างกว้าง ๆ ตัวบ่งชี้ต้องให้สารสนเทศที่ถูกต้องแม่นยำไม่มากก็น้อย (More or Less Exactness) แต่ไม่จำเป็นต้องถูกต้องแม่นยำแน่นอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน (Precise) ความหมายนี้ ตัวบ่งชี้มีความหมายเทียบเคียงได้กับกระดาษลิทมัสซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ (Indicator) ที่ชี้สภาพความเป็นกรดหรือด่างในวิชาเคมี กระดาษลิทมัสสีแดงจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงินในสารละลายที่มีฤทธิ์เป็นด่าง และกระดาษลิทมัสสีน้ำเงินจะเปลี่ยนเป็นสีแดงในสารละลายที่มีฤทธิ์เป็นกรด ดังนั้นเคมีจึงสามารถตรวจสอบสถานะความเป็นกรดหรือด่างได้โดยใช้อินดิเคเตอร์ (Indicator) กระดาษลิทมัส โดยไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการทดสอบความเป็นกรดหรือด่างทางเคมีด้วยวิธีการที่ซับซ้อนซึ่งให้ผลการวัดอย่างละเอียดถูกต้องแน่นอน

2. ตัวบ่งชี้มีความแตกต่างจากตัวแปร ถึงแม้ว่าตัวบ่งชี้จะให้สารสนเทศแสดงคุณลักษณะเกี่ยวกับสิ่งหรือสภาพที่ศึกษาเหมือนตัวแปร ซึ่งให้ค่าที่แสดงถึงปริมาณหรือลักษณะของสิ่งหรือปรากฏการณ์ที่นักวิจัยสนใจศึกษาแต่ตัวบ่งชี้ก็ไม่เหมือนตัวแปร เพราะตัวแปรจะให้สารสนเทศของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษาเฉพาะด้าน (Fact) เดียว ไม่สามารถสรุปสภาพโดยรวมทุกด้านได้ แต่ตัวบ่งชี้เป็นการรวมตัวแปรที่เกี่ยวข้องกันนำเสนอเป็นภาพรวมกว้าง ๆ ของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษา โดยความหมายนี้ตัวบ่งชี้จึงเป็นตัวแปรประกอบ (Composite Variable) หรือองค์ประกอบ (Factor) ก็ได้และไม่จำเป็นต้องมีตัวเดียว ตัวบ่งชี้อาจมี 20-30 ตัว ที่สร้างจากตัวแปรหลายร้อยตัวได้ในการศึกษาระบบการศึกษา

3. ตัวบ่งชี้จะต้องกำหนดเป็นปริมาณ (Quantity) หรือตีค่าเป็นตัวเลขได้ มิใช่เป็นการบรรยายข้อความในการตีความหมายของค่าตัวเลขของตัวบ่งชี้ ต้องนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จึงจะสามารถบอกได้ว่าตัวเลขที่ได้มีค่าสูงหรือต่ำ ดังนั้นในการสร้างเกณฑ์เพื่อแปลความหมายของตัวบ่งชี้ต้องมีความชัดเจน

⁶⁷สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, การใช้สถิติในงานวิจัยอย่างถูกวิธีและได้มาตรฐานสากล, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ: สามลดา, 2556), 3-11.

4. ค่าของตัวบ่งชี้เป็นค่าชั่วคราว มีค่าคงที่ ณ จุดนั้นช่วงเวลานั้น แต่เมื่อเวลาเปลี่ยนไป ค่าตัวบ่งชี้ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ บางค่าอาจใช้ได้แค่ 1 เดือนหรือ 1 ปี บางค่าอาจใช้ได้ถึง 3 เดือนหรือ 5 ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่นำมาใช้ในการตรวจสอบหรือเป็นเกณฑ์ ดังนั้น ค่าของตัวบ่งชี้จึงสามารถบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้เป็นบวกหรือลบก็ได้และยังสามารถเปรียบเทียบค่าตัวบ่งชี้ในแต่ละสถานการณ์ในช่วงเวลาเดียวกันได้ด้วย

5. ตัวบ่งชี้เป็นหน่วยพื้นฐาน (Basic Units) ในการพัฒนาทฤษฎี การวิจัยเพื่อพัฒนาทฤษฎีใหม่มีการดำเนินงานที่สำคัญเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับตัวแปร 4 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกคือการบรรยายสภาพปรากฏการณ์ต้องการศึกษา ขั้นตอนที่สองคือ การนิยามหรือแนวคิดของปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษา หรือการนิยามเชิงทฤษฎีเป็นภาพ ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยต้องกำหนดนิยามชัดเจนว่าปรากฏการณ์นั้นวัดได้จากตัวแปรอะไรและขั้นตอนสุดท้าย คือ การการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลและการสร้างตัวแปรปรากฏการณ์ที่ศึกษาวิจัย ในการดำเนินงานทั้งขั้นตอนนี้ การกำหนดนิยาม เชิงทฤษฎีและการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ ควรจะต้องสอดคล้องและตรงกัน แต่ในความเป็นจริงมีความแตกต่างระหว่างนิยามทั้งสองแบบ นิยามเชิงทฤษฎีบอกความหมายอย่างกว้าง ๆ แต่นิยามเชิงปฏิบัติการบอกความหมายที่ชัดเจนของตัวแปร เมื่อนักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยศึกษาความสัมพันธ์ตัวบ่งชี้ในกลุ่มประชากร ตัวบ่งชี้และตัวแปรในการวิจัยมีความแตกต่างกัน การอนุมานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้จึงไม่ถูกต้อง ดังนั้นจอห์นสโตน (Johnstone) จึงได้เสนอแนะให้นักวิจัยเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้โดยตัวบ่งชี้เป็นหน่วยพื้นฐานสำหรับการวิจัยเพื่อการสร้างทฤษฎีวิจัย⁶⁸

อีเวล และ โจน (Ewell and Jones) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. สามารถนำไปใช้ปฏิบัติในเชิงนโยบายได้ (Policy leverage)
2. สามารถแปลความหมายได้ถูกต้อง (Interpretability)
3. สามารถวัดได้ครอบคลุมทั้งหมด (Balance of perspective)
4. มีเกณฑ์ในการเปรียบเทียบที่เหมาะสม (Appropriate standards of comparison)
5. มีคุณสมบัติที่ดีในเรื่องของความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น (Technical adequacy)
6. สามารถปฏิบัติได้จริง (Practicability)⁶⁹

⁶⁸James N. Johnstone, *Indicators of Education Systems* (London: McGraw-Hill, 1981), 15-20.

⁶⁹Peter T. Ewell and Douglas D. Jones, *Data, indicator, and the National center for higher education management system in using performance indicators to guide strategic decision making* (San Francisco: Bass, 1974), 231.

ฮาร์ท (Hart) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ที่มีประสิทธิภาพ (Effective indicators) มีลักษณะ ดังนี้

1. ต้องตรงประเด็น (Relevant) ตัวบ่งชี้ต้องแสดงให้เห็นถึงระบบต่าง ๆ ของสิ่งที่เราต้องการศึกษา

2. ต้องเข้าใจง่าย (Easy to understand) โดยเฉพาะกับบุคคลที่ไม่มีความรู้ในขอบข่ายที่ศึกษา

3. เชื่อถือได้ (Reliable) สามารถเชื่อถือในข้อมูลที่ตัวบ่งชี้ที่กำหนดให้

4. นำไปสู่ข้อมูล (Accessible data) ตัวบ่งชี้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้⁷⁰

แอสวอร์ธและฮาเวย์ (Ashworth and Harvey) สรุปลักษณะของตัวบ่งชี้ทางการศึกษาที่ดี มีดังนี้

1. มีความสอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน ครอบคลุมบทบาทหลักของสถาบันรวมทั้งครอบคลุมองค์ประกอบคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต

2. สามารถนำมาใช้ควบคุมและประเมินการจัดการศึกษาของสถาบันได้

3. ประเมินตนเอง (Self Evaluation) เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ มาพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาของสถาบันรวมทั้งนำมาใช้ในการวางแผน และการตัดสินใจเพื่อการจัดการศึกษาของสถาบัน

4. มีความตรง (Validity) มีความเชื่อมั่น (Reliability) และเป็นที่ยอมรับของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถาบัน

5. มีความชัดเจนไม่คลุมเครือ (Unambiguous) และไม่แปรผกผันง่ายนัก (Not Susceptivity)⁷¹

จากลักษณะสำคัญของตัวบ่งชี้ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้ที่ดีนั้นต้องสามารถนำไปใช้ได้ในการปฏิบัติจริง สะดวกในการนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล มีการแปลความหมายได้ถูกต้อง ตรงประเด็น เข้าใจง่าย ตลอดจนเชื่อถือได้ และสามารถนำไปเทียบเคียงกับเกณฑ์ที่กำหนดได้

⁷⁰Carl Hart, **Characteristics of effective indicators**, Accessed December 12, 2018, Available from <http://www.sustainablemeasures.com/indicators/characteristics.html>.

⁷¹Allan Ashworth and Roger Charles Harvey, **Education** (The University of Michigan: Kingsley Publish, 1994), 40.

ประโยชน์ของตัวบ่งชี้

นางลักษณ์ วิรัชชัย, ศจีมาศ ณ วิเชียร และ พิสมัย อรทัย⁷² และ จอห์นสโตน (Johnstone) สรุปรู้นำตัวบ่งชี้ทางการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในการวางแผน คือ ขาดความชัดเจนในการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย มักจะระบุในลักษณะที่กว้างมากเกินไป การนำตัวบ่งชี้มาใช้ในข้อความกำหนดนโยบายจะช่วยให้ทราบสิ่งที่ต้องการให้บรรลุผลตามนโยบายได้ชัดเจนขึ้น

2. ด้านการกำกับประเมินผลการดำเนินงานการกำกับและประเมินระบบการศึกษาการใช้ตัวบ่งชี้ทางการศึกษาในการกำกับและประเมินระบบการศึกษานั้น เป็นการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงที่มีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยตรวจสอบว่าการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษานั้นเป็นไปในทิศทางที่ต้องการหรือพึงประสงค์หรือไม่ มีจุดติดขัดโดยด้านใด อันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

3. ด้านการจัดลำดับ/ระดับ/ประเภทระบบการศึกษา ตัวบ่งชี้ช่วยทำให้การจัดแบ่งกลุ่มในระบบการศึกษามีความตรงและความเที่ยง ทำให้ประเทศที่มีระบบการศึกษาในกลุ่มเดียวกันสามารถใช้ข้อมูลอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ นอกจากนี้การจัดแบ่งกลุ่มยังช่วยชี้ให้เห็นถึงลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกันในการศึกษา ใช้ในการเปรียบเทียบการศึกษาระหว่างจังหวัดภายในประเทศหรือต่างประเทศได้ ซึ่งดีกว่าการใช้ตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งหรือใช้ตัวแปรแต่ละชนิดหลาย ๆ ตัว การสร้างตัวบ่งชี้รวมจะช่วยลดความผิดพลาดลงได้

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการศึกษา ตัวบ่งชี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการวิจัยโดยเฉพาะตัวบ่งชี้รวมสามารถใช้แทนลักษณะของระบบการศึกษาในงานวิจัย โดยนำไปใช้วิเคราะห์เพื่อศึกษาวิจัยในแง่มุมต่าง ๆ ตามต้องการได้ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ดีกว่าการใช้ตัวแปรเดียวหรือตัวแปรย่อยแต่ละตัว ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์เท่านั้น

5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ตัวบ่งชี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประกันคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยตัวบ่งชี้เป็นตัวกำหนดเป้าหมายที่ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา

6. ด้านความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ และ

⁷²นางลักษณ์ วิรัชชัย, ศจีมาศ ณ วิเชียร, และพิศสมัย อรทัย, การสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2551), 78.

7. ด้านการกำหนดเป้าหมายที่ตรวจสอบได้⁷³

จอห์นส์โตน (James N. Johnstone) กล่าวถึงประโยชน์ของตัวบ่งชี้ทางการศึกษาไว้ดังนี้

1. เป็นข้อความกำหนดนโยบาย ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในการวางแผนคือ ขาดความชัดเจนในการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย มักจะระบุในลักษณะที่กว้างมากเกินไปการนำตัวบ่งชี้มาใช้ในข้อความกำหนดนโยบายจะช่วยให้ทราบสิ่งที่ต้องการให้บรรลุผลตามนโยบายได้ชัดเจนขึ้น

2. ติดตามผลในระบบการศึกษาการใช้ตัวบ่งชี้ทางการศึกษาในการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญมาก เพราะช่วยตรวจสอบว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปในทิศทางที่ต้องการ หรือพึงประสงค์หรือไม่ ซึ่งจะต้องมีการใช้วัดอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจึงจะสามารถใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาได้

3. พัฒนาการวิจัยเกี่ยวกับระบบการศึกษาตัวบ่งชี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการวิจัย โดยเฉพาะตัวบ่งชี้รวมสามารถใช้แทนลักษณะของระบบการศึกษาในงานวิจัย โดยนำไปใช้วิเคราะห์เพื่อศึกษาวิจัยในแง่มุมต่าง ๆ ตามต้องการได้ถูกต้องและน่าเชื่อถือดีกว่าการใช้ตัวแปรเดี่ยวหรือตัวแปรย่อยแต่ละตัว ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์เท่านั้น

4. จัดระบบการศึกษา ตัวบ่งชี้ช่วยให้การจัดแบ่งกลุ่มในระบบการศึกษามีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ทำให้ประเทศที่มีระบบการศึกษาในกลุ่มเดียวกันสามารถใช้ข้อมูลอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ นอกจากนี้การจัดแบ่งกลุ่มยังช่วยชี้ให้เห็นถึงลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกันในการศึกษาใช้ในการเปรียบเทียบการศึกษาระหว่างจังหวัดภายในประเทศหรือระหว่างประเทศได้ ซึ่งดีกว่าการใช้ตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งหรือใช้ตัวแปรแต่ละชนิดหลาย ๆ ตัวการสร้างตัวบ่งชี้รวม จะช่วยลดความผิดพลาดลงได้

5. มีลักษณะเป็นกลาง ตัวบ่งชี้ที่ใช้มีลักษณะของความเป็นกลางทำให้สามารถกำหนดเป้าหมายในการตัดสินใจได้ โดยที่ตัวบ่งชี้ไม่ได้มีลักษณะเอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง⁷⁴

ดังนั้นจากประโยชน์ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าประโยชน์ของตัวบ่งชี้ทางการศึกษามีความสำคัญกับการบริหารโดยช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย ติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน การจัดลำดับในระบบการศึกษา ตลอดจนการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการศึกษาวิจัย ตัวบ่งชี้การศึกษาช่วยให้ได้ผลการวิจัยมีความตรงสูงกว่าการใช้เพียงตัวแปรเดียว

⁷³James N. Johnstone, *Leadership and the learning organization in self managing school* (Victoria: University of Melbourne, 1998), 7-22.

⁷⁴James N. Johnstone, *Indicators of Education Systems* (London: McGraw-Hill, 1981), 60-135.

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School)

ความเป็นมาและหลักการของโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา

ประเทศไทยมีการปฏิรูปการศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 แต่คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยก็ยังไม่ดีขึ้นอย่างทั่วถึง คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย Thailand 4.0 ได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 กำหนดให้จัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) โดยมอบหมายให้นายมีชัย วีระไวทยะ และศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. เทียนฉาย กีระนันทน์ ขับเคลื่อนโครงการนี้ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ โดยขอให้ดำเนินการตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 กับสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศตามความเหมาะสม โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School Project) เป็นแนวคิดการสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้บทบาทความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และ บริษัท มูลนิธิ องค์กร หรือสถาบันที่สนับสนุนทรัพยากร และมีส่วนร่วมในการบริหารให้กับสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนขยายของโรงเรียนประชารัฐ โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาและข้อเสนอแนะของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยในเป้าหมายการพัฒนา 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การพัฒนาครู 3) การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ 4) การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ

โรงเรียนที่สมัครเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) เป็นโรงเรียนที่สังกัดหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร โดยตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 ถึง 2564 มีโรงเรียนทุกสังกัดที่สมัครเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) และผ่านการประเมินคุณสมบัติรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 จำนวน 134 โรงเรียน โดยแยกเป็นสังกัดต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 1 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา รุ่นที่ 1 และ รุ่นที่ 2 ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2561-2562

ที่	สังกัด	จำนวน (โรงเรียน)
1	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	102
2	กรุงเทพมหานคร	1
3	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1
4	กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	1
5	สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ	18
6	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	9
7	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	2
รวมทั้งสิ้น		134 โรงเรียน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แผนปฏิบัติการ (Action Plan)** (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย), 2562), 37-42.

วิสัยทัศน์

พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ สอดคล้องกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยมีสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน

พันธกิจ

1. สร้างความมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ชุมชน ภาคเอกชน สถานศึกษาที่เล็งรวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. สร้างความเป็นอิสระตามความเหมาะสม โดยปลดล็อกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารสถานศึกษา ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
3. สร้างกลไกและจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ ร่วมพัฒนาและสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและสังกัดอื่น ๆ
2. เพื่อพัฒนาคุณภาพและรังสรรค์นวัตกรรมการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตให้แก่ผู้เรียน
3. เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุกคนในชุมชน เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทักษะและคุณภาพชีวิต
4. เพื่อให้สถานศึกษาได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างทั่วถึง นำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. สถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษารูปแบบการดำเนินงานที่มีผู้สนับสนุนจากภาคเอกชนและผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบริบทของแต่ละพื้นที่
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ
3. สถานศึกษาผ่านเกณฑ์การประกันคุณภาพภายนอกในระดับดีมาก ภายในปี พ.ศ. 2565
4. สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุกคนในชุมชน เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทักษะและคุณภาพชีวิต
5. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาโดยยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาทั่วประเทศ

เป้าหมาย

มีสถานศึกษาในโครงการครอบคลุม 77 จังหวัด

การดำเนินงาน

1. ปลดล็อกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และหลักสูตรวิชาการ
2. กำหนดแนวทางรูปแบบและเกณฑ์การคัดเลือกสถานศึกษา ในการพัฒนาเป็นสถานศึกษาด้านแบบของโรงเรียนร่วมพัฒนา เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบาย THAILAND 4.0 ของกระทรวงศึกษาธิการ

3. พิจารณาคัดเลือกสถานศึกษา เพื่อการนำร่องการพัฒนาวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปแบบ Partnership School เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบาย THAILAND 4.0 ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปแบบ Partnership School

4. พิจารณาสรรหาคัดเลือกภาคเอกชนผู้ร่วมสนับสนุนสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School)

5. สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปแบบ Partnership School เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบาย THAILAND 4.0

6. วางระบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงและขยายผลความสำเร็จของโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School)

7. ลงพื้นที่ให้กำลังใจสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School)

8. ลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School)⁷⁵

การพิจารณาและคัดเลือกสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการ

ประเภทของสถานศึกษาที่สามารถเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ ที่คณะกรรมการโครงการเห็นสมควร โดยมีวิธีการคัดเลือก ดังนี้

1. พิจารณาข้อมูลและรายละเอียดในใบสมัครเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ซึ่งเสนอโดยสถานศึกษา

2. ในการประเมินความพร้อมเบื้องต้นและการร่วมประเมินความพร้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นทางการ ให้พิจารณาความพร้อมในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 สถานศึกษามีภาวะผู้นำ มีความพร้อมที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการสถานศึกษา

2.2 การมีส่วนร่วมของครู และบุคลากรในสถานศึกษา

2.3 ผู้เรียนพร้อมที่จะเป็น “คนดี” ของสังคม

⁷⁵สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562), 2-5.

2.4 ผู้นำชุมชนและสมาชิกในชุมชนให้ความสำคัญกับการศึกษา

2.5 ผู้บริหารและคณะครู ผู้ปกครอง ผู้เรียนคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชน แสดงเจตจำนงและมีความพร้อมในการเข้าร่วม และสนับสนุนโครงการ

2.6 อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการโครงการเห็นสมควร

ขั้นตอนในการสมัครและการพิจารณาสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการ

1. สถานศึกษาสมัครเข้าร่วมโครงการ โดยกรอกใบสมัครเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา และแนบเอกสารประกอบ ตามที่กำหนด ทั้งนี้ จะต้องมีการประชุมหารือร่วมกันของผู้บริหารและ คณะครูผู้ปกครอง ผู้เรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชน ก่อนที่จะส่งใบสมัครเข้าร่วม โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา สถานศึกษาจะมีผู้สนับสนุนแสดงความสนใจแล้ว หรือไม่ก็ได้

1.1 สถานศึกษาส่งใบสมัครเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ให้สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตรวจสอบข้อมูลพิจารณา ความเหมาะสมและหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือหน่วยงานต้นสังกัด อื่น ๆ ของ สถานศึกษาร่วมกับภาคเอกชนจัดหาผู้สนับสนุนที่เหมาะสมกับสถานศึกษา ในกรณีที่สถานศึกษา ยังไม่มีผู้สนับสนุน

2. ผู้สนับสนุนประเมินความพร้อมเบื้องต้นของสถานศึกษาที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ ผู้สนับสนุนรวบรวม/ขอข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาและประเมินความพร้อมเบื้องต้นของ สถานศึกษา เช่น โดยการพูดคุยทางโทรศัพท์ หรือส่งเอกสารข้อมูลให้พิจารณา หรือพบปะ พูดคุยกับ ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชน เมื่อประเมินความพร้อมเบื้องต้นแล้ว ผู้สนับสนุนส่งผลการประเมินให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. สถานศึกษาจัดให้มีการร่วมประเมินความพร้อมของสถานศึกษาอย่างเป็นทางการ โดยมีการประชุมร่วมกันของผู้แทนจาก 6 กลุ่ม ได้แก่ ผู้สนับสนุน ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชน ดังนี้

3.1 แนะนำหน่วยงานและชี้แจงรายละเอียดโครงการให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบ ครบถ้วน

3.2 เปิดให้มีการซักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนเกิดความพึงพอใจ

3.2.1 ขอมติที่ประชุมคณะกรรมการโครงการในการเข้าร่วมโครงการ

3.2.2 ในกรณีที่ประชุมคณะกรรมการโครงการมีมติเห็นชอบ สถานศึกษาร่วมกับ ผู้สนับสนุนจะส่งหนังสือแจ้งมติที่ประชุมให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกาศรายชื่อโรงเรียนร่วมพัฒนา
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือ
6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดปฐมนิเทศโรงเรียนร่วมพัฒนาและผู้สนับสนุน
 - ขั้นตอนการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมพัฒนา
 1. สถานศึกษาร่วมกับผู้สนับสนุนจัดทำ/ปรับปรุงแผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนติดตามประเมินผลและวิจัย ของสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยต้องดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุงแผนฯ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกิน 3 เดือนหลังจากลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือ
 2. สถานศึกษาและผู้สนับสนุนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนติดตามประเมินผลและวิจัย
 3. คณะทำงานระดับสถานศึกษาดำเนินการติดตาม ประเมินผลและวิจัย ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้ประเมินจากภายนอก รายงานผลการดำเนินงานภาคเรียนละ 1 ครั้ง (เมื่อสิ้นปีการศึกษา) ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา
 4. สถานศึกษาและผู้สนับสนุนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาปรับปรุงแผนพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้ผลของการติดตามประเมินผลและวิจัย ระดับสถานศึกษา
 5. สถานศึกษาและผู้สนับสนุนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา พิจารณาและดำเนินการตามข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) จากคณะทำงานด้านการติดตาม ประเมินผลและวิจัยโครงการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา ซึ่งได้จากการติดตามประเมินผลและวิจัย ในระดับโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา
 6. การถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับคณะทำงานด้านการติดตาม ประเมินผลและวิจัย โครงการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา และหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ของสถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมการถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ โดยการมีส่วนร่วมของผู้สนับสนุนและสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ปีละ 1 ครั้ง

บทบาทหน้าที่ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการนี้ กระทรวงศึกษาธิการและผู้สนับสนุนตกลงที่จะร่วมกันผลักดันโครงการอย่างเต็มกำลังความสามารถ และจะใช้กลไกการทำงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาและความท้าทายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงร่วมกันให้มีการระบุบทบาทหน้าที่หลักของแต่ละฝ่าย ดังนี้

1. บทบาทหลักของผู้สนับสนุน

แผนภาพที่ 2 แสดงบทบาทหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แผนปฏิบัติการ (Action Plan) (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย), 2562), 3.

1.1 ร่วมการบริหารจัดการสถานศึกษารวมทั้งเป็นที่ปรึกษาหรือกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษา

1.2 สนับสนุนทรัพยากร และงบประมาณส่วนเพิ่มให้กับสถานศึกษาให้ความสนับสนุนตามความเหมาะสม

1.3 เป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมภายในสถานศึกษา การบริหารจัดการบุคลากร ตลอดจนแนวทางการวัดผลความสำเร็จของสถานศึกษา

1.4 ร่วมพัฒนาและประเมินผลสำเร็จของโครงการพัฒนาสถานศึกษานั้น รวมถึงผลงานของบุคลากรของสถานศึกษา ตลอดจนอาจจะพิจารณาผลตอบแทนส่วนเพิ่มแก่บุคลากร

1.5 สื่อสารกับคณะกรรมการโครงการ และผู้มีส่วนได้เสียของสถานศึกษาภายใต้การสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดี และร่วมกันป้องกันและแก้ไขอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

ดังนั้น ส่วนของผู้สนับสนุนเข้ามามีบทบาทหลัก ๆ ในการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมพัฒนา คือ เข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือที่ปรึกษาของสถานศึกษา และร่วมพัฒนาและวางแผนพัฒนาการศึกษา ตลอดจนประสานงานระหว่างสถานศึกษากับคณะทำงานของโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา

2. บทบาทหลักของกระทรวงศึกษาธิการ

2.1 กำหนดนโยบาย หลักการโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา

2.2 ตั้งคณะทำงานสนับสนุนโครงการซึ่งทำหน้าที่ศึกษาและปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ ที่จะอำนวยความสะดวกในการดำเนินโครงการ

2.3 บริหารจัดการกระบวนการแต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากรของสถานศึกษาในโครงการตามคำร้องขอที่มีเหตุผลอันสมควรจากคณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ

2.4 จัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือการดำเนินโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา

2.5 สื่อสารประชาสัมพันธ์โครงการในเชิงรุกกับผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู ผู้เรียน ผู้สนับสนุน และชุมชน รวมถึงสื่อสารประชาสัมพันธ์โครงการ เป็นการทั่วไปเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดี และเสริมสร้างความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง

2.6 จัดการประชุมของคณะกรรมการโครงการและคณะทำงานทุกคณะ รวมทั้งการประชุมร่วมกับผู้สนับสนุนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของโครงการและการรายงานผลการดำเนินงาน อีกทั้งให้เกิดการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

แผนภาพที่ 3 บทบาทหลักของกระทรวงศึกษาธิการ
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แผนปฏิบัติการ (Action Plan)** (กรุงเทพฯ:
ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย), 2562), 5.

2.7 ดำเนินการติดตามความก้าวหน้า ประเมินผลความสำเร็จ วิจัย และถอดบทเรียน
ของโครงการ รวมถึงจัดให้มีงบประมาณในการติดตาม ประเมินผลความสำเร็จ วิจัย และถอดบทเรียน
สรุปบทบาทหลักของกระทรวงศึกษาธิการ คือ กำหนดกรอบใหญ่ของการดำเนิน
โครงการ แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานเพื่อขับเคลื่อนโครงการให้บรรลุตามเป้าหมาย ประชาสัมพันธ์
และสนับสนุนงบประมาณของการวิจัย ติดตามและถอดบทเรียน

3. บทบาทหลักของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน/สำนักงานคณะกรรมการ
อาชีวศึกษา/สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน/สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา/แก้กฎหมายระเบียบต่าง ๆ ให้การบริหารจัดการ
คล่องตัวและเป็นอิสระ

3.2 สนับสนุนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาและจัดทำรายละเอียด
สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการที่ผ่านการคัดเลือกจากผู้สนับสนุน

3.3 บริหารจัดการกระบวนการแต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากรของสถานศึกษาในโครงการตามคำร้องขอที่มีเหตุผลอันสมควร

3.4 กำหนดแนวทางการดำเนินงานโครงการ การนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผลโครงการ

3.5 ประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างการรับรู้ของสังคม และสร้างขวัญกำลังใจแก่สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประมวลความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินโครงการ

สรุปบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา/สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ทำหน้าที่ในการกำกับติดตาม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือตามการร้องขอในเรื่องการบริหารงานบุคลากร ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานรวมทั้งการประชาสัมพันธ์

4. บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานหรือสถาบันระดับจังหวัด/ระดับพื้นที่

4.1 อำนวยความสะดวกและสนับสนุนส่งเสริมสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

4.2 ให้ความร่วมมือในการติดตามและประเมินผลโครงการของสถานศึกษาในสังกัด

4.3 ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และสร้างขวัญกำลังใจแก่สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง

สรุปบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คือ เป็นตัวกลางในการประสานงาน หรือภารกิจต่าง ๆ ระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา

5. บทบาทหน้าที่ของคณะทำงาน Task force โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา เพื่อดำเนินโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา

5.1 ปลอดภัยกฎระเบียบเกี่ยวกับการบริหารจัดการการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการและบริหารงานทั่วไป

5.2 สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปแบบ Partnership School เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบาย THAILAND 4.0

5.3 วางระบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงและขยายผลความสำเร็จ

5.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สรุปบทบาทหน้าที่ของคณะทำงาน Task force คือ แก้ปัญหาเรื่องการบริหารงาน 4 งานในสถานศึกษาที่ทำให้สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาไม่สามารถดำเนินงานได้ เนื่องจากติดขัดเรื่องระเบียบข้อกฎหมาย และสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการให้บรรลุตามเป้าหมาย

6. บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาพี่เลี้ยง (สถานศึกษาเอกชน/รัฐ สถานศึกษานานาชาติ)

6.1 ให้การสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้

6.2 ให้การสนับสนุนสื่อการเรียนรู้นอกสถานศึกษาโดยส่งเสริมประสบการณ์ตรงให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้

6.3 ให้การสนับสนุนบุคลากรเฉพาะทางตามความจำเป็น ขาดแคลน และความต้องการของสถานศึกษา

6.4 ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

6.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิเคราะห์และการจัดทำวิจัยเพื่อการบริหารและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6.6 ร่วมกันพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถผลิตจัดหาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาจัดการเรียนการสอนได้เต็มประสิทธิภาพ

สรุปบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาพี่เลี้ยง ให้การสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดทำสื่อ และพัฒนาครูตามต้องการของสถานศึกษา ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาผู้เรียน

แนวการดำเนินงานโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา

มาตรการสำคัญอันดับแรกทั้งหลายประเทศประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา เลือกใช้คือ การปฏิรูปประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา และสามารถประสบความสำเร็จได้ภายใน 6-10 ปี ซึ่งจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการปฏิรูประบบการศึกษา ธนาคารโลกกล่าวว่า “โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการใช้ความเป็นอิสระในการบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม และมีความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาโดยเป็นที่ยอมรับจากประชาคมของโรงเรียน” จากที่กล่าวมา หัวใจของการปฏิรูปประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา มาตรการที่สำคัญคือ 2 เรื่อง ได้แก่ ความเป็นอิสระ (Autonomy) และความรับผิดชอบต่อ (Accountability) ของสถานศึกษา โดยมีประเด็นเชิงนโยบาย 5 ประเด็น 1) ความเป็นอิสระในเรื่องงบประมาณ และการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในห้องเรียน 2) ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการบุคลากร ครูและบุคลากรสนับสนุนเพื่อให้ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพอย่างเต็มศักยภาพ 3) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีต่าง ๆ ในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งการตรวจสอบและกำกับทิศทางการบริหารสถานศึกษา 4) มีกลไกความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาทั้งในเรื่องงบประมาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และ

5) การวัดประเมินผลสถานศึกษาและผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของทั้งสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน⁷⁶ ซึ่งการดำเนินโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา กระทรวงศึกษาธิการ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนในพื้นที่ ในการเข้าร่วมบริหารจัดการ ร่วมพัฒนา และสนับสนุนสถานศึกษาในโครงการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ให้สามารถสร้างบริหารด้านการศึกษาที่มีคุณภาพสูง เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน และบริบททางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ ทั้งในด้านทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต

1. การบริหารงานบุคคล

ผู้สนับสนุนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาโดยเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษา หรือคณะกรรมการสถานศึกษารวมถึงสามารถประเมินผลงานและพิจารณาผลตอบแทน ส่วนเพิ่มของผู้อำนวยการสถานศึกษาและคณะครูตามข้อตกลงระหว่างภาคเอกชนกับสถานศึกษาและผลสำเร็จของงาน สนับสนุนและมีส่วนร่วมพิจารณาคัดเลือกบุคลากรให้แก่สถานศึกษาในสาขาวิชาที่ขาดแคลนหรือตามความต้องการของสถานศึกษา โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมบริหารงานบุคคล

1.1.1 ผู้สนับสนุนส่งผู้แทนเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาสถานศึกษาหรือคณะกรรมการสถานศึกษา

1.1.2 ผู้สนับสนุนและสถานศึกษาร่วมกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

1.1.3 ผู้สนับสนุนและสถานศึกษาร่วมพิจารณาผลตอบแทนส่วนเพิ่มของผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาตามตัวชี้วัดความสำเร็จตามบริบทของสถานศึกษา

1.2 การสนับสนุนบุคลากร

1.2.1 ผู้สนับสนุนและสถานศึกษาร่วมกันพิจารณาความต้องการบุคลากรในสาขาวิชาที่ขาดแคลน

1.2.2 ผู้สนับสนุนและสถานศึกษาร่วมกันจัดทำแผนการสนับสนุนบุคลากร เช่น การจ้างบุคลากรในสาขาวิชาที่ขาดแคลนหรือสนับสนุนวิทยากรจากภายนอก

⁷⁶สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แผนปฏิบัติการ (Action Plan)** (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย), 2562), 25.

1.3 การพัฒนาบุคลากร

1.3.1 สถานศึกษากำหนดความต้องการในการพัฒนาบุคลากร

1.3.2 จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรเสนอให้ผู้สนับสนุนพิจารณา

1.3.3 ผู้สนับสนุนอนุมัติงบประมาณ หรือส่งวิทยากรจากภายนอกมาพัฒนาครู

ในสถานศึกษา

ดังนั้น งานบริหารงานบุคคลของโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้สนับสนุนสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาโดยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือที่ปรึกษา ร่วมวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมถึงสามารถประเมินผลงานและพิจารณาผลตอบแทนส่วนเพิ่มของผู้อำนวยการสถานศึกษาและคณะครูตามข้อตกลงระหว่างผู้สนับสนุนกับสถานศึกษาและผลสำเร็จของงาน ตลอดจนเข้าร่วมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาตามที่สถานศึกษาร้องขอ

2. การบริหารงานวิชาการ

ผู้สนับสนุนสามารถเข้าร่วมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและความก้าวหน้าของโลก ภายใต้กรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ทั้งนี้ ผู้สนับสนุนสามารถร่วมกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมอื่น ๆ รวมทั้งการจัดซื้อหนังสือและสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมที่เป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้สนับสนุน และผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ และสิ่งที่ต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ได้แก่

2.1 การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ ผู้สนับสนุนร่วมกับสถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนผู้ปกครอง ผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา โดยส่งเสริมทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต เช่น วินัย คุณธรรม จริยธรรม และการไม่ทุจริตและทักษะอาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนในอนาคตด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเกษตร ด้านธุรกิจ ด้านกีฬา ด้านการท่องเที่ยว ด้านการพยาบาล ด้านการเป็นครู เป็นต้น

2.2 ผู้สนับสนุนให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ เช่น สถานประกอบการ สถานศึกษาพี่เลี้ยง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่าย

2.3 ผู้สนับสนุนให้การสนับสนุนการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และแนวนโยบาย THAILAND 4.0

ดังนั้น การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้สนับสนุนสามารถเข้ามาร่วมกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนของรายวิชาเพิ่มเติม โดยเน้นไปด้านทักษะอาชีพ ทักษะวิชาการ และทักษะชีวิต ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมอื่น ๆ นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนให้ทักษะในศตวรรษที่ 21 และนโยบาย THAILAND 4.0

3. การบริหารงานงบประมาณ

สถานศึกษาต้องเก็บรักษาเงินทุนจากผู้สนับสนุนไว้ในบัญชีซึ่งแยกต่างหากจากบัญชีงบประมาณจากภาครัฐ และมีการระบுவัตถุประสงค์ของเงินทุนสนับสนุนให้ชัดเจน รวมถึงมีการควบคุมการใช้จ่ายของเงินทุนดังกล่าวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และมีการจัดทำบัญชีให้ตรงกับมาตรฐานการบัญชี มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ โดยผู้สนับสนุนสามารถตรวจสอบการใช้จ่ายเงินทุนดังกล่าวได้ โดยเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ทั้งนี้ ในส่วนของงบประมาณจากภาครัฐยังคงเป็นไปตามระเบียบงบประมาณของทางราชการ

ดังนั้น การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนร่วมพัฒนา งบประมาณที่ได้รับจากผู้สนับสนุนให้แยกบัญชีจากงบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐ และการใช้เงินงบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้สนับสนุน การบริหารงบประมาณต้องโปร่งใส ตรวจสอบได้จากผู้สนับสนุนโดยการร้องขอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน

4. การบริหารงานทั่วไป

ผู้สนับสนุนให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน รวมทั้งพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาเตรียมอนาคต เป็นต้น และจากผลการวิจัยของ วรณยุภา คะโยธา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป มีปัญหาที่สอดคล้องกันทั้ง 4 ด้าน คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่มีความรู้เรื่องการบริหารจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ทำให้เกิดปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 2) แนวทางการพัฒนา คือ โรงเรียน ควรให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนำไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน จัดทำคู่มือบทบาท

หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน และการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้⁷⁷ และ อิศรพล ปิ่นขจร และ อีระ ภูดี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า 1) สาเหตุของปัญหา คือ ขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่มีแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วม ไม่มีเวลาเข้าร่วม เข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของคณะครูในสถานศึกษา สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ขาดระบบการติดต่อประสานงานหรือการให้ข้อมูลสารสนเทศที่ดี และขาดงบประมาณส่งเสริมสนับสนุน 2) แนวทางการมีส่วนร่วม คือ จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ สร้างความตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่ จัดระบบเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศ แต่งตั้งให้ร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศ ติดตามตรวจสอบประเมินผล ปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษา จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีร่วมกันจัดเวลาประชุมในช่วงเวลาที่เหมาะสม จัดศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารแบบมีส่วนร่วม⁷⁸

สรุปโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) เป็นโครงการที่คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย THAILAND 4.0 ใช้แนวคิดการสร้างนวัตกรรม การบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้บทบาทความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และบริษัท มูลนิธิ องค์กร หรือสถาบันที่สนับสนุนทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการบริหารให้กับสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนขยายของโรงเรียนประชารัฐ โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาและข้อเสนอแนะของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ในเป้าหมายการพัฒนา 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การพัฒนาครู 3) การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ 4) การพัฒนาคุณภาพการบริหาร⁷⁹

⁷⁷ วรณยุภา คะโยธา, “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558), บทคัดย่อ.

⁷⁸ อิศรพล ปิ่นขจร และ อีระ ภูดี, “การศึกษาแนวทางการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3,” *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม* 3, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2556): 108.

⁷⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School)* (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562), 1-28.

งบประมาณในการดำเนินโครงการ

ผู้สนับสนุนสามารถบริจาคเงินทุน ทรัพย์สิน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการดำเนินโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาให้กับสถานศึกษา ทั้งนี้ เงินทุน ทรัพย์สินและค่าใช้จ่ายที่ผู้สนับสนุนบริจาคถือเป็นเงินบริจาคเพื่อการศึกษาซึ่งมีสิทธิประโยชน์ทางภาษีเช่นเดียวกับเงินบริจาคเพื่อการศึกษาอื่น ๆ ตามระบบบริจาคของกรมสรรพากร นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการจะจัดให้มีการสนับสนุนด้านงบประมาณปกติที่เป็นค่าใช้จ่ายที่รัฐพึงจ่ายให้กับโครงการนี้อย่างเต็มความสามารถตามที่พึงจะกระทำได้เป็นไปตามหลักของการบริหารงบประมาณ⁸⁰

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่องมาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ อัลเดลแมน และ เทย์เลอร์ (Howard Adelman and Linda Taylor) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง School-community Partnerships: A Guide กล่าวว่า การดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมหลายอย่างที่โรงเรียนและครอบครัวสามารถทำได้ในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครอบครัวกับชุมชนผู้ร่วมพัฒนา ได้แก่ 1) ทำเรื่องการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก 2) เน้นการศึกษาปฐมวัย 3) ทำอย่างต่อเนื่อง 4) อบรมครูให้ทำงานร่วมกับผู้ปกครอง 5) ลดความไม่ไว้วางใจและอุปสรรคทางวัฒนธรรม 6) จัดการอุปสรรคการติดต่อสื่อสาร 7) ประเมินความต้องการของผู้ปกครอง 8) กำหนดตารางงานของครอบครัว 9) ใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงผู้ปกครองกับห้องเรียน 10) ทำให้การเยี่ยมชมโรงเรียนง่ายขึ้น 11) จัดตั้งผู้ประสานงานโฮมสคูล(Home School) และ 12) ให้ผู้ปกครองมีสิทธิออกเสียงในการตัดสินใจของโรงเรียน⁸¹

เอปสเทิน และคณะ (Joyce L. Epstein and others) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง School, Family, and Community Partnerships: Your Handbook for Action กล่าวว่า แนวทางการดำเนินโครงการความร่วมมือของโรงเรียนด้วยการจัดทำแนวทางการร่วมพัฒนาที่มีประสิทธิภาพทั้งการประชุมเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือ และแนวทางปฏิบัติซึ่ง พบว่า สำหรับความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และกลุ่มผู้ร่วมพัฒนา มาตรฐานที่ดีเยี่ยมของความร่วมมือประกอบด้วย ความเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีม แผนปฏิบัติการ การดำเนินการและอำนวยความสะดวก การประเมินเงินทุน สนับสนุน และ

⁸⁰สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แผนปฏิบัติการ (Action Plan)** (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย), 2562), 25.

⁸¹The Center for Mental Health in Schools at UCLA., **School-community partnerships: A guide** (California: UCLA, 2001), 18.

การประสานเครือข่าย ส่วนการดำเนินการให้พ่อแม่มีส่วนร่วมกับครูในงานโรงเรียน นำเสนอข้อมูลพื้นฐาน 2 แนวทางเพิ่มการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการศึกษาของนักเรียน โครงการเหล่านี้ได้รับการออกแบบ พัฒนา และทดสอบเพื่อช่วยนักเรียนอย่างเป็นระบบ เท่าเทียมกัน และมีประสิทธิภาพให้ครอบครัวมีส่วนร่วมทั้งที่บ้านและในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ครูมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองในการเรียน คือ การบ้านที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับพ่อแม่โดยครูสามารถออกแบบและใช้การบ้านเพื่อเชื่อมต่อโรงเรียนและบ้านเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร เพื่อให้ นักเรียนแบ่งปันงานและความคิดกับครอบครัว โดยให้ผู้ปกครองได้ช่วยเกี่ยวกับสิ่งที่ลูกกำลังเรียนรู้ ส่งเสริมการสนทนาเชิงบวกเกี่ยวกับการเรียนที่บ้าน และถ้าดีให้ดำเนินการเพิ่มหัวข้อการบ้านของนักเรียน เพื่อทักษะและความพร้อมการเรียนในห้องเรียน เอปสเทียน และคณะ (Joyce L. Epstein and others) ยังกำหนดกรอบการทำงานสำหรับโครงการความร่วมมือของผู้ร่วมพัฒนาไว้ 6 ประเภท คือ

1. ผู้ปกครอง ช่วยและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนที่บ้าน
2. การติดต่อสื่อสาร ออกแบบระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างบ้านและโรงเรียน เพื่อความก้าวหน้าของนักเรียน การสื่อสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร พิจารณา ผู้ปกครองผู้ซึ่งพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ อ่านได้ไม่ดีให้มีจำนวนมาก ๆ ไปทบทวนเอกสารเกี่ยวกับคุณภาพที่ดีที่สุดเรื่องการสื่อสาร (เช่น ตารางเวลา รายงาน หนังสือพิมพ์ การอ้างอิงตามโครงสร้างอื่น ๆ) กำหนดการสื่อสาร 2 ทาง จากบ้านไปโรงเรียนและจากโรงเรียนมาบ้าน ผู้ปกครองสื่อสารกับครูกับโรงเรียนด้วยเทคโนโลยี เช่น เว็บไซต์ อีเมล โทรศัพท์ โซเชียลมีเดีย ฯลฯ
3. อาสาสมัคร สรรหาตัวแทนและสร้างเครือข่ายผู้ปกครองในการช่วยเหลือสนับสนุน
4. การเรียนรู้ที่บ้าน กำหนดให้ผู้ปกครองช่วยเหลือนักเรียนเรื่องการบ้านและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ร่วมหาหรือการบ้านของนักเรียนว่าควรเป็นแนวทางใด ต้องเพิ่มทักษะอะไรในห้องเรียนทุกชั้นเรียนให้กับนักเรียน แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบ้านและโรงเรียนว่าอยู่ที่บ้านนักเรียนเรียนเป็นอย่างไร โรงเรียนกำหนดเป็นปฏิทินการทำกิจกรรมกับผู้ปกครอง จัดกลุ่มเป็นคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และการอ่านในการทำกิจกรรมที่โรงเรียน การทำกิจกรรมร่วมกันในภาคฤดูร้อน กำหนดเป้าหมายของการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในแต่ละปีโดยวางแผนการเรียนต่อระดับวิทยาลัยหรือการทำงานของนักเรียน ถ้านักเรียนมีครูหลายคนจัดเป็นกลุ่มการทำงานบ้าน การทำกิจกรรมและประสานเชื่อมโยงกัน ไม่ใช่เรื่องการบ้านอย่างเดียวแต่หมายถึงการมีปฏิสัมพันธ์ทุกกิจกรรมที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของนักเรียนที่ชุมชนและผู้ร่วมพัฒนาต้องประสานร่วมมือกัน คำว่าช่วยเหลือที่บ้านหมายถึง การส่งเสริมการฟัง ปฏิบัติการ การยกย่อง การแนะนำ การตรวจสอบและตัดสิน ไม่ใช่เป็นครูสอนวิชาที่โรงเรียน

5. การตัดสินใจ ให้มีตัวแทนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการพัฒนาร่วมกับโรงเรียน ตัวแทนให้ข้อมูลด้านนโยบายที่มีผลกระทบต่อการศึกษาของนักเรียน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน สร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองในการร่วมออกเสียงการตัดสินใจในโรงเรียน แบ่งปันประสบการณ์และเชื่อมโยงกับชุมชน สร้างความตระหนักให้กับโรงเรียน เขตการศึกษา และนโยบายของรัฐ

6. ความร่วมมือกับชุมชน บูรณาการแหล่งทรัพยากรและบริการจากชุมชนเพื่อให้โครงการความร่วมมือของผู้ร่วมพัฒนาแข็งแกร่ง ครอบคลุมได้ฝึกปฏิบัติ และนักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาแจ้งครอบครัวยุติโครงการสำหรับนักเรียน เช่น จุดเน้น การสอนเสริม และนักรุกกิจที่เข้าร่วมพัฒนารับรองเรื่องความเสมอภาคโอกาสและความร่วมมือของครอบครัวในโครงการหรือการรับบริการของนักเรียน จับคู่ชุมชนกับโรงเรียนตั้งเป้าหมาย บูรณาการบริการเด็กและครอบครัวยุติการศึกษา

บทบาทการเป็นผู้นำของเขต 1) เขียนนโยบายระดับเป้าหมายของเขตและโรงเรียน ครอบครัวยุติชุมชนผู้ร่วมพัฒนา รวมทั้งความร่วมมือในของผู้ร่วมพัฒนาทั้ง 6 ประเภท กำหนดความรับผิดชอบของเขต ออกนโยบายการช่วยเหลือการดำเนินการของโรงเรียน 2) มอบหมายผู้อำนวยการ (เขตขนาดใหญ่) และ Facilitator (ทุกเขต) ที่จะดูแลงานของภาคในด้านความร่วมมือและช่วยเหลือโรงเรียนทุกแห่งในแผนงานที่จะพัฒนาโครงการความร่วมมือ 3) ระบุงบประมาณด้วยเงินทุนที่เพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่เขต ผู้นำกิจกรรมและสนับสนุนโปรแกรมโรงเรียน รางวัลกิจกรรมดีเด่นหรือการปรับปรุงและเงินช่วยเหลือเล็กน้อยสำหรับกิจกรรมเบื้องต้นและโครงการพิเศษ 4) แนะนำโรงเรียนแต่ละแห่งเพื่อสร้างทีมปฏิบัติการสำหรับความร่วมมือประกอบด้วยครู ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และอื่น ๆ ที่จะวางแผนการดำเนินการและประเมินโครงการความร่วมมือของโรงเรียน 5) จัดเตรียมด้านการศึกษาบริการสำหรับครู ผู้ปกครอง และผู้บริหาร และประชุมเชิงปฏิบัติการฝึกอบรมสำหรับทีมปฏิบัติการสำหรับความร่วมมือ เพื่อช่วยแต่ละโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการตามโครงการความร่วมมือ 6) ช่วยแต่ละทีมดำเนินการเขียนแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการศึกษาของบุตรหลาน แผนของแต่ละโรงเรียนควรเชื่อมโยงครอบครัวยุติชุมชนโดยตรงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ และรวมถึงแนวทางปฏิบัติสำหรับทุกคน การมีส่วนร่วม 6 ประเภท 7) ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับทีมปฏิบัติการตอนสิ้นปีที่จะแบ่งปันความคิด อภิปรายความก้าวหน้า แก้ปัญหา วางแผนล่วงหน้า และตระหนักถึงความยอดเยี่ยมของโครงการและแนวปฏิบัติ 8) พัฒนาหรือเลือกเครื่องมือและผลผลิตที่โรงเรียนอาจใช้หรือปรับให้เข้ากับปรับปรุงโครงการความร่วมมือของผู้ร่วมพัฒนา 9) สร้างจดหมายข่าว ห้องสมุด หรืออื่น ๆ ของเขตเพื่อเผยแพร่แนวปฏิบัติ แนวคิด วัสดุ การวิจัย และข้อมูลอื่น ๆ ที่มีประสิทธิผลที่จะช่วยให้ทีมปฏิบัติการของโรงเรียนปรับปรุงโครงการของแต่ละโรงเรียน ผู้ร่วมพัฒนาแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือกับสาธารณชนและสื่อ 10) ทำงานกับนักรุกกิจและกลุ่มชุมชนอื่น ๆ และองค์กรเพื่อสร้างความร่วมมือในการปรับปรุงโครงการ

และหลักสูตรนักเรียน 11) สนับสนุนการวิจัยและประเมินผลเพื่อเรียนรู้ว่าแนวทางปฏิบัติใดที่ช่วยโรงเรียนได้สร้างผลงานเฉพาะสำหรับนักเรียน ผู้ปกครอง ครู โรงเรียน และชุมชน 12) ดำเนินกิจกรรมผู้นำเขตอื่นเพื่อสร้างความแข็งแกร่งและโครงการร่วมพัฒนาในทุกโรงเรียนในระดับเขต⁸²

คิลพาสทริกส์, จอนห์ และ มัลฟอร์ด (Sue Kilpatrick, Susan Johns and Bill Mulford) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง School, family, and community partnerships: Your handbook for action กล่าวว่า ผลการวิจัยจากโครงการมีส่วนร่วมของโรงเรียนร่วมพัฒนาในชนบท การศึกษาของเยาวชนชุมชน กรณีศึกษาใน 5 รัฐของออสเตรเลียที่เข้าร่วมโครงการซึ่งได้รับทุนจากการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมในชนบท บริษัท ชุมชนและโรงเรียนที่มีความเชื่อเหมือนกันว่าการศึกษา คือ ความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันของทั้งชุมชน โดยใช้ทักษะและความรู้ของชุมชนทั้งหมด ประสบการณ์และประโยชน์ในการสร้างการศึกษาที่ดีให้กับกลุ่มผู้เรียนได้ขยายกว้างออกไป ระดับความเจริญเติบโตของชุมชนโรงเรียนร่วมพัฒนา กำหนดวิธีการที่โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันพัฒนา และประสานความร่วมมือของโครงการร่วมกัน สิ่งที่มีคุณสมบัติ 12 ประการที่เป็นศูนย์กลางของความสำคัญได้ระบุความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเรียงลำดับตามลักษณะความสำคัญ ต่อมาการเน้นย้ำคือ ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย สิ่งทีระบุอื่นเป็นกิจกรรมการสร้างทุนทางสังคมที่สำคัญทั่วไป แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดประสิทธิภาพของชุมชนโรงเรียนร่วมพัฒนาและระดับวุฒิภาวะของของผู้ร่วมพัฒนา เหล่านี้จะถูกส่งต่อในงานวิจัย พบว่า ความเป็นผู้นำด้านการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของกระบวนการเป็นผู้นำเพื่อก่อให้เกิดและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนภายใน ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงนั้นเอื้ออำนวยการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ แนวปฏิบัติในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้นำโรงเรียนรวมถึงการพัฒนาวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่แบ่งปันกันอย่างกว้างขวางและวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมความมุ่งมั่นและความสามารถของพนักงาน การกระจายความรับผิดชอบในการเป็นผู้นำ และสนับสนุนความร่วมมือกับทรัพยากรที่เหมาะสม และยังพบว่า ตัวชี้วัดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนที่มีประสิทธิภาพที่ชุมชนและโรงเรียนที่มีความเชื่อเหมือนกันว่า การศึกษาเป็นความรับผิดชอบของทั้งชุมชนเป็นการทำงานร่วมกัน โดยใช้ทักษะและความรู้ของชุมชนโดย โดยภาพรวมเรียงลำดับลักษณะตามความสำคัญ คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียนมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมการบูรณาการที่เพิ่มขึ้นระหว่างโรงเรียนและชุมชน 2) โรงเรียนมีความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับชุมชนและทรัพยากรที่มีอยู่ 3) โรงเรียนแสวงหาโอกาสที่จะมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนของ

⁸²Joyce L. Epstein and others, **School, family, and community partnerships: Your handbook for action**, 2nd ed. (California: A sage Publications Company Thousand Oaks, 2002), 323-324.

ชุมชน รวมทั้งผู้ที่ย่างต่างเขตและผู้ที่ยึดต่อมายังโรงเรียนโดยตรง 4) โรงเรียนมีความตระหนักใน ระดับสูงถึงคุณค่าและความสำคัญความร่วมมือชุมชนด้านการประชาสัมพันธ์ที่ดี 5) ผู้บริหารโรงเรียน แสดงความเป็นผู้นำรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงซึ่งกระจายอำนาจให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียน และชุมชน อำนวยความสะดวกในการทำงานร่วมกัน 6) โรงเรียนและชุมชนสามารถเข้าถึงและใช้ ประโยชน์ได้ทั้งภายในและภายนอกเครือข่าย 7) โรงเรียนและชุมชนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์สำหรับ อนาคตโดยเน้นที่เยาวชนความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่เติบโตเต็มที่: การพัฒนาชุมชน การเรียนรู้ในชนบทของออสเตรเลีย 8) โรงเรียนและชุมชนเปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ เต็มใจรับความเสี่ยง และเต็มใจรวมกันเพื่อให้วิสัยทัศน์ที่กำหนดร่วมกันไว้ประสบความสำเร็จ 9) โรงเรียนและชุมชน ร่วมกันสร้างบทบาทอย่างเข้มแข็งผลการตัดสินใจมีความหมายต่อโรงเรียน 10) โรงเรียนและชุมชน ให้ความสำคัญกับทักษะของทุกคนในการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของทุกคน 11) ภาวะผู้นำสำหรับ ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของโรงเรียนและชุมชน และ 12) โรงเรียนและชุมชนต่างมองว่าโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของส่วนรวม ชุมชนซึ่งรวบรวมทรัพยากร ทุนทางกายภาพ มนุษย์ และสังคมเข้าด้วยกัน⁸³

สมาคมความร่วมมือระหว่างองค์กรกับโรงเรียน (The Council for Corporate & School Partnerships) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง A How-to Guide for School-business Partnerships กล่าวว่า กระบวนการของผู้ร่วมพัฒนาในการให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน มีขั้นตอน คือ 1) พิจารณา ว่าโรงเรียน/นักเรียนมีความต้องการที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่ และการสร้างผู้ร่วมพัฒนาทางธุรกิจเพื่อ ตอบสนองความต้องการเหล่านั้นจะช่วยยกระดับประสบการณ์ของนักเรียนหรือไม่ 2) กำหนดและ วิจัยศักยภาพของผู้ร่วมพัฒนา 3) ทำความเข้าใจกับค่านิยมหลักของโรงเรียน 4) ร่างข้อเสนอ ความร่วมมือส่งไปยังผู้ร่วมพัฒนาที่มีศักยภาพสำหรับโรงเรียน 5)หารือเกี่ยวกับค่านิยม เป้าหมาย และความต้องการกับผู้ร่วมพัฒนา 6) ดำเนินการประเมินเป็นประจำซึ่งรวมถึงการรวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อกำหนดความสำเร็จ จุดแข็ง และจุดอ่อนของการเป็นผู้ร่วมพัฒนา 7) กำหนดเป้าหมายระยะ สั้นและระยะยาวของการเป็นผู้ร่วมพัฒนา รวมถึงผลลัพธ์ที่คาดหวัง 8) ร่วมมือกับผู้ร่วมพัฒนา ในการกำหนดกิจกรรม รวมถึงเป้าหมายของการประชุมหรือพบกันของผู้เกี่ยวข้อง 9) จัดกิจกรรม ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาตามที่โรงเรียนหรือเขตกำหนด 10) จัดอบรมให้กับทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง 11) สร้างโครงสร้างการจัดการที่เป็นทางการและเป็นลายลักษณ์อักษร กับบุคคลเฉพาะ ที่ได้รับมอบหมายให้จัดการเป็นผู้ร่วมพัฒนาเพื่อให้แน่ใจว่ามีความรับผิดชอบ 12) จัดให้มีการควบคุม

⁸³Sue Kilpatrick, Susan Johns, and Bill Mulford, “Maturing school–community partnerships: Developing learning communities in rural Australia” (CRLRA Discussion Paper Series ISSN 1440-480x, University of Tasmania, 2003), 3-4.

คุณภาพและติดตามความสอดคล้องกับเป้าหมายของการเป็นผู้ร่วมพัฒนา 13) ประเมินผลกระทบจากความร่วมมือด้านวิชาการ สังคม และสุขภาพร่างกายของนักเรียน 14) ตรวจสอบให้แน่ใจว่าการเป็นผู้ร่วมพัฒนาทางธุรกิจเปิดโอกาสให้นักเรียน ครู และพนักงานมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกันทั้งเขตชุมชน โรงเรียน⁸⁴

ไพร์ซ์ (Melissa Price) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Promoting Linkages: Partnerships Between Schools and Higher Education กล่าวว่า คุณสมบัติการเป็นผู้ร่วมพัฒนามีตัวชี้วัดที่มีคุณภาพ ดังนี้ 1) ลักษณะหรือระดับของวิสัยทัศน์ร่วมกันและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้และการสอน 2) การเป็นสมาชิกของทีมผู้ร่วมพัฒนาที่ตราเป็นกฎหมาย 3) ลักษณะและระดับของการทำงานร่วมกันในการกำหนดนโยบายและธรรมาภิบาลเกี่ยวกับการเตรียมครูและวิชาชีพในการให้บริการ และความมุ่งมั่นในการพัฒนา 4) วัตถุประสงค์ และขอบเขตของการสื่อสารระหว่างผู้ร่วมพัฒนา 5) ระดับของความเป็นผู้ร่วมพัฒนาที่เป็นสถาบัน 6) คุณภาพและลักษณะของการวางแผนผู้ร่วมพัฒนา 7) คุณภาพของการดำเนินการผู้ร่วมพัฒนาโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อครู โครงการเตรียมการ 8) คุณภาพของการดำเนินการเป็นผู้ร่วมพัฒนาโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อโรงเรียน 9) ลักษณะและขอบเขตของการประเมินและการปรับปรุงความเป็นผู้ร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และยังคงกล่าวอีกว่าขั้นตอนในการจัดตั้งการเป็นผู้ร่วมพัฒนา มีดังต่อไปนี้ 1) ระบุความสัมพันธ์ที่มีอยู่ระหว่างโรงเรียนกับครู และการเตรียมการโครงการ 2) ประเมินคุณภาพของความสัมพันธ์ที่มีอยู่ (ผู้ร่วมพัฒนาสามารถใช้เกณฑ์ Rubric) เพื่อการนี้ได้ 3) พิจารณาว่าความสัมพันธ์ที่มีอยู่เป็นพื้นฐานของการเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาพึงประสงค์หรือไม่ ถ้าไม่แสวงหาใหม่ 4) เมื่อเลือกสมาชิกร่วมพัฒนาแล้ว ให้กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันหรือเป้าหมายสูงสุดของการเป็นผู้ร่วมพัฒนา (ระบุวัตถุประสงค์ของการเป็นผู้ร่วมพัฒนา) 5) กำหนดผลลัพธ์หรือผลประโยชน์ที่ต้องการของแต่ละฝ่าย 6) ชี้แจงบทบาท ความรับผิดชอบ และความคาดหวังนี้อาจส่งผลให้มีค่าเฉลี่ยข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษร 7) พัฒนาแผนงาน ไทม์ไลน์ (Timeline) และด้านเอกสาร และ 8) พัฒนากลไกการตอบรับอย่างต่อเนื่องจากทุกฝ่ายและพิจารณาการประเมินเป็นระยะและปรับปรุง⁸⁵

⁸⁴The Council for Corporate & School Partnerships, **A how-to guide for school-business partnerships**, accessed March 8, 2022, available from <https://outreach.ou.edu/educational-services/education/edutas/comprehensive-centers-archive/knowledge-bases/response-to-intervention-knowledgebase/be-aware-of-non-financial-resources/a-how-to-guide-for-school-business-partnerships/>

⁸⁵Melissa Price, **Promoting linkages: partnerships between schools and higher education** (New York: University of the State of New York, 2004), 5.8

คูก (Sandra M. Cook) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Analysis of Characteristics of Effective School and Business Partnerships: A Case Study of a Medium Size Florida District พบว่า 7 ลักษณะของการเป็นผู้ร่วมพัฒนาที่มีประสิทธิภาพได้ระบุไว้แบบกว้าง ๆ ผู้บริหาร ผู้นำนักธุรกิจ และบุคลากรของเขต คือ (1) การสื่อสารที่เปิดกว้างและต่อเนื่อง (2) การวางแผน การตั้งเป้าหมาย และการประเมิน (3) ความมุ่งมั่น (4) การประเมินความต้องการ (5) รู้จักชุมชนของตนเอง (6) การจัดสรรทรัพยากรบุคคลอย่างเหมาะสม และ (7) มุ่งที่กระบวนการ จากทักษะ ความสามารถ และความรู้ที่ระบุโดยผู้เข้าร่วมทั้งหมด การสื่อสารที่แพร่หลายที่สุด คือ (1) การสื่อสารที่เปิดกว้าง และต่อเนื่อง: (2) การวางแผน การตั้งเป้าหมาย และภารกิจ (3) การประชาสัมพันธ์ (4) รู้จักชุมชนของตนเอง และ (5) ความมุ่งมั่น เมื่อประเมินและรวบรวมข้อมูลตามระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 5 ทักษะที่แตกต่าง ความสามารถ และความรู้ที่ได้ระบุไว้ ความแตกต่างเพียงอย่างเดียว คือ การเรียงลำดับความสำคัญ (1) การสื่อสาร (2) การวางแผน (3) รู้จักชุมชนของตนเอง (4) การประชาสัมพันธ์ และ (5) ความมุ่งมั่น มาตรฐานของผู้นำเกี่ยวกับการศึกษาของเขตฟลอริดา (Florida) มีคุณลักษณะ ได้แก่ ความร่วมมือของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วิสัยทัศน์ การจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และความหลากหลาย ผู้บริหารและผู้ร่วมพัฒนาจำเป็นต้องมีข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อรักษาความเจริญเติบโตของการเป็นผู้ร่วมพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญ⁸⁶

ผู้ร่วมพัฒนาด้านสุขภาพจิตเด็กของรัฐอิลลินอยส์ (Illinois Children's Mental Health Partnership) ได้ศึกษาเรื่อง Guidelines for School Community Partnerships Addressing the Unmet Mental Health Needs of School Age Children's พบว่า การส่งเสริมสุขภาพจิตพยายามยื่นมือเข้ามาตั้งแต่เริ่มต้นแสดงให้เห็นว่า ต้องการลดผลกระทบของปัญหาทางอารมณ์สำหรับนักเรียนหลายคน งานวิจัยสนับสนุนว่า วัยเด็กเป็นเวลาที่ดีที่สุดในการส่งเสริมการพัฒนาทางสังคมและอารมณ์ที่เหมาะสมที่สุด และเพื่อบรรเทาผลกระทบของปัญหาสุขภาพจิต โครงการป้องกันพยายามยื่นมือเข้ามาแต่เริ่มต้น จะสามารถช่วยเตรียมความพร้อมของโรงเรียน สถานภาพด้านสุขภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลดความจำเป็นเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ การพึ่งพาสวัสดิการ ทักษะทางสังคมที่แข็งแกร่ง ความสามารถในการแก้ปัญหา และทักษะการแก้ไขข้อขัดแย้งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคน หากต้องการเพิ่มศักยภาพทางวิชาการให้สูงสุด ประโยชน์ของการทำงานร่วมกัน

⁸⁶Sandra M. Cook, "Analysis of characteristics of effective school and business partnerships: A case study of a medium size Florida district" (Ph.D. Dissertation, Department of Educational Leadership and Studies, Florida State University College of Education, 2005), abstract.

ระหว่างกลุ่มชุมชนและโรงเรียน 1)โรงเรียน (1.1) ผลลัพธ์ทางวิชาการเพิ่มขึ้น (1.2) นักเรียนและโรงเรียนได้รับการสนับสนุนเพิ่มขึ้น (1.3) ลดปัญหาเรื่องการร้องเรียนข้อขัดแย้ง (1.4) อบรมนักวิชาการศึกษาเรื่องสุขภาพ (1.5) ครูได้จัดการพฤติกรรมนักเรียน (1.6) ครูได้รับความพึงพอใจ (1.7) เพิ่มการมีส่วนร่วม การบริหารทางสังคม ระหว่างครอบครัว ชุมชน ผู้ร่วมพัฒนากับกรมส่งเสริมสุขภาพจิต (1.8) เพิ่มบรรยากาศการสนับสนุน จนเป็นวัฒนธรรม (1.9) เพิ่มการประสานงานเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับกรมส่งเสริมสุขภาพจิต (1.10) เพิ่มประสิทธิภาพการร่วมมือกัน 2) ครอบครัว (2.1) ลดปัญหาเรื่องสุขภาพจิต (2.2) เข้าถึงบริการและการสนับสนุนที่จำเป็นได้มากขึ้น (2.3) ลดปัญหาการข้ามระบบ (2.4) ลดความขัดแย้งในการให้คำแนะนำกับครอบครัวจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย (2.5) ได้ปรับปรุงการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน (2.6) ได้ปรับปรุงผลลัพธ์ทางการศึกษา (2.7) ได้ปรับปรุงการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ (2.8) ได้ปรับปรุงการทำงานของอารมณ์และสังคม (2.9) ผู้ปกครองได้ทักษะการสนับสนุนส่งเสริม รูปแบบของความร่วมมือ ผู้ร่วมพัฒนาแต่ละรายได้ร่วมกันตัดสินใจ มีบทบาทและความรับผิดชอบเฉพาะ รับผิดชอบต่ออีกฝ่ายหนึ่ง บริจาคทรัพยากร (รวมถึงทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ) แต่ก็ให้ความอิสระกับการตัดสินใจในการลงขันตามมติทุกประเด็นการวางแผนเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างความร่วมมือ แม้ว่าจะไม่ใช่ผู้ร่วมพัฒนาทุกรายจะจัดทำแผนกลยุทธ์ให้สมบูรณ์ สิ่งสำคัญที่ต้องทำกลยุทธ์ให้สำเร็จเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งส่งผลให้เกิดแผนปฏิบัติการเป็นลายลักษณ์อักษรของความต่อเนื่องผลสุดท้ายที่ต้องการให้เกิดชุมชนอาจมีส่วนร่วมในการประเมินของชุมชนในวงกว้างซึ่งส่งผลให้เกิดเป้าหมาย กลยุทธ์ และกระบวนการประเมินผลที่หลากหลาย แผนงานที่ไม่เป็นทางการมากขึ้นสามารถระบุประเด็นปัญหาหนึ่ง ๆ ได้ด้วยแนวทางที่ตรงไปตรงมาเพื่อผลลัพธ์ ผู้ร่วมพัฒนามีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาภารกิจ และเป้าหมายในการกำหนดทรัพยากร และสร้างกลไกเพื่อให้แน่ใจว่าบรรลุเป้าหมาย การวางแผนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำงานเบื้องต้นของการเป็นผู้ร่วมพัฒนาและต้องการเชื่อมโยงกับความสำเร็จในระยะยาวอย่างแยก ไม่ออก

ดังนั้นบทสรุป คือ โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนแต่มักจะแยกออกจากชุมชนเหล่านั้น ครอบครัวอาศัยอยู่ในละแวกใกล้เคียง แต่มักจะแยกจากกัน ชุมชน โรงเรียน และครอบครัวต้องการผลลัพธ์คล้ายคลึงกันของการร่วมพัฒนา มีการแบ่งปันทรัพยากรเพื่อเด็กและเยาวชนเรื่องความร่วมมือในโรงเรียน ความสำเร็จทางวิชาการ การพัฒนาทักษะทางสังคมที่ดี การจ้างงานหรือความพร้อมด้านการศึกษาขั้นสูง และความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างผู้ใหญ่กับชุมชนแต่ก็มักจะไม่มีการประสานงานเพื่อพยายามพบปะเพื่อการมีเป้าหมายร่วมกันเหล่านี้ การสนับสนุนที่สัมพันธ์กันนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่าแต่ต้องมีการทำงานร่วมกัน สำหรับโรงเรียนความร่วมมือในการพัฒนาที่ประสบความสำเร็จสามารถส่งผลให้การเรียนของนักเรียนดีขึ้น ปัญหาด้านวินัยน้อยลง อัตราการออกจากโรงเรียนลดลง ขวัญกำลังใจของบุคลากรที่สูงขึ้นและการใช้ทรัพยากรที่ดีขึ้น สำหรับ

ความร่วมมือระหว่าง ครอบครัว กลุ่มชุมชนและโรงเรียน สามารถช่วยพัฒนาทักษะการเลี้ยงดูบุตร และโอกาสในการเข้าถึงสังคม การเข้าถึงการสนับสนุนและบริการด้านสุขภาพจิต เสริมสร้างโครงสร้างของชีวิตครอบครัวและชุมชน ความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันที่ดี มีการนำทรัพยากรมาช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหาที่นักเรียนได้แสดงความต้องการช่วยเหลือไว้กับโรงเรียน งานวิชาการและสังคม ประสบความสำเร็จหรือความสำเร็จของนักเรียนทุกคนสามารถสร้างความเชื่อมั่นและความคาดหวังให้กับชุมชน การเป็นผู้ร่วมพัฒนาเป็นกระบวนการที่มีวิวัฒนาการเมื่อเวลาผ่านไป ความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะเพิ่มขึ้นตามความเชื่อที่ว่าความร่วมมือกันจะประสบความสำเร็จได้มากกว่าที่ทำได้ โดยลำพัง ซึ่งการให้ความรู้แก่นักเรียนเป็นความรับผิดชอบของทุกคน⁸⁷

แซนดาร์, เชลดอน, และ แอปส์เทิน (Mavis Sanders, Steven Sheldon, and Joyce Epstein) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Improving Schools' Partnership Programs in the National Network of Partnerships Schools พบว่า กระแสการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันรวมถึงการเน้นไปที่ครอบครัว และการมีส่วนร่วมของชุมชน ครอบครัว เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ในกระบวนการศึกษานักการศึกษายังคงต้องช่วยเหลือและให้การสนับสนุน ซึ่งใน ค.ศ. 1996 เครือข่ายแห่งชาติของโรงเรียนร่วมพัฒนา (NNPS) ก่อตั้งขึ้นเพื่อสร้างขีดความสามารถของนักการศึกษาเพื่อทำงานร่วมกับครอบครัวและสมาชิกในชุมชนเพื่อพัฒนาโครงการที่ครอบคลุมของความ ร่วมมือของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนที่มุ่งเน้นไปที่ความสำเร็จของนักเรียน โดยใช้ข้อมูลการสำรวจที่รวบรวมจาก 603 โรงเรียนที่เป็นสมาชิกของ NNPS บทความนี้ตรวจสอบว่าโครงสร้างเฉพาะกระบวนการและการบริการส่งผลดีต่อความสามารถของโรงเรียนในการดำเนินการและรักษาโครงการของความ ร่วมมือที่มีคุณภาพสูงตลอดเวลา⁸⁸

ในสภาพแวดล้อมของการปฏิรูปโรงเรียนที่มีเติมพันสูงในปัจจุบัน นักการศึกษาและผู้กำหนดนโยบายกำลังมองหาแบบที่เป็นนวัตกรรมของการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของนักการศึกษาในการเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา แนวทางดั้งเดิมในการพัฒนาวิชาชีพประกอบด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นระยะ ๆ ที่คัดเลือกจากรายการที่ผสมผสานกันบางครั้งหัวข้อการศึกษาที่ "ทันสมัย" ก็ไม่เพียงพอต่อการเตรียมครูและผู้บริหาร

⁸⁷ Illinois Children's Mental Health Partnership, **Guidelines for school community partnerships addressing the unmet mental health needs of school age children** (Illinois: n.p., 2005), 4-19.

⁸⁸Mavis Sanders, Steven Sheldon, and Joyce L. Epstein, "Improving Schools' Partnership Programs in the National Network of Partnership Schools, " **Journal of Educational Research & Policy Studies** 5, 1 (Spring 2005): 34-47.

ให้พร้อมดำเนินการปฏิรูปตามมาตรฐาน สิ่งที่ต้องมี คือ แนวทางการพัฒนาวิชาชีพที่รวมโอกาสสำหรับ "การเรียนรู้เชิงลึก" ในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง การแลกเปลี่ยนทางวิชาชีพ และความเป็นผู้นำร่วมกัน การวิจัยในปัจจุบันชี้ให้เห็นว่าเครือข่ายมืออาชีพที่มีการจัดการเป็นอย่างดีเป็นวิธีหนึ่งที่มีแนวโน้มจะสร้างขีดความสามารถของครูและผู้บริหารในการใช้กลยุทธ์การปฏิรูปที่สำคัญ หนึ่งในเครือข่ายดังกล่าวคือเครือข่าย National Network of Partnership Schools (NNPS) ที่ Johns Hopkins University ช่วยให้นักการศึกษาได้รับ แลกเปลี่ยน และเผยแพร่ข้อมูลและทักษะในหัวข้อความร่วมมือในโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน เนื่องจากประเด็นสำคัญของการปฏิรูป คือ การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน NNPS จึงแนะนำนักการศึกษาให้ทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้ร่วมพัฒนาอื่น ๆ ด้วยวิธีการใหม่ และให้ผู้ร่วมพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมความเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่อบอุ่นและเพิ่มความสำเร็จของนักเรียน ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการให้บริการและผลประโยชน์ของ NNPS มีประสิทธิภาพในการสร้างขีดความสามารถของโรงเรียนในการพัฒนาโครงการความร่วมมือที่ครอบคลุมซึ่งเชื่อมโยงกับเป้าหมายสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นฐาน แนวทางปฏิบัติ และการสื่อสารที่ NNPS นำเสนอมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากสมาชิกได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการและการร้องขอตนเอง เอกสารของ NNPS เช่น คู่มือและจดหมายข่าวรายครึ่งปี รวมถึงบทสรุปการวิจัยและตัวอย่างการปฏิบัติจากโรงเรียนทั่วสหรัฐอเมริกา แหล่งข้อมูลเหล่านี้ขยายชุมชนมืออาชีพและเพิ่มการแลกเปลี่ยนในหมู่ผู้นำด้านการศึกษาที่มุ่งมั่นในการเป็นผู้ร่วมพัฒนา ครอบครัว และชุมชนเป็นกลยุทธ์การปฏิรูป แกมมุมเหล่านี้ของการเป็นสมาชิก NNPS คงจะเป็นเรื่องยาก หากเป็นไปได้ ที่จะทำซ้ำโดยอาศัยแนวทางการพัฒนาวิชาชีพแบบดั้งเดิมเพียงอย่างเดียว

ดังนั้น ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าคุณภาพของโครงการความร่วมมือของโรงเรียน NNPS ขึ้นอยู่กับการทำงานเป็นทีม การสนับสนุนจากวิทยาลัย การอำนวยความสะดวกระดับอำเภอและของรัฐ และการใช้เครื่องมือ วัสดุ และคำแนะนำจากแหล่งข้อมูลระดับชาติอย่างต่อเนื่อง เช่น NNPS อาจเป็นไปได้ว่าระบบสนับสนุนหลายชั้นประเภทนี้จะเป็นกุญแจสำคัญในการริเริ่มการปฏิรูปโรงเรียนทั้งหมด รวมถึงการปรับปรุงโครงการโรงเรียน ครอบครัว และความร่วมมือในชุมชน นอกจากนี้ แม้ว่าข้อมูลในการศึกษานี้จะดึงมาจากโรงเรียนที่มีหลากหลายขนาด ประชากรนักศึกษา และสถานที่ตั้งที่หลากหลาย แต่จำเป็นต้องมีการศึกษาที่มุ่งเน้นมากขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการความร่วมมือและความคืบหน้าในบริบทที่ท้าทาย เช่น โรงเรียนมัธยมในเมือง โรงเรียนในชนบท และโรงเรียนที่ให้บริการนักเรียนและครอบครัวที่มีภูมิหลังทางภาษาและวัฒนธรรมที่หลากหลาย การศึกษาดังกล่าวจะช่วยชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเภทของบริการและสนับสนุนที่โรงเรียน เขตการปกครอง และรัฐจำเป็นต้อง

ตรวจสอบให้แน่ใจว่าความร่วมมือของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนมีความคืบหน้าจากการริเริ่มการปฏิรูปเชิงนวัตกรรมไปสู่แนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดอย่างกว้างขวางในด้านการศึกษา⁸⁹

แอนเดียล, มิเฮตชู, และ โบโลญญา (Olivia Andrei & Diana Mahaska and Lia Bologna) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง The school management success involved by the partnership with the community พบว่า โรงเรียนอาจใช้การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน โดยการสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ดี การเผยแพร่ข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ การวิเคราะห์ข้อเสนอ และการทำงานหนักเพื่อสร้างและรักษาความสัมพันธ์เชิงบวก โรงเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างข้อกำหนดเบื้องต้นของการเป็นผู้ร่วมพัฒนาที่ประสบความสำเร็จ การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ร่วมพัฒนา และผู้ร่วมพัฒนาเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการมีส่วนร่วม ต้องรับผิดชอบในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นผู้ร่วมพัฒนาอย่างจริงจัง ฝึกอบรมผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชนที่เกี่ยวข้อง มีผู้ปกครองไม่กี่คนที่อยากจะมีส่วนร่วมในความเป็นผู้ร่วมพัฒนาอย่างแท้จริง โรงเรียนต้องฝึกอบรมผู้ร่วมพัฒนาและสมาชิกในชุมชนให้มีทักษะการเป็นผู้ร่วมพัฒนา ในการสร้างทีมที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนต้องใช้ความพยายามใช้เวลาและพยายามทำงานอย่างหนัก โรงเรียนยังคงต้องการการสนับสนุนจากหน่วยงานในท้องถิ่นและดำเนินต่อไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การสื่อสารระหว่างครอบครัวและโรงเรียนจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สู่มัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ผู้ปกครองยังคงเป็นผู้ร่วมพัฒนาที่ทรงคุณค่า ผู้ปกครองยังคงมีอำนาจเหนือบุตรหลานและต้องได้รับการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน ในการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญโรงเรียนและครอบครัวต้องมีส่วนร่วมในการศึกษาของบุตรหลาน อย่างไรก็ตามเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมดังกล่าว ผู้ปกครองยังต้องการ การสนับสนุนจากโรงเรียน ชุมชน นักธุรกิจ และสถาบันของรัฐ การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โรงเรียนอาจส่งเสริมให้ผู้ปกครองและครูกำหนดกรอบสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ควรกำหนดวัตถุประสงค์ ความคาดหวัง และความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครอง ในฐานะผู้ร่วมพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักเรียน กรอบควรเขียนเป็นภาษาธรรมดา ให้การอบรมบุคลากรโรงเรียนที่ดี ให้มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง บางโรงเรียนติดต่อผู้ปกครองเฉพาะเมื่อมีปัญหาเท่านั้น อาจารย์ใหญ่ ครู และบุคลากรคนอื่น ๆ ควรได้รับการฝึกอบรมเพื่อสามารถเข้าร่วมการดำเนินงานการมีส่วนร่วมและสนับสนุน ตรวจสอบให้แน่ใจว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมเรื่องของการบ้านซึ่งเป็นโครงการระยะยาวที่อาจเกี่ยวข้องกับผู้ปกครองในเรื่องของกระบวนการเรียนรู้ กำหนดประเด็นการตัดสินใจของผู้ปกครอง

⁸⁹Mavis Sanders, Steven Sheldon, and Joyce L. Epstein, "Improving schools' partnership programs in the national network of partnerships schools," *Journal of University Arkansas* 5, 1 (spring, 2005), abstract.

ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานของตน โรงเรียนต้องให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ขยายเวลาการทำงาน หากเปิดในช่วงบ่าย ในตอนเย็นหรือช่วงสุดสัปดาห์ โรงเรียนจะอนุญาตให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรมสันตนาการหรือวิชาการ และจะจัดหาโครงการฝึกอบรมสำหรับผู้ปกครองในโครงการสอนเด็ก สร้างศูนย์ทรัพยากรสำหรับผู้ปกครองพื้นที่เหล่านี้ตั้งอยู่ในโรงเรียน เชิญชวนผู้ปกครองให้แบ่งปันประสบการณ์การศึกษากับผู้ปกครองคนอื่น ๆ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน⁹⁰

แกลวิน, ฮิกกินส์, และ มาโฮนี (Johan Gavin, Ann Higgins and Karen Mahony) ได้ศึกษาเรื่อง Family, School, Community Educational Partnership. ซึ่งเป็นโครงการ FSCEP ใช้เวลา 4 ปีในความร่วมมือทางการศึกษาที่ทำงานร่วมกับโรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง ผู้ศึกษาเป็นผู้เลือกมาทั้งหมดเพื่อมาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ FSCEP นี้ เป้าหมายของโครงการเป็นการดูแลเอาใจใส่ของผู้ร่วมพัฒนาระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ผลการศึกษา พบว่า 1) การวางแผนนโยบายโรงเรียน กระบวนการ ขั้นตอน โครงสร้างองค์กรและการปฏิบัติ ในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้ร่วมพัฒนาได้ค้นพบคุณค่าของการหาสมดุลระหว่าง (1) การส่งเสริมบรรยากาศที่เป็นมิตรในบริบทของโรงเรียน กับการทำให้ผู้ปกครองตระหนักถึงอำนาจและความได้เปรียบของการมีส่วนร่วม (2) ตระหนักถึงข้อจำกัด ด้านเวลา ความรับผิดชอบ และแรงกดดันจากผู้ปกครอง 2) มีบุคคล (ในกรณีนี้คือ ผู้ประสานงานการพัฒนาความร่วมมือ) เพื่อประสานงานความร่วมมือในระดับภูมิภาคที่ช่วยให้บรรลุผลสำเร็จของกระบวนการความร่วมมือ ด้วยการสนับสนุนความรู้เกี่ยวกับกระบวนการดังกล่าว 3) เมื่อพิจารณาจากแรงกดดันด้านเวลาที่มีต่อผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่เข้าร่วม การจัดตั้ง Special Duty Posts ในบริบทของโรงเรียนจะสนับสนุนการทำงานร่วมกันและการปรึกษาหารือกันระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง เด็ก และชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น 4) การสร้างสมดุลระหว่างระดับของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ผู้ใหญ่ที่คาดหวังได้ เช่น ระดับลักษณะและระยะเวลาของการมีส่วนร่วม และคุณค่าของการมีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กนั้น จะต้องเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณากระบวนการความร่วมมือ 5) การรักษาความสัมพันธ์ที่ไว้วางใจระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชนต้องใช้เวลา ความเอาใจใส่ และการรักษาจิตใจในระดับหนึ่ง อาจทำให้ครูต้องการเวลาและพลังงานเพิ่มขึ้น สิ่งนี้ชี้ให้เห็นถึงความท้าทายต่อความยั่งยืนของกระบวนการความร่วมมือ 6) เพิ่มการรับรู้ว่ากระบวนการความร่วมมือต้องใช้เวลา การ

⁹⁰Olivia Andrei, Diana Mahaska and Lia Bologna, “The school management success Involved by the partnership with the community,” *Journal of Lucian Blaga University of Sibiu, Faculty of Economic Sciences* 47 (April-May 2009): 95-107.

ความมุ่งมั่นและความยืดหยุ่นของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด 7) การตระหนักถึงข้อจำกัดด้านเวลาของผู้ปกครอง ความรับผิดชอบ และแรงกดดันจากภายนอก เน้นย้ำถึงความสำคัญการคำนึงถึงระยะเวลาของโครงการความร่วมมือ หลักฐานเชิงประจักษ์เน้นว่าโครงการที่สั้นกว่า เช่น ระยะเวลา 4 ใน 6 สัปดาห์ กับหนึ่งสัปดาห์ในหนึ่งภาคเรียน ประสบความสำเร็จในการดึงดูดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมากกว่าโครงการที่ยาวขึ้น 8) เวลาที่เหมาะสมและประสบความสำเร็จมากที่สุด (โดยคำนึงถึงเวลาของผู้ปกครองและครู) สำหรับโครงการความร่วมมือ คือ ช่วงเริ่มต้นถึงสิ้นสุดของวันเรียน 9) การจัดตั้งกลุ่มผู้ปกครองหลักมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากมีส่วนในการจัดงานขนาดใหญ่อย่างมาก 10) ดั้งเดิมแนวทางในการสร้างวินัยและการจัดเวลาภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อความคล่องตัวและความยืดหยุ่นที่จำเป็นสำหรับโครงการความร่วมมือ ที่ประสบความสำเร็จ ความยืดหยุ่นของครู/โรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการเอาชนะความท้าทายและอุปสรรคที่ต้องเผชิญเมื่อเทียบกับการเป็นผู้ร่วมพัฒนา 11) เงินทุนจำนวนเล็กน้อยที่มีอยู่ผ่านโครงการ FSCEP ทำให้โครงการความร่วมมือเป็นไปได้ ดังนั้นการสนับสนุนที่มากขึ้น ทรัพยากร และการลงทุนที่ยั่งยืนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จของโครงการความร่วมมือ 12) แม้ว่าการรักษาความปลอดภัยระดับสูงที่ช่วยให้มีสุขภาพ ความปลอดภัยและการปกป้องเจ้าหน้าที่และนักเรียนของโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นภายในโรงเรียน แต่ก็ไม่ได้เอื้อต่อบรรยากาศที่เป็นมิตรเสมอไป พบว่าโรงเรียนที่มีเลขานุการและ/หรือเจ้าหน้าที่ดูแลมีความพร้อมมากขึ้นในการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นตลอดวันเรียน 13) ความท้าทายบางประการที่พบโดยโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการความร่วมมือตลอดกระบวนการ ได้แก่ เวลาไม่เพียงพอ พื้นที่ไม่เพียงพอ ปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น เงินทุนไม่ดี สิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนไม่เพียงพอ ปัญหาด้านพฤติกรรม และทรัพยากรบุคคลที่ขาดประสิทธิภาพ ความยากลำบากที่เกี่ยวข้องกับความท้าทายเหล่านี้ โรงเรียนได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติวางแผนกับ เจ้าหน้าที่ ครู/ผู้ปกครองนอกเวลาเรียน ซึ่งโรงเรียนทำหน้าที่เป็นเวทีสนทนาเกี่ยวกับความท้าทายที่เกี่ยวข้องและตกลงร่วมกันในการดำเนินการที่ดีที่สุด 14) การปรึกษาหารือกันบ่อยครั้งระหว่างโรงเรียนและบ้าน ถือเป็นก้าวแรกที่สำคัญในการพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการเป็นผู้ร่วมพัฒนาที่ประสบความสำเร็จ การปรึกษาหารือดังกล่าวอาจอยู่ในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ การประชุมแบบเหตุบังเอิญหรือการประชุมที่เป็นทางการมากขึ้นซึ่งจำเป็นเป็นครั้งคราว 15) ครูสามารถเอาชนะความรู้สึกของ 'หลักสูตรที่เกินกำลัง' ได้ผ่าน (1) บูรณาการกิจกรรมความร่วมมือในด้านหลักสูตรระดับประถมศึกษาอย่างชำนาญ และ (2) การเข้าถึงการสนับสนุนจากผู้ปกครองในฐานะผู้ช่วยในการดำเนินโครงการและกิจกรรม 16) โรงเรียน ครอบครัว และชุมชนที่เข้าร่วม จำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นในระดับสูงและมีทักษะในการจัดองค์กร เพื่อที่จะสามารถดำเนินโครงการความร่วมมือประสบความสำเร็จได้ 17) การมีอยู่ของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ห้องประชุมสำหรับผู้ปกครองกลุ่มใหญ่ และเด็กเล็ก ที่นั่งที่เพียงพอ และห้องสุขา สำหรับผู้ใหญ่เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นเพื่อให้มั่นใจว่าการนำการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไปปฏิบัติในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จ 18) โรงเรียนมีบทบาท

สำคัญในการพัฒนาทุนทางสังคมในกลุ่มผู้ร่วมพัฒนา ผู้ปกครอง กล่าวคือ พัฒนาความพร้อมของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมและมีส่วนร่วมในบทบาทต่าง ๆ เช่น สมาชิกคณะกรรมการบริหาร ผู้ช่วยความต้องการพิเศษ ผู้ดูแล กลุ่มตัวต่อตัวในโรงเรียนหลังเลิกเรียนและกิจกรรมนอกโรงเรียน สมาชิกของสมาคมผู้ปกครองและครู สภาผู้ปกครองและคณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่น 19) ข้อตกลงความร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ เช่น วันกีฬา คอนเสิร์ต พิธีรับปริญญา ฯลฯ หลังจากนั้นทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแต่งตั้งผู้ปกครองเข้าสู่โครงสร้างการเป็นผู้ร่วมพัฒนาที่เป็นทางการมากขึ้น 20) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นประโยชน์อย่างมากในการออกแบบ นโยบาย การดำเนินงาน และกระบวนการตัดสินใจ เนื่องจากทำให้โรงเรียนสามารถออกแบบโครงสร้างตามความต้องการของผู้ปกครอง 21) จำเป็นต้องขจัดความคิดที่ว่า ผู้ปกครอง/ผู้ใหญ่จะถูกเรียกตัวไปโรงเรียนเพื่อจุดประสงค์เชิงลบเท่านั้น เช่น เมื่อเด็กประพฤติตัวไม่ดี ฯลฯ ความร่วมมือกับโรงเรียนจะทำให้ขจัดความคิดดังกล่าว โดยเรียกร้องให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของลูกและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน ฯลฯ แนวคิดดังกล่าวยังถูกขจัดโดยการเผยแพร่จดหมายข่าวของโรงเรียนและการสื่อสารที่เน้นเป็นประจำ ภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนและการยอมรับการสนับสนุนของผู้ปกครองที่มีคุณค่า 22) การบ้านของนักเรียนอนุญาตให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมทำให้กระบวนการความร่วมมือเป็นประสบการณ์ที่สนุกสนานในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและตอบสนองมากขึ้น 23) ครูรับทราบถึงความยากลำบากในการต้องไปสอนเด็กที่บ้านเพื่อเอาชนะความท้าทายนี้ การจัดงานที่มีโครงสร้างและโครงสร้างที่ดีป้องกันเหตุดังกล่าวได้ 24) การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของผู้ปกครอง ครู และเด็กในกิจกรรมความร่วมมือส่งผลให้มีการเคารพซึ่งกันและกันมากขึ้น

2. การพัฒนาหลักสูตร การสอนและรูปแบบการเรียน 1) ช่วงเวลาว่างระหว่างวัน/สัปดาห์ของโรงเรียนที่จะช่วยให้ครูมีโอกาสไตร่ตรองถึงการปฏิบัติงานของตนในขณะเดียวกันให้พ่อแม่ผู้ปกครอง ครอบครัวและสมาชิกในชุมชนได้ร่วมปรึกษาหารือ 2) โครงการผู้ร่วมพัฒนาทำหน้าที่เป็นเส้นทางสู่การพัฒนาวิชาชีพของครู ตัวโครงการเป็นช่วงของการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้ครูมีโอกาสพัฒนาแนวคิดและทักษะใหม่ ๆ ที่สามารถถ่ายทอดไปยังห้องเรียนได้ ส่งผลให้ทั้งรูปแบบการสอนและการเรียนรู้ภายในโรงเรียนและที่บ้านและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์มากขึ้นในส่วนของครูและ/หรือผู้ปกครอง 3) กระบวนการของโครงการความร่วมมือส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์มากขึ้นในการดำเนินการตามหลักสูตรของโรงเรียน เช่น ผู้เข้าร่วมมีทักษะมากขึ้นในการร่วมกิจกรรมศิลปะ กีฬา และสังคมเข้าไปในหลักสูตร เช่น ห้องเรียนเต้นรำเป็นไปตามโมดูล 4) คุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียนที่เข้าร่วมมีความชัดเจนในหลายระดับ เช่น ในวันร่วมมือประจำปี ทักษะทางวิชาการแสดงที่โรงเรียนหลายแห่งจ้างมา สิ่งนี้มีส่วนทำให้เกิดการแบ่งปันการเรียนรู้เกี่ยวกับความสำเร็จและความท้าทาย 5) โครงการความร่วมมือทำให้เกิดความรู้สึกของความสามัคคีในการเรียนรู้ เช่น ครู/โรงเรียนที่เรียนรู้จากผู้ปกครอง/ผู้ใหญ่ ในขณะที่ผู้ปกครอง/ผู้ใหญ่ได้เรียนรู้จากครู/โรงเรียน

อย่างเท่าเทียมกัน 6) การรวมตัวของครู ผู้ปกครอง/ผู้ใหญ่ และเด็ก เพื่อเข้าร่วมโครงการส่งเสริม การแบ่งปันข้อมูลและทักษะ ในขณะที่เดียวกันก็มีส่วนช่วยในการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน 7) ครูเรียนรู้ที่จะอดทน อดกลั้น และช่วยเหลือซึ่งกันและกันและต่อเด็กและครอบครัวมากขึ้นจาก การดำเนินการตามกระบวนการ 8) ความร่วมมือทำให้ครูต้องเปิดใจรับแนวคิดใหม่ ๆ และเปิดรับ วิธีการทำงานใหม่กับครอบครัวและชุมชน 9) ความร่วมมือช่วยให้ผู้ปกครอง/ผู้ใหญ่และเด็กมีความ เป็นเจ้าของโครงการและโปรแกรมต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของเด็ก 10) โอกาสในการสะท้อนผลการฝึกความร่วมมือการสอนนั้นถูกมองว่าเป็นประโยชน์อย่างมาก เนื่องจากช่วยให้สามารถประเมินบทบาทในกระบวนการศึกษาได้ ขณะเดียวกันก็ช่วยให้เห็นคุณค่า ของการทำงานร่วมกัน 11) โรงเรียนที่เข้าร่วมถือว่าเป็นศิลปะสร้างสรรค์สื่อกลางที่ไม่ขัดขวาง การพัฒนากิจกรรมความร่วมมือ อย่างไรก็ตาม ดังที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ ศิลปะสร้างสรรค์นี้ ยังสามารถใช้เป็นกลไกในการแนะนำหลักสูตรอื่น ๆ เช่น การรู้หนังสือและการคำนวณ เป็นต้น และ ยังทำหน้าที่เป็นกลไกในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิชาการ⁹¹

วาร์เรน และ ยิง (Elizabeth Warren and Janelle Young) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Parent and School Partnerships in Supporting Literacy and Numeracy กล่าวว่า การเน้นที่บทบาท ของบ้านและโรงเรียนในการส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้และการพัฒนาการคิดเลขของเด็ก ๆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนในออสเตรเลีย การสำรวจผู้ปกครอง 95 คนจากโรงเรียน 4 แห่ง และการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนเดียว ได้ให้ข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ ผลการศึกษาพบว่าผู้ปกครองช่วยลูก ๆ ของพวกเขาในเรื่องการอ่านออกเขียนได้และการคิดเลขที่บ้าน ความช่วยเหลือนี้ส่วนใหญ่มอบให้กับการอ่านบ้างการเขียนบ้าง และบ้างก็ใช้คณิตศาสตร์เป็นกิจวัตร ทั้งผู้ปกครองและบุคลากรของโรงเรียนต่างให้ความสำคัญกับความสนใจในการเรียนรู้ของเด็ก และ สนับสนุนการจัดตั้งความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง/โรงเรียน ผลการศึกษารังนี้มนัยสำคัญทางสถิติ⁹²

⁹¹Johan Gavin, Ann Higgin, and Karen Mahony, “Family, School, Community educational partnership” (External Evaluation Report of FSCEP Reports, Curriculum Development Unit, Mary Immaculate College, Limerick, 2009), 104-111.

⁹²Elizabeth Warren and Janelle Young, “Parent and school partnerships in supporting literacy and numeracy,” *Asia-Pacific Journal of Teacher Education* 30, 3 (June 2010): abstract.

แอปสไตน์ และคณะ (Joyce Epstein and others) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง School, Family, and Community Partnerships: Your Handbook for Action และเป็นเจ้าของกรอบงานหรือเรียกว่า “Framework of Six Types of Involvement” แบบจำลองความร่วมมือในโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน แอปสไตน์ (Joyce Epstein) และเพื่อนร่วมงานได้จัดตั้งศูนย์ความร่วมมือของโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และเครือข่ายความร่วมมือระดับชาติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์สังคมหน่วยงานเพื่อโรงเรียนที่มหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ (Johns Hopkins University) การมีส่วนร่วม 6 ประเภท ได้แก่ 1) การเลี้ยงดูบุตร เป็นการมีส่วนร่วมแบบที่ 1 เกิดขึ้นตั้งแต่ครอบครัวและสภาพแวดล้อมที่บ้าน ผู้ปกครองดูแลเด็กเหมือนเป็นนักเรียนในเรื่องสภาพแวดล้อม ให้คำแนะนำสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละระดับชั้น สอนนักเรียนให้ลงมือปฏิบัติจากวิดีโอ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ สื่อสารกับผู้ปกครองในการเลี้ยงดูตามอายุและระดับการศึกษาของนักเรียน ครอบครัวนักเรียนสนับสนุนเรื่องสุขภาพและโภชนาการพร้อมทั้งการบริการ เยี่ยมบ้านนักเรียนจุดเปลี่ยนแต่ละช่วงวัย ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดการประชุมแลกเปลี่ยนสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างบ้านและโรงเรียน 2) การสื่อสาร เป็นการมีส่วนร่วมแบบที่ 2 เกิดขึ้นเมื่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมพัฒนา ออกแบบรูปแบบการเลือกของการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับบ้าน และบ้านถึงโรงเรียน สื่อสารกับผู้ปกครองอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปีติดตามความจำเป็น แลกเปลี่ยนข่าวสารและให้คำปรึกษากับครอบครัวตามความจำเป็น ทุก ๆ สัปดาห์หรือทุก ๆ เดือน ส่งงานของนักเรียนพร้อมอธิบายและแนะนำ ผู้ปกครองเก็บรายงานและงานของนักเรียนนำมาประชุมกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาปรับปรุงผลการเรียนให้นักเรียน จัดบุคคลรับผิดชอบบันทึกข้อมูลที่ได้จากข้อสังเกตของผู้ปกครอง การบันทึก การโทรศัพท์ จัดหมายข่าวหรือสื่อสารด้วยวิธีอื่น สื่อสารการจัดทำกิจกรรม โครงการ การเรียนการสอนที่โรงเรียนไม่ได้เข้าร่วม สื่อสารเรื่องนโยบาย ปรับปรุงโครงการและการเปลี่ยนแปลง 3) อาสาสมัครจากตัวแทนผู้ปกครอง เป็นการมีส่วนร่วมประเภทที่ 3 เกิดขึ้นเมื่อนักวิชาการ นักเรียน ครอบครัว สรรหาอาสาสมัครตัวแทน จัดระเบียบการช่วยเหลือผู้ปกครอง และให้ผู้ปกครองร่วมชมกิจกรรมของนักเรียน โดยตั้งศูนย์หรือห้องของผู้ปกครองที่อาสาช่วยงาน การประชุม และแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับครอบครัว สรรวจความต้องการประเด็นท้าทายและจำนวนครั้งการประชุม 4) การเรียนรู้ที่บ้าน เป็นการมีส่วนร่วมประเภทที่ 4 เกิดขึ้นเมื่อมีข้อมูลความคิด หรือการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ครอบครัวเกี่ยวกับวิธีที่ครอบครัวสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่บ้านเรื่องการบ้านและกิจกรรม การตัดสินใจ และการวางแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรมระหว่างผู้ปกครองกับ กำหนดปฏิทินของผู้ปกครองทำกิจกรรมเกี่ยวกับการบ้านของนักเรียนที่บ้านหรือที่ชุมชน จัดครอบครัวคณิตศาสตร์ ครอบครัววิทยาศาสตร์และการอ่านที่โรงเรียน ภาคฤดูร้อนทำกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกำหนดเป้าหมายของนักเรียนแต่ละปีและวางแผนถึงการเรียนระดับวิทยาลัยและการทำงาน 5) การตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมประเภทที่ 5 เกิดขึ้นเมื่อโรงเรียนร่วมกับผู้ปกครองในการร่วมกันตัดสินใจในกิจกรรมของโรงเรียน รวมทั้งพัฒนา

ผู้นำที่เป็นตัวแทนผู้ปกครอง 6) การร่วมมือกับชุมชน เป็นการมีส่วนร่วมประเภทที่ 6 เกิดขึ้นเมื่อ บริการชุมชน ทรัพยากร และผู้ร่วมพัฒนาถูกรวมเข้ากับกระบวนการศึกษาเพื่อเสริมสร้างโครงการ ความร่วมมือ การปฏิบัติสำหรับครอบครัวและการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน⁹³

โพเธอริงแฮม (Peter Fotheringham) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง What works. The Work Program. Sustainable School and Community Partnerships พบว่า ลักษณะของความพร้อม หรือเงื่อนไขเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับความยั่งยืนในอนาคต ได้แก่ 1) การสื่อสารสองทาง ได้รับการสนับสนุนผ่านกระบวนการที่ออกแบบมาอย่างดี 2) การมีส่วนร่วมในเชิงบวกและความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน ครูและนักเรียน คนสองคนที่มีความสนใจในตัวเด็ก เหมือนกัน การทำงานร่วมกันมีผลมากกว่าการทำงานคนเดียว รากฐานสำหรับความสัมพันธ์ระหว่าง ครูผู้ปกครองที่ดีคือ การสื่อสารบ่อยครั้งและเปิดเผย การเคารพซึ่งกันและกัน และความเข้าใจที่ ชัดเจนว่าอะไรดีที่สุดสำหรับนักเรียนแต่ละคน ความรู้สึกเชื่อมโยงและมั่นใจมักจะเกิดขึ้นเมื่อพ่อแม่รู้ และรู้สึกสบายใจที่จะพูดคุยกับครูและบุคลากรที่โรงเรียน วิธีง่าย ๆ ในการทำเช่นนี้ คือ เพียงแค่มิ การสนทนา เมื่อใดก็ตามที่มีโอกาสทำเช่นนั้นปฏิสัมพันธ์ที่เป็นทางการระหว่างครูและผู้ปกครอง เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าของนักเรียน ก็เห็นได้ชัดเช่นกันที่โรงเรียน เช่นเดียวกับ ครูและนักเรียน ความสัมพันธ์ที่แสดงถึงความเป็นชุมชนผู้ร่วมพัฒนาโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และยั่งยืนนั้นใช้ได้กับครูและนักเรียน จากประสบการณ์โครงการ What Works จุดเริ่มต้นคือ การตระหนักถึงปัจจัยพื้นฐานบางประการเกี่ยวกับนักเรียน : คือ 1) นักเรียนต้องให้ความเคารพ 2) นักเรียนต้องเคารพสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณี 3) นักเรียนต้องสอนได้ และ 4) ครูต้องมีความเชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้มาตรฐานระดับสูงได้ ปัจจัยหลักในการสร้างความยั่งยืน ของชุมชนโรงเรียนร่วมพัฒนานั้นคือ การสร้างความร่วมมือในโรงเรียนและชุมชนเป็นเพียงจุดเริ่มต้น จำเป็นต้องมีแผนสำหรับการดำเนินการร่วมกันซึ่งระบุว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบในสิ่งที่จะเกิดขึ้นเมื่อไร แม้ว่าเงื่อนไขเบื้องต้นจะสร้างพื้นฐานสำหรับความยั่งยืนของข้อตกลงความร่วมมือของโรงเรียนและ ชุมชน แต่สิ่งเหล่านี้ยังไม่เพียงพอ ความยั่งยืนขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการในระดับโรงเรียน ชุมชน และระบบ ปัจจัยสำคัญบางประการ ได้แก่ การวางแผน ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ การสร้างขีด ความสามารถ การอบรมปฐมนิเทศ และการวางแผนกำหนดตำแหน่ง⁹⁴

⁹³Joyce L. Epstein and others, **School, Family, and Community Partnerships: Your handbook for action**, 4th ed. (Thousand Oaks, CA: Corwin Press, 2019).

⁹⁴Peter Fotheringham, “What works. The work program. Sustainable school and community partnerships,” **A research study**, 1st (Australia: National Curriculum Services, 2013), 16-17. accessed March 20, 2022, available from https://whatworks.edu.au/upload/1363254474573_file_WWPartnershipsReport.pdf

ดานูวิลล่า (Emily Daniela) ได้ศึกษาเรื่อง No School Left Behind: The Power of School- Community Partnership โดยการสัมภาษณ์ผู้ร่วมพัฒนาที่สถาบันการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ (Creative Education) และ โครงการ Carter Learning Center ที่โรงเรียนมัธยมแคนตัน (Kanton) พบว่า ความสำเร็จของโรงเรียนรัฐบาลแคนตัน (Canton) มีการเปลี่ยนแปลงโดยการนำผู้ร่วมพัฒนาที่สามารถเสริมสร้างชื่อเสียงของโรงเรียน พร้อมกับปรับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนโดยนำผู้ร่วมพัฒนาเข้ามาร่วมส่งเสริมสนับสนุนโครงการหลังเลิกเรียนให้กับนักเรียน โดยคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนและทรัพยากรของโรงเรียน ผู้ร่วมพัฒนาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะของแต่ละองค์กร แต่การทำงานร่วมกันของทุกหน่วยงานของผู้ร่วมพัฒนามีเป้าหมายเดียวกันคือ ยกระดับการศึกษาในเมืองแคนตัน (Canton)⁹⁵

คูก (Angela Cook) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง What are The Indicators of a Successful International School Partnership: : Developing an Operationalized Theoretical Standard กล่าวว่า งานวิจัยนี้จัดทำเพื่อพัฒนามาตรฐานผู้ร่วมพัฒนาโรงเรียนนานาชาติซึ่งได้รับการประเมินและผลการประเมินของโรงเรียนประสบความสำเร็จ มาตราฐานสำหรับผู้ร่วมพัฒนาของโรงเรียนนานาชาติ ใช้การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงจากหลากหลายแหล่งข้อมูล แนวปฏิบัติและการวิจัยเกี่ยวกับความร่วมมือของโรงเรียนนานาชาติ ศึกษาบริบทความร่วมมือของโรงเรียนนานาชาติในสหราชอาณาจักร ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวสามารถปรับปรุงโรงเรียนได้ ตัวขับเคลื่อนความร่วมมือของโรงเรียนนานาชาติที่ประสบความสำเร็จ มีกรอบการทำงานที่ถูกต้องสำหรับการเปรียบเทียบนโยบาย และแนวปฏิบัติที่ดีหรือไม่ดี มาตราฐานได้รับการประเมินผ่านการประยุกต์ใช้เป็นการประเมินว่าอยู่ระดับใดโครงการความร่วมมือโรงเรียนโคมีเนียส (Comenius) ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากยุโรปถือได้ว่าประสบความสำเร็จ การศึกษาสร้างกรอบการประเมินตามมาตรฐานถึงประเมินคุณภาพของผลลัพธ์ และผลกระทบของการเป็นผู้ร่วมพัฒนาโรงเรียนโคมีเนียส (Comenius) และเพื่อพิจารณาว่าความร่วมมือของโรงเรียนมีความสำคัญแตกต่างกันหรือไม่ใช้วิธีผสมในการประเมินข้อมูลระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนร่วมพัฒนาโรงเรียนโคมีเนียส (Comenius) ผลการวิจัยที่สำคัญ พบว่า

- 1) มาตรฐานการร่วมพัฒนาที่ประสบความสำเร็จให้กรอบการทำงานที่เป็นประโยชน์สำหรับเปรียบเทียบความเป็นผู้ร่วมพัฒนากับภาพรวม
- 2) ความร่วมมือของโรงเรียน โคมีเนียส (Comenius) แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จตามมาตรฐานความร่วมมือ

⁹⁵Emily Daniela, “No school left behind: The power of school- community partnership, Urban Studies Program of Vassar College Libraries, USA” (Bachelor’s degree. Dissertation, No school left behind: The power of school-community partnership, Faculty of Arts, Vassar College, 2012), abstract.

3) การวิเคราะห์ข้อมูลของโรงเรียนโคมีเนียส (Comenius) ระบุว่าเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนการส่งมอบโครงการริเริ่มด้านการศึกษที่สำคัญสองโครงการ คือ (3.1) การพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตและทำงานในโลกเศรษฐกิจ: การใช้ตารางการประเมินผลกระทบของโรงเรียนโคมีเนียส (Comenius) การเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนากับผู้เรียนนั้นยอดเยี่ยม (3.2) ให้การพัฒนาวิชาชีพครู: 75% ของโรงเรียนโคมีเนียส (Comenius) และจากรายงานขั้นสุดท้ายของโรงเรียน 483 แห่งในปี 2010 ให้คะแนนความเป็นผู้ร่วมพัฒนาในระดับสูงสำหรับผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลากรที่เพิ่มขึ้น: ทักษะความเป็นผู้นำและการจัดการ ได้แก่ 1) ความเชี่ยวชาญด้านการสอน 2) แรงจูงใจของพนักงาน และ 3) ความรู้ความเข้าใจของประเทศและวัฒนธรรมอื่น ๆ ⁹⁶

แมพพ์ และ คัทเนอร์ (Karen L. Mapp and Paul J. Kutner) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง *Partners in Education: A Dual Capacity-Building Framework for Family-School Partnerships* พบว่าผลการทำงานตามกรอบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและครอบครัว 4 กรอบ ดังนี้ 1) กรอบความท้าทาย ผลการดำเนินงานพบว่า โรงเรียนขาดประสิทธิภาพ ขาดโอกาสสำหรับบุคลากรของโรงเรียน และโครงการในการสร้างขีดความสามารถในการเป็นผู้ร่วมพัฒนา ส่วนครอบครัวขาดประสิทธิภาพ ขาดโอกาสสร้างศักยภาพในการเป็นผู้ร่วมพัฒนา 2) กรอบเงื่อนไขโอกาสสำหรับโรงเรียน ผลการดำเนินงาน พบว่า ด้านกระบวนการ ได้แก่ (1) เชื่อมโยงการเรียนรู้ (2) แข็งความสัมพันธ์ (3) การพัฒนาและการปรับด้านการบริการ (4) การร่วมมือ และ (5) ปฏิสัมพันธ์ ส่วนครอบครัวเกี่ยวกับการจัดองค์การ พบว่า (1) จัดตั้งองค์กร (2) บุคลากรทุกโครงการ (3) ความยั่งยืนของทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน 3) กรอบนโยบายและเป้าหมายของโครงการ ผลการดำเนินงานพบว่า ทั้งโรงเรียนและครอบครัวสามารถสร้างและเพิ่มขีดความสามารถของพนักงานหรือครอบครัวในด้าน “4 C” ได้แก่ (1) ขีดความสามารถ (ทักษะและความรู้) (2) การเชื่อมโยง (เครือข่าย) (3) ความรู้ความเข้าใจ (ความเชื่อ ค่านิยม) (4) ความมั่นใจ (ประสิทธิภาพของตัวเอง) และกรอบสุดท้ายคือ 4) กรอบผลลัพธ์ขีดศักยภาพของครอบครัวและพนักงาน (ครู) โรงเรียน พบว่า โรงเรียนและครูมีประสิทธิภาพในการสนับสนุนนักเรียนและการปรับปรุงพัฒนาทั้งโรงเรียนและครู ในเรื่อง (1) ให้เกียรติและยกย่องครอบครัวเรื่องความรู้ (2) ประสานเชื่อมโยงให้ครอบครัวสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน (3) สร้างวัฒนธรรมใหม่ คือ การเชิญชวน ส่วนครอบครัวผลการดำเนินงาน พบว่า

⁹⁶Angela Cook, “What are the indicators of a successful international school partnership : developing an operationalized theoretical standard” (Doctoral Thesis, University of London Institute of Education, 2013), abstract.

มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนนักเรียนและการปรับปรุงของโรงเรียนในเรื่อง (1) ผู้สนับสนุน (2) ให้กำลังใจ (3) เผ่าสังเกต (4) แก่ต่าง (5) ผู้มีอำนาจตัดสินใจ (6) ผู้ให้ความร่วมมือ⁹⁷

แซนเดอร์ และ ซีมอนด์ (Mavis G. Sanders and Beth S. Simon) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง A Comparison of Program Development at Elementary, Middle, and High Schools in the National Network of Partnership Schools พบว่า ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและรวบรวมจากโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 375 แห่งในเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนาแห่งชาติ รายงานนี้ระบุถึงความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันในการพัฒนาและคุณภาพของโครงการความร่วมมือของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มตัวอย่าง คือ คล้ายกับโรงเรียนประถมศึกษาในการดำเนินการเรื่องครอบครัวและชุมชน แต่มีความแตกต่างระหว่างโรงเรียนทั้ง 3 ระดับอยู่ที่โรงเรียนระดับประถมศึกษา เป็นประเด็นที่สำคัญ คือ อุปสรรคของการนำโครงการไปปฏิบัติ ซึ่งผลการศึกษามีนัยสำคัญ โดยบทสรุปพบว่า ข้อมูลจากโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 375 แห่งในเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนาแห่งชาติ (NNPS) แสดงให้เห็นความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันในการพัฒนาและคุณภาพของโครงการความร่วมมือของโรงเรียน โรงเรียนมัธยมในกลุ่มตัวอย่างมีความคล้ายคลึงกันมากกับโรงเรียนประถมศึกษาในการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและชุมชน ความแตกต่างในองค์ประกอบการพัฒนาโครงการพบได้ทั่วไประหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ความแตกต่างเหล่านี้คือ อุปสรรคความร่วมมือของโรงเรียนประถมศึกษาในการนำโครงการไปดำเนินการเป็นประเด็นสำคัญและพบว่าตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียนในการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน ด้านภาวะผู้นำและการจัดการ คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียนมีความเป็นผู้นำ 2) มีผู้ประสานงานโรงเรียนชุมชนอยู่เต็มเวลา 3) ผู้ประสานงานอำนวยความสะดวกในการสื่อสารอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารโรงเรียน บุคลากรและผู้ร่วมพัฒนา 4) ผู้ประสานงานระหว่างชุมชน โรงเรียน และประสานทีมผู้นำอย่างเข้มแข็ง 5) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักเห็นพ้องต้องกันในวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและแนวทางที่สำคัญสำหรับชุมชนโรงเรียนของเรา 6) ครมมองว่าความพยายามของชุมชนผู้ร่วมพัฒนาเป็นการสนับสนุนงานของครู 7) ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชนผู้ร่วมพัฒนามีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน⁹⁸

⁹⁷Karen L. Mapp and Paul J. Kutner, “Partners in Education: A Dual Capacity-Building Framework for Family–School Partnerships” (Report of SEDL in Collaboration With the U.S. Department of Education, 2013), abstract.

⁹⁸ Mavis G. Sanders and Beth S. Simon, “A comparison of program development at elementary, middle, and high schools in the national network of partnership schools,” *School Community Journal* no. 12 (2002): 7.

คอสเทลโล และ เซง (Sarah Costello and I-Fang Cheng) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Partnering for Student Success: A Practical Guide to Building Effective School-Based Partnerships พบว่า จากการสังเกต การสำรวจ สัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม สร้างเป็นเล่มแนวทางการปฏิบัติ สร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนร่วมพัฒนา พบว่า โรงเรียนและท้องถิ่นร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกมาอย่างยาวนานเรื่องของความร่วมมือเรื่องของการจัดการเรียน การสอนและงานประเพณีต่าง ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ในชุมชนอย่างต่อเนื่องตลอดหลายปีที่ผ่านมา สามารถพัฒนาทั้งด้านสังคมและวิชาการให้กับนักเรียน สนับสนุนเสริมสร้างทักษะทั้งภายในและนอกห้องเรียน สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนตลอดมา ให้การสนับสนุนทั้งทรัพยากรและบุคลากร สนับสนุนการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน ส่งเสริมนักเรียนจนประสบความสำเร็จซึ่งดูจากผลการเรียนที่ปรากฏ ตั้งแต่เริ่มการเข้าเรียน เจตคติต่อ โรงเรียน แรงจูงใจ และอัตราการสำเร็จการศึกษา ยิ่งไปกว่านี้จากข้อมูลของนักเรียนและหลักสูตร จากความร่วมมือของผู้ร่วมพัฒนาช่วยให้โรงเรียนมีทรัพยากรไปช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในสถานะที่ ต้องการความช่วยเหลือรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ความร่วมมือของผู้ร่วมพัฒนาสามารถเพิ่ม ประสิทธิภาพของโครงการรวมถึงการจ้างบุคลากรในโรงเรียน โดยผู้มีส่วนได้เสียผู้ซึ่งสร้างความสำเร็จ ในความร่วมมือ คือ ชุมชน ผู้นำโรงเรียน ผู้ประสานงานผู้ร่วมพัฒนา ครูและบุคลากรในโรงเรียน หน่วยงานที่เข้ามาร่วมพัฒนา และผลการศึกษาวิจัยยัง พบว่า

1. โครงการความร่วมมือเพื่อสร้างความสำเร็จของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1.1 สร้างระบบและกระบวนการความร่วมมือ
 - 1.1.1 ประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ของความร่วมมือ
 - 1.1.2 ให้ข้อมูลและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนโรงเรียน
 - 1.1.3 ระบุผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ร่วมพัฒนาเพื่ออำนวยความสะดวก
- 1.2. ประเมินและจัดลำดับความสำคัญความต้องการและตั้งเป้าหมายของโรงเรียน
 - 2.1.1 ประเมินความต้องการครอบคลุมทรัพยากรของโรงเรียนทั้งหมดจากข้อมูล
 - 2.1.2 จัดลำดับความต้องการของโรงเรียนที่ผู้ร่วมพัฒนาสามารถดำเนินการได้
- 1.3 ความร่วมมืออย่างไรที่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน
 - 1.3.1 กำหนดรายการความร่วมมือที่ให้การสนับสนุน
 - 1.3.2 สรรหาผู้ร่วมพัฒนาใหม่เพื่อเติมเต็มความต้องการของโรงเรียน
 - 1.3.3 หลอมรวมเป้าหมายของโรงเรียนกับผู้ร่วมพัฒนา

1.4 กำหนดความคาดหวังสำหรับการดำเนินการตามโครงการและกิจกรรมของความร่วมมือ

1.4.1 กำหนดแผนงาน กิจกรรม และจำนวนบุคลากรที่ให้บริการของผู้ร่วมพัฒนาแต่ละฝ่าย

1.4.2 ใช้ข้อมูลนักเรียนในระดับโรงเรียนเพื่อจัดตำแหน่งและ/หรือกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของผู้ร่วมพัฒนา

1.4.3 ระบุและยืนยันความพร้อมแหล่งสนับสนุนของผู้ร่วมพัฒนา

1.5 พัฒนาและสร้างความสัมพันธ์

1.5.1 หาโอกาสสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมพัฒนาและผู้มีส่วนได้เสีย

1.5.2 ตั้งเป้าหมายของการสื่อสารระหว่างผู้ร่วมพัฒนากับโรงเรียน

1.5.3 กำหนดบทบาทการทำงานของผู้ประสานงานกับผู้มีส่วนได้เสีย

1.5.4 กำหนดความหวังการทำงานร่วมกันของผู้ร่วมพัฒนา

1.6 ประเมินความก้าวหน้าความร่วมมือ ผลลัพธ์ ตามลำดับ

1.6.1 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1.6.2 กำหนดกระบวนการวัดและประเมินผลเทียบกับเป้าหมายการปฏิบัติงาน

1.6.3 ทบทวนและกลั่นกรองข้อมูลและรายงานผล เพื่อการตัดสินใจของโรงเรียน

2. กรอบงานความร่วมมือระหว่างชุมชนและโรงเรียนที่ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จทั้งที่โรงเรียนและในชีวิต

2.1 พัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพสูงที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้และการพัฒนา เพื่อให้เด็กมีความพร้อมก่อนเข้าเรียน ตัวชี้วัด คือ เด็กต้องได้รับการฉีดวัคซีน พ่อแม่ดูแลเด็ก เด็กต้องเข้าเรียนระดับปฐมวัย ระดับการรับรู้คำศัพท์ ครอบครัวได้รับการสนับสนุนและบริการจากเครือข่ายร่วมพัฒนา

2.2 โรงเรียนมีหลักการในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีคุณภาพ มีหลักสูตรที่ท้าทายรวมทั้งมีการกำหนดมาตรฐานและความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนไว้สูง

2.3 นักเรียนมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความกระตือรือร้น มีส่วนร่วมในการเรียนรู้กับชุมชน ตัวชี้วัด คือ นักเรียนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน พร้อมเรียนในโรงเรียนและนอกโรงเรียน นักเรียนรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ

2.4 โรงเรียนมีส่วนร่วมกับครอบครัวและชุมชนให้นักเรียนประสบความสำเร็จในด้าน

2.4.1 วิชาการ ตัวชี้วัด คือ มาตรฐานคะแนนผลการทดสอบ ครูสนับสนุนดูแลนักเรียน ผลการเรียนรู้ ครูใช้วิธีการเชิงบวกด้านการเรียนการสอน อัตราการจบการศึกษา และการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.4.2 สุขภาพร่างกายแข็งแรง พัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ โดย เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ชุมชนเข้าร่วมโครงการดูแลนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน ผู้ร่วมพัฒนาให้การส่งเสริมสนับสนุน บริการด้านการเรียนรู้ในโรงเรียนไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา ตัวชี้วัด คือ การมองเห็น การได้ยิน และสุขภาพฟัน การมาเรียนทุกวัน ความเฉื่อยชา การละทิ้งหน้าที่ของนักเรียน

2.5 นักเรียนเรียนรู้อย่างมั่นคงในโรงเรียน ตัวชี้วัดคือ การสร้างความเชื่อถือนระหว่างโรงเรียนและครอบครัว โดยครูร่วมกันดูแลนักเรียน

2.6 โรงเรียนและชุมชนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการเรียนรู้ของนักเรียน ตัวชี้วัด คือ ครอบครัวจัดเตรียมความจำเป็นพื้นฐานให้กับนักเรียน นักเรียนมีประกันสุขภาพ และโรงเรียนมีการรายงานเกี่ยวกับความรุนแรงและการใช้อาวุธ

2.7 ชุมชนเป็นชุมชนน่าอยู่อาศัย ตัวชี้วัด คือ มีการจ้างงานของโรงเรียนจากคนในชุมชน นักเรียนและครอบครัวมีประกันสุขภาพ ชุมชนมีความคล่องตัว⁹⁹

แซนเดอร์ (Mavis Sanders) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Community-School Partnerships พบว่า การวิจัยและการปฏิบัติแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างชุมชนและโรงเรียนที่จัดกิจกรรมเสริมคุณค่าให้กับเด็กและเยาวชนในช่วงนอกเวลาเรียน ผู้นำจากองค์กรต่าง ๆ หลายนับร้อยจะนำไปสู่ความสำเร็จเหล่านี้ต้องมีโครงสร้างและกระบวนการทำงานร่วมกัน เมื่อเงื่อนไขพร้อม ความร่วมมือซึ่งเป็นงานทั่วไปถือเป็นความท้าทายที่สามารถทำได้ โครงสร้างและกระบวนการทำงานร่วมกันเหล่านี้ คือ การร่วมกันพัฒนาระหว่างองค์กรที่มีประสิทธิภาพนั้นมีลักษณะตาม เป้าหมาย หลักการ และทรัพยากรร่วมกัน ตลอดจนกระบวนการและโครงสร้างที่เอื้อต่อการสื่อสารแบบเปิด การทำงานร่วมกัน การตัดสินใจ และการเคารพซึ่งกันและกัน การสร้างคุณลักษณะของความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพเหล่านี้เป็นงานหลักสำหรับการร่วมพัฒนาระหว่างชุมชนและโรงเรียน ทั้งขั้นตอนการวางแผนการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ร่วมพัฒนาระหว่างชุมชนและโรงเรียนควรหารือถึงสิ่งที่คาดหวังว่าจะบรรลุผล ทรัพยากรที่ผู้ร่วมพัฒนาสามารถสนับสนุน และจัดทำเป็นข้อตกลงร่วมกัน ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษกับการที่ผู้ร่วมพัฒนาจะมาแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดตลอดจนบทบาทและความรับผิดชอบร่วมกัน การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ในช่วงเริ่มต้นของการทำงานร่วมกัน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้ามามีส่วนร่วมช่วยได้ ความเป็นมืออาชีพและความมุ่งมั่นระยะยาวที่สามารถแสดงถึงความสามารถประสิทธิภาพของความร่วมมือในชุมชนและโรงเรียน นอกจากนี้ การทำงานร่วมกันเป็นกระบวนการไม่ใช่แค่ครั้ง ๆ ไป จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ร่วมพัฒนา

⁹⁹ Sarah Costello and I-Fang Cheng, “Partnering for Student Success: A Practical Guide to Building Effective School-Based Partnerships,” **Research Reports of The School District of Philadelphia** (October 19, 2016): 3-10.

ต้องใช้เวลาไตร่ตรองและประเมินคุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างกัน และการดำเนินกิจกรรมตลอดการเป็นผู้ร่วมพัฒนา แบบฝึกนี้จะช่วยในการเสริมสร้างความพยายามและเสริมทักษะการทำงานร่วมกันของผู้ร่วมพัฒนา การสร้างและคงไว้ซึ่งกระบวนการและโครงสร้างการทำงานร่วมกันดังกล่าว ได้รับจากผู้นำจากหลาย ๆ องค์กรร่วมด้วยช่วยกัน

ส่วนการเรียนรู้นอกโรงเรียน พบว่า ความร่วมมือระหว่างชุมชนและโรงเรียนที่เน้นการเรียนรู้นอกโรงเรียนมีผลดีต่อผลลัพธ์ของนักเรียนจำนวนหนึ่ง โครงการให้คำปรึกษาที่ออกแบบมาอย่างดีและนำไปใช้งานหลังเลิกเรียนที่พัฒนาขึ้นผ่านความร่วมมือระหว่างชุมชนและโรงเรียนพบว่าผลการวิจัยมีนัยสำคัญในเชิงบวกต่อผลการเรียนของนักเรียน การเข้าเรียน และการเปิดรับโอกาสทางอาชีพ ตัวอย่าง เช่น เรจิ้นลด์ คลาร์ก (Reginald Clark) เปรียบเทียบว่านักเรียนที่เรียนจบมัธยมปลาย 1,058 คนจากทุกวัยและทุกภูมิภาคใช้เวลาออกโรงเรียนอย่างไร นักเรียนที่มีผลการเรียนดีมักใช้เวลามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใหญ่แฉะนามากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำซึ่งใช้เวลากับกิจกรรมยามว่าง เช่น คุยโทรศัพท์ ส่งสรรค์ ดูโทรทัศน์หรือเล่นวิดีโอเกม คลาร์ก (Clark) สรุพบว่าความสำเร็จทางวิชาการที่วัดโดยคะแนนสอบมาตรฐานมีแนวโน้มมากขึ้นเมื่อนักเรียนใช้เวลาอย่างน้อย 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณค่าสูงกับครู ใช้เวลา 8 ถึง 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้นอกโรงเรียนอย่างเต็มที่ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกโรงเรียนที่ได้รับคำแนะนำจากผู้ใหญ่ที่มีความรู้ความสามารถเรื่องนั้น ๆ และรู้วิธีการศึกษา วางแผน การเรียนการสอนตั้งแต่เริ่มเรียนจนเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งเข้าห้องสมุดศึกษาเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ¹⁰⁰

โอลสัน (Lynn A. Olson) ได้ศึกษาเรื่อง School-community partnerships Joining forces to support the learning and development of all students พบว่า โรงเรียนรัฐบาลในทาโคมา (Tacoma) ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับเขตปกครองมีนักเรียนแค่ 55 เปอร์เซ็นต์ที่จบการศึกษาระดับมัธยมและก็เหมือนกับระบบเมืองอื่น ๆ ที่พยายามดิ้นรนเพื่อให้นักเรียนเพิ่มขึ้นในเส้นทางสู่ระดับวิทยาลัยและการประกอบอาชีพ โรงเรียนทาโคมา (Tacoma) ใหญ่เป็นอันดับสามระดับเขตปกครองในรัฐวอชิงตัน (Washington) โรงเรียนให้บริการนักเรียน 29,000 คนในระดับชั้นอนุบาลถึงเกรด 12 ประมาณ 58 เปอร์เซ็นต์ให้ทานอาหารฟรีและลดราคาค่าอาหารและ 60 เปอร์เซ็นต์ไม่ใช่คนผิวขาวหรือชาวสเปน ผู้นำท้องถิ่นร่วมกับมหาวิทยาลัยของวอชิงตันทาโคมาได้ตัดสินใจถึงสิ่งจำเป็นการเพิ่มด้านอารมณ์ สังคม และวิชาการให้กับเยาวชน โดยร่วมพัฒนาทั้งชุมชน จากรายงานการวิจัย

¹⁰⁰Mavis Sanders, "Community-School Partnerships," **The SAGE Encyclopedia of Out-of-School Learning**, Kylie Pepper (Thousand Oaks: Sage Publications, Inc., 2017), 112-114.

พบว่า ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชนผู้ร่วมพัฒนาในสิ่งจำเป็นให้การสนับสนุนด้านสุขภาพนักเรียน การเรียนรู้ของเด็กตามที่กำหนดไว้ โดยปลูกฝังทางด้านสังคม ทางอารมณ์และด้านทักษะวิชาการโครงการริเริ่ม Tacoma Whole Child Initiative ซึ่งขณะนี้ เป็นปีที่ 6 เป็นแผนกลยุทธ์ที่มีระยะเวลายาวนานนับทศวรรษที่ออกแบบมา เพื่อสนับสนุนความสำเร็จของนักเรียนในห้องเรียนและที่อื่น ๆ ในฐานะที่เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ เขตการปกครองมีอัตราการสำเร็จการศึกษาเพิ่มขึ้น 30 เปอร์เซ็นต์ตั้งแต่ปี 2010 ศักยภาพของผู้ร่วมพัฒนาในเขตปกครองของทาโคมา (Tacoma) ปรากฏชัดในโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทั้งโครงการ เป้าหมาย ข้อมูล การปฏิบัติ และบุคลากรที่ใช้ร่วมกัน ตัวอย่างที่ดีคือสถาบันวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของทาโคมา (Tacoma) ที่เพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนด้วยภารกิจในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของเมืองเพื่อเสนอเส้นทางการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ โรงเรียนมัธยมที่มีนักเรียนประมาณ 500 คน ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างโรงเรียนรัฐบาลทาโคมา (Tacoma) และเมโทรพาร์กส์ (Metroparks) ทาโคมา (Tacoma) ดึงดูดนักเรียนจากแต่ละย่านทาโคมา (Tacoma) ด้วยการจับสลากที่ศูนย์การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมในบริเวณ Point Defiance Park ซึ่งเป็นสวนสาธารณะขนาด 702 เอเคอร์ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจะเพิ่มประสบการณ์ให้กับนักเรียนโดยให้นักเรียนสืบค้นแบบบูรณาการ โดยผสมผสานระหว่างศิลปะ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมและการศึกษาทางทะเล ซึ่งผลคือ นักเรียนมีพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ตามที่โรงเรียนระบุไว้อย่างชัดเจน¹⁰¹

โรช และ สโตร์บาช (Mary Kingston Roche and Kelly Vaillancourt Stronach) ได้ศึกษาเรื่อง Nine Elements of Effective School Community Partnerships to Address Student Mental Health, Physical Health, and Overall Wellness พบว่า การแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต สุขภาพกาย และสุขภาพโดยรวมของนักเรียนนั้นเพื่อให้เกิดผลดีสูงสุดต่อผลการเรียนและสุขภาพของนักเรียน ความจำเป็นที่โรงเรียนและชุมชนต้องทำงานร่วมกัน ผู้ร่วมพัฒนาสามารถช่วยโรงเรียนเตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับการเรียนในระดับวิทยาลัยและการประกอบอาชีพ โรงเรียนและชุมชนเข้มแข็ง โดยเสนอโอกาส การสนับสนุนและการเพิ่มคุณค่าให้กับเยาวชน ความร่วมมือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการศึกษาระดับโลกในศตวรรษที่ 21 และชุมชนมากขึ้นเรื่อย ๆ องค์ประกอบสำคัญที่จำเป็นสำหรับการสร้างและรักษาความเป็นผู้ร่วมพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการปรับปรุงจิตใจของ

¹⁰¹Lynn A. Olson, “School-community partnerships Joining forces to support the learning and development of all students,” **Research Reports of The Aspen Institute National Commission on School, Emotional, & Academic Development**, 3rd (2018): 12.

นักเรียน สุขภาพร่างกายและสุขภาพโดยรวมมี 9 ประการ คือ 1) ทีมผู้นำประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนและชุมชน เป็นสิ่งสำคัญที่จะมีส่วนร่วมผู้บริหารโรงเรียน เจ้าหน้าที่สนับสนุนการสอนเฉพาะทาง ผู้ปกครอง ครอบครัว นักเรียน และผู้นำชุมชนในการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผลผู้ร่วมพัฒนา 2) การประเมินสินทรัพย์และความต้องการเพื่อจัดการกับสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียน และกรอบการทำงานสำหรับผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิด ความร่วมมือในชุมชนควรปรับปรุงรูปแบบการให้บริการของแต่ละโรงเรียนที่มีอยู่และช่วยเติมเต็มช่องว่างด้านทรัพยากรและบริการตามความต้องการของชุมชนโรงเรียนร่วมพัฒนา ควรร่วมกันกำหนดกรอบการทำงานเพื่อผลลัพธ์ในระยะสั้นและระยะยาวโดยเฉพาะเป้าหมายตามความต้องการที่ระบุไว้ใน การประเมิน 3) บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้อยู่ที่โรงเรียนเพื่อเป็นผู้นำการประสานงานของชุมชนโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้ประสานงานช่วยรักษาความร่วมมือกับหน่วยงานชุมชนและอำนวยความสะดวก เรื่องการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและการทำงานร่วมกันระหว่างทีมผู้นำ การสอนเฉพาะทาง บุคลากรสนับสนุน ผู้ให้บริการ บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ครอบครัว และสมาชิกของชุมชน 4) กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและความรับผิดชอบร่วมกันสำหรับชุมชนโรงเรียนร่วมพัฒนา การกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของบุคลากรในโรงเรียนและผู้ให้บริการชุมชนเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการให้บริการในขณะเดียวกันก็มั่นใจได้ว่าเป็นความต้องการของโรงเรียน 5) การบริการด้านสุขภาพและสุขภาพที่ดีใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของโรงเรียนและชุมชน เจ้าหน้าที่สนับสนุนการสอนเฉพาะทาง และผู้ให้บริการชุมชนต่างก็มีความรู้และทักษะที่สำคัญในการพัฒนาผลการเรียนของนักเรียน และโรงเรียน ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ของโรงเรียนร่วมพัฒนา 6) การพัฒนาวิชาชีพอย่างครบวงจรอย่างต่อเนื่องสำหรับผู้นำโรงเรียน เจ้าหน้าที่ และผู้ร่วมพัฒนา การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้มั่นใจว่าผู้ร่วมพัฒนามีประสิทธิภาพ มีการจัดประชุมเป็นประจำกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าร่วมพัฒนา ควรเกิดขึ้นเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ร่วมพัฒนา ยังคงมีความสัมพันธ์และความไว้วางใจในการพัฒนาร่วมกัน 7) แผนรายละเอียดเพื่อความยั่งยืนในระยะยาว แผนของผู้ร่วมพัฒนาที่ประสบความสำเร็จเพื่อความยั่งยืนจากการเริ่มต้น พัฒนาแผนเพื่อรักษาความเป็นผู้ร่วมพัฒนาพยายามสร้างกระแสเงินทุนที่หลากหลายเพื่อรองรับการบริการจากหลาย ๆ ช่องทางของผู้ให้ทุน 8) การประเมินประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอด้วยมาตรการที่หลากหลาย ผู้ร่วมพัฒนาได้รับการคัดเลือกตามข้อมูลที่เน้นความเหมาะสมกับความต้องการในปัจจุบันของโรงเรียนและชุมชน ซึ่งสำคัญไม่ต่างกันในการใช้ข้อมูลที่เหมาะสมเพื่อประเมินประสิทธิผลของการเป็นผู้ร่วมพัฒนา และ 9) แผนการสื่อสารเพื่อแบ่งปันความก้าวหน้าและความท้าทาย เป็นสิ่งสำคัญที่จะแบ่งปันความสำเร็จของความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนแต่ละแห่ง เพื่อเน้นย้ำว่าอะไรคือ

การทำงานและวิธีการที่จะเอาชนะความท้าทายด้วยการให้ความรู้กับผู้ร่วมพัฒนาเพื่อปรับปรุงความเป็นชุมชนโรงเรียนร่วมพัฒนา¹⁰²

PTA (National Parent Teacher Association) สมาคมครูและผู้ปกครองแห่งชาติ ได้ศึกษาเรื่อง PTA National Standards for Family-School Partnerships: An Implementation Guide กล่าวว่า ได้พัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานความร่วมมือตามมาตรฐานระดับชาติสำหรับชุมชนผู้ร่วมพัฒนาโรงเรียน ของสมาคมครูและผู้ปกครองแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยผู้นำ ผู้ปกครอง นักการศึกษา สมาชิกในชุมชน และนักเรียน ทำงานร่วมกันเพื่อความสำเร็จทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนทุกคน ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐาน 1 ต้อนรับทุกคนด้วยความยินดี เข้าสู่ชุมชนผู้ร่วมพัฒนาโรงเรียน ซึ่งครอบครัวมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในโรงเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ประสานเชื่อมโยงกับบุคลากรในโรงเรียน และสิ่งที่นักเรียนกำลังเรียนรู้และทำในชั้นเรียน

มาตรฐาน 2 การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างครอบครัวและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสื่อสารแบบสองทางเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน

มาตรฐาน 3 สนับสนุนความสำเร็จของนักเรียน ชุมชนผู้ร่วมพัฒนาและบุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ และพัฒนาสุขภาพของนักเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน และมีโอกาสเสริมความแข็งแกร่งด้านความรู้และทักษะที่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ

มาตรฐาน 4 พุดเพื่อเด็กทุกคนครอบครัวได้รับแต่งตั้งในการเป็นที่ปรึกษาให้กับลูกของตนเองและคนอื่น ๆ เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเข้าถึงโอกาสในการเรียนรู้ที่จะสนับสนุนความสำเร็จของนักเรียน

มาตรฐาน 5 การแบ่งปันอำนาจ ชุมชนผู้ร่วมพัฒนาและบุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ร่วมพัฒนาที่เท่าเทียมกันในการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อเด็กและครอบครัว ร่วมกันแจ้ง โน้มน้าว และสร้างนโยบาย แนวปฏิบัติ และแผนงาน

¹⁰²Mary Kingston Roche and Kelly Vaillancourt Stronach, “Nine elements of effective school community partnerships to address student mental health, physical health, and overall wellness,” **Research Report of Coalition for Community Schools; Institute for Educational Leadership; National Association of School Psychologists (NASP)**, (2019): 20.

มาตรฐาน 6 การทำงานร่วมกันระหว่างชุมชน ชุมชนผู้ร่วมพัฒนาและบุคลากรในโรงเรียน ร่วมมือกับสมาชิกในชุมชนเพื่อเชื่อมโยงนักเรียน ครอบครัว และครูเพื่อขยายโอกาสการเรียนรู้ การบริการชุมชน และการมีส่วนร่วมของพลเมือง¹⁰³

โพเธอริงแฮม (Peter Fotheringham) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Sustainable School and Community Partnerships พบว่า ลักษณะของความพร้อมหรือเงื่อนไขเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับ ความยั่งยืนในอนาคต คือ 1) การสนทนาสองทาง ได้รับการสนับสนุนผ่านกระบวนการที่ออกแบบ มาอย่างดี 2) การมีส่วนร่วมในเชิงบวกและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน ครูและนักเรียน คนสองคนที่มีความสนใจในตัวเด็กเหมือนกัน การทำงานร่วมกันมีผลมากกว่า การทำงานคนเดียว รากฐานสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ปกครองที่ดีคือการสื่อสารบ่อยครั้งและ เปิดเผย การเคารพซึ่งกันและกัน และความเข้าใจที่ชัดเจนว่าอะไรดีที่สุดสำหรับนักเรียนแต่ละคน ความรู้สึกเชื่อมโยงและมั่นใจมักจะเกิดขึ้นเมื่อพ่อแม่รู้สึกสบายใจที่จะพูดคุยกับผู้ที่ โรงเรียน วิธีง่าย ๆ ในการทำเช่นนี้ คือ เพียงแค่มีการสนทนาเมื่อใดก็ตามที่มีโอกาสทำเช่นนั้น ปฏิสัมพันธ์ที่เป็นทางการ ระหว่างครูและผู้ปกครอง เช่น การแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าของนักเรียน ก็เห็นได้ชัด เช่นกันที่โรงเรียน เช่นเดียวกับ ครูและนักเรียน ความสัมพันธ์ที่แสดงถึงความเป็นชุมชนผู้ร่วมพัฒนา โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้นใช้ได้กับครูและนักเรียน จากประสบการณ์โครงการ What Works จุดเริ่มต้นคือ การตระหนักถึงปัจจัยพื้นฐานบางประการเกี่ยวกับนักเรียน: ได้แก่ 1) นักเรียน ต้องให้ความเคารพ 2) นักเรียนต้องเคารพสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณี 3) นักเรียนสอน ได้ และ 4) ครูต้องมีความเชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้มาตรฐานระดับสูงได้ ปัจจัยหลักในการสร้าง ความยั่งยืนของชุมชนโรงเรียนร่วมพัฒนา: การสร้างความร่วมมือในโรงเรียนและชุมชนเป็นเพียง จุดเริ่มต้น จำเป็นต้องมีแผนสำหรับการดำเนินการร่วมกันซึ่งระบุว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบในสิ่งที่จะ เกิดขึ้นเมื่อไร แม้ว่าเงื่อนไขเบื้องต้นจะสร้างพื้นฐานสำหรับความยั่งยืนของข้อตกลงความร่วมมือของ โรงเรียนและชุมชน แต่สิ่งเหล่านี้ยังไม่เพียงพอ ความยั่งยืนขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการในระดับ โรงเรียน ชุมชน และระบบ ปัจจัยสำคัญบางประการ ได้แก่ การวางแผน ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ การสร้างขีดความสามารถ การอบรมปฐมนิเทศ และการวางแผนกำหนดตำแหน่ง¹⁰⁴

¹⁰³National Parent Teacher Association, “PTA national standards for family-school partnerships: An implementation guide,” **Research Report of National Parent Teacher Association** (June 19, 2015): abstract.

¹⁰⁴Peter Fotheringham, “What Works, The Work Program, Sustainable school and community partnerships” A Research Study, 1st. 1st (Australia: National Curriculum Services, 2013), 16-17. accessed March 20, 2022, available from https://whatworks.edu.au/upload/1363254474573_file_WWPartnershipsReport.pdf

บาร์เนส และคณะ (Priscilla A. Barnes and others) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Indicators of Partnership Success Among Michiana Coordinated School Health Teams พบว่าการประสานงาน ด้านสุขภาพของโรงเรียน (CSH) เป็นแนวทางที่นิยมใช้กันมากขึ้นโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนและชุมชนในการดำเนินการตามนโยบายและการเปลี่ยนแปลงของโครงการ เนื่องจากเงินทุนมีจำกัด การตรวจสอบปัจจัยที่เพิ่มศักยภาพสูงสุดให้กับโรงเรียนเพื่อสร้างผู้ร่วมพัฒนาที่ยั่งยืนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง การศึกษานี้ประเมินขอบเขตที่ระบบโรงเรียนบรรลุความคาดหวังสำหรับการสร้างศักยภาพการเป็นผู้ร่วมพัฒนาโรงเรียน (CSH) ข้อมูลถูกเก็บรวบรวมผ่านการสำรวจและสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของทีม 14 ทีมที่เข้าร่วมในสถาบันความเป็นผู้นำ คำถามในการสำรวจ 24 ข้อ สำหรับวัดความสามารถในการเป็นผู้ร่วมพัฒนา การสัมภาษณ์ถูกถอดความและวิเคราะห์ความหมายเชิงบริบทที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นโดยใช้การเข้ารหัสแบบเปิดและการวิเคราะห์เฉพาะเรื่อง ผลการวิจัย พบว่า ทั้ง 14 ทีมของ Michiana บรรลุหรือเกินความคาดหวังสำหรับตัวบ่งชี้ 15 จาก 24 รายการ โดยรวมแล้ว บุคลากรของโรงเรียนคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าร่วมโดยภาพรวม โดยไม่มีผู้ประสานงานเต็มเวลาที่ได้รับมอบหมายและความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายให้กับสมาชิกอย่างน้อยหนึ่งคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเงินทุนมีจำกัด การสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการและกระบวนการปฏิบัติงานเป็นองค์ประกอบโครงสร้างที่ต้องการ และทีมมักใช้เครื่องมือการประเมินและการวางแผนที่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่รวดเร็วในการระบุจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุง ผลลัพธ์ของการสนับสนุนความสำคัญของการเป็นผู้ร่วมพัฒนาในการสร้างขีดความสามารถขององค์กรในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรภายในและภายนอกสภาพแวดล้อมของโรงเรียน¹⁰⁵

¹⁰⁵Priscilla A. Barnes, David Luhrmann, Meagan Shipley, and Jim O'Neill, "Indicators of partnership success among Michiana coordinated school health," *The Health Education Associates Journal* 45, 2 (Fall 2013): 11.

สรุป

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ โรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) หมายถึง สถานศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชนที่สร้างความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน นักธุรกิจ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกโรงเรียนโดยจัดทำ ข้อตกลงอย่างเป็นทางการ ในการร่วมมือสนับสนุนทั้งการร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา และ ร่วมมือด้านทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ การบริหารจัดการ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและกิจกรรม การจัดการเรียนการสอน และร่วมตัดสินใจในการวางแผนการดำเนินงานทั้งโครงสร้าง ตลอดจน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน กำหนดมาตรฐานการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา กำหนด มาตรฐานการเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนา กำหนดความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนโดยเกิดจาก ความคิดเห็นและการตัดสินใจของการมีส่วนร่วมจากทุกกลุ่มที่เข้ามาเป็นผู้ร่วมพัฒนากับโรงเรียน จัดระบบการประเมินผลของการเป็นผู้ร่วมพัฒนากับโรงเรียน และดำเนินงานโดยมีคู่มือการดำเนินงาน โรงเรียนร่วมพัฒนา ที่มีนักวิชาการหลายคนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนร่วมพัฒนา ได้ศึกษาวิจัยและสร้างเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานของโรงเรียน เช่น สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานนักวิชาการต่างประเทศ ได้แก่ Joyce L. Epstein and others., The Center for Mental Health in Schools at UCLA, Sarah Costello and I-Fang Cheng, Illinois Children's Mental Health Partnership, The Council for Corporate & School Partnerships เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา 2) เพื่อทราบผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา” การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ผู้ให้ข้อมูลเป็นบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน 3) ครูผู้สอน และ 4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน ผู้เชี่ยวชาญในการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) รุ่นที่ 1 และ 2 จำนวน 102 โรงเรียน ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) ตัวแทนจากผู้ร่วมพัฒนา (School Partner) ของโรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 204 คน ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินโครงการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนของการจัดเตรียมโครงการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินโครงการตามระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักการจากเอกสาร ตำรา สถิติการวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ทั้งในและต่างประเทศ โดยขอคำปรึกษา คำแนะนำและความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำเป็นโครงการวิจัย แล้วนำเสนอโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อวิทยานิพนธ์ นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อภาควิชา เพื่อเสนอบัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาขออนุมัติโครงร่างวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎี วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา เพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย นำเครื่องมือที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้และแปลผล และวิเคราะห์ผลการวิจัย กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้วิจัย กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.2 ศึกษาผลงานวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.3 นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ ด้วยวิธีการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)¹⁰⁶

1.4 นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่สร้างขึ้น และได้รับการแนะนำ พัฒนา แก้ไขและปรับปรุง จากอาจารย์ที่ปรึกษาไปสัมภาษณ์และสังเกตแบบไม่รบกวน (Unobtrusive Observation) ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลจากสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Method) ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 12 คน และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview)

1.5 สังเคราะห์ตัวแปรเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาจากการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์และสังเกตที่ไม่เป็นการรบกวน (Unobtrusive Observation) โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ (Content Analysis) สรุปเป็นตัวแปรทั้งหมด เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) กับผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

ขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย เพื่อใช้ในการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ดังนี้

2.1 ประมวลตัวแปรมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา จากการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) การสัมภาษณ์และสังเกตที่ไม่เป็นการรบกวน (Unobtrusive Observation) โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนแล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สรุปเป็นตัวแปรทั้งหมดมาพัฒนาและสร้างเป็นเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็น

¹⁰⁶รัตน์ะ บัวสนธิ์, การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา (กรุงเทพฯ: คำสมัย, 2551), 153-155.

(Opinionnaire) แบบปิดให้เลือกตอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่มีความเห็น เพื่อยืนยันมาตรฐาน และตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา¹⁰⁷

2.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำทำเป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาต่อไป

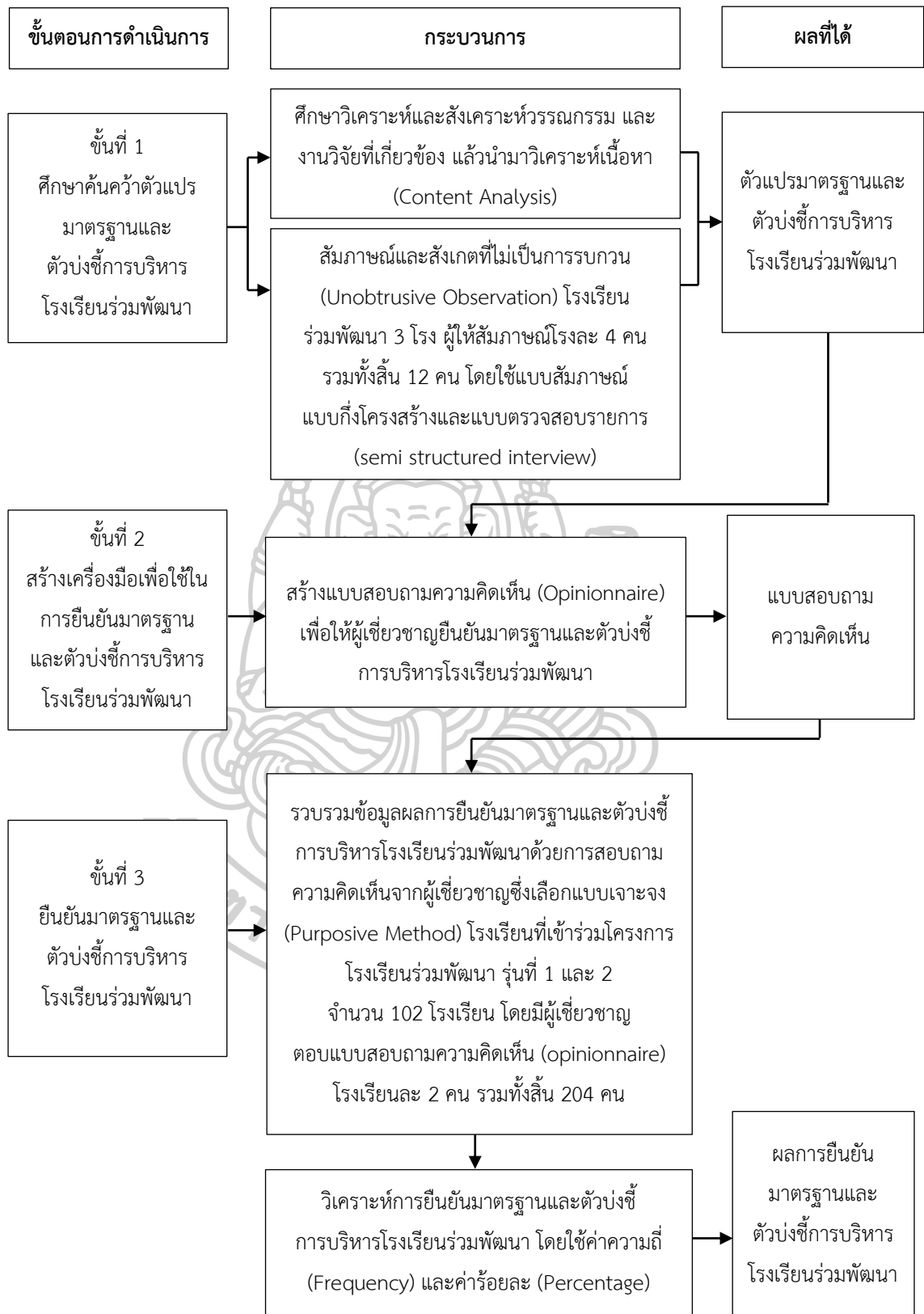
ขั้นที่ 3 การยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

ผู้วิจัย ดำเนินการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 จำนวน 102 โรงเรียน ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นแบบปิดให้เลือกตอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่มีความเห็น เพื่อยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) ตัวแทนจากผู้ร่วมพัฒนา (School Partner) ของโรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 204 คน ซึ่งผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Method) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบ Social Distancing ด้วยการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ Google Forms เมื่อผู้เชี่ยวชาญตอบกลับมา ผู้วิจัยทำการตรวจสอบคำตอบที่ตอบกลับมาโดยเลือกผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่ตอบมาครบทั้ง 109 ข้อจึงถือว่าเป็นคำตอบของผู้เชี่ยวชาญที่สมบูรณ์ ส่วนผู้เชี่ยวชาญคนใดที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นมาไม่ครบทุกข้อ ผู้วิจัยได้ตัดออกและถือว่าผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามความคิดเห็นไม่สมบูรณ์ครบถ้วนจึงไม่นำไปแปลผล ในการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)¹⁰⁸ ซึ่งผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย รายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังแผนภาพที่

¹⁰⁷พรพรรณ ลีกิจวัฒน์, *วิธีการวิจัยทางการศึกษา* (กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2549), 69.

¹⁰⁸เรื่องเดียวกัน, 70.

แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานการวิจัย

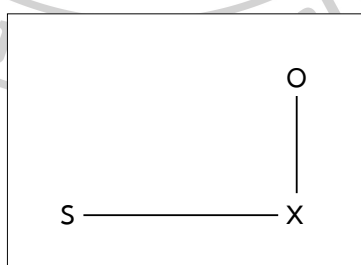
รวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ จัดทำร่างรายงานผลการวิจัย นำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัย ฉบับสมบูรณ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มีการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเดียว โดยศึกษาจากเอกสาร วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เป็นการศึกษาสภาวะการณ์ โดยไม่มีการทดลอง (The One-shot, Non-experimental Case Study) สามารถเขียนแผนผัง (Diagram) ของแผนแบบการวิจัยได้ ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 แผนผังของแผนแบบการวิจัย

- เมื่อ S หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเลือกสัมภาษณ์
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย และวิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) จำนวน 3 โรงเรียน โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือก จากข้อมูลของสำนักนโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1.1 โรงเรียนบ้านบึงทับแสด

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

1.2 โรงเรียนบ้านหนองเจือก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

1.3 โรงเรียนวัดนาคู (จันทศึกษาคาร)

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยเขต 2

โดยผู้ให้สัมภาษณ์ผู้วิจัยกำหนดไว้ ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน

2. รองผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน

3. ครูผู้สอน

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นในการสัมภาษณ์ จำนวน 12 คน

2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้ จำนวน 102 โรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) รุ่นที่ 1 และ รุ่นที่ 2 ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) ตัวแทนผู้ร่วมพัฒนา (Partner School) ของโรงเรียน จำนวน 1 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive Method) ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนา เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียน และตัวแทนผู้ร่วมพัฒนา เป็นผู้ร่วมมือกันในการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ผ่านการฝึกอบรมพัฒนาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงาน และเป็นปฏิบัติในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้วิจัยจึงเลือกเป็นผู้เชี่ยวชาญในการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนารวมจำนวนทั้งสิ้น 204 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ซึ่งได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และสรุปความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 3 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)¹⁰⁹ แบบสอบถามความคิดเห็น¹¹⁰ (Opinionnaire) เพื่อยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยพัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรม เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบ และแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสัมภาษณ์โรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานต่างกัน โดยมีผู้ให้การสัมภาษณ์โรงเรียนละ 4 คน รวมผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสิ้น จำนวน 12 คน

2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นจากแนวคิดทฤษฎีที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์โรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อนำไปสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญสำหรับยืนยันมาตรฐานและ ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบปิดให้ผู้เชี่ยวชาญเลือกตอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่มีความคิดเห็น โดยพัฒนาเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เพื่อยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ด้วยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

¹⁰⁹สุภางค์ จันทวานิช, **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552), 75.

¹¹⁰พรณิ ลีกิจวัฒน์, **วิธีการวิจัยทางการศึกษา** (กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2549), 90.

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ สามารถดำเนินการได้ตรงกับกรอบแนวคิดของการวิจัย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย แบ่งตามประเภทของเครื่องมือการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ใช้สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนา 3 โรงเรียน เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

1.2 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview)

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา และแก้ไขปรับปรุง ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.4 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) ที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและสังเกตที่ไม่เป็นการรบกวน (Unobtrusive Observative) เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 3 โรงเรียนมีผู้ให้สัมภาษณ์รวมทั้งสิ้น 12 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Method) และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview)

2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เพื่อยืนยันตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา สร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบปิด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเลือกตอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่มีความคิดเห็น โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษา วิเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

2.2 สร้างแบบสอบถามข้อเท็จจริงที่ใช้ในวิจัย ให้ครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา โดยผู้วิจัยสร้างข้อคำถามจากตัวแปรที่ได้จากการสรุปผล การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ที่เป็นข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา และปรับแก้ไขตามคำแนะนำ ไปใช้สอบถามความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญที่เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เข้าร่วมโครงการ

โรงเรียนร่วมพัฒนารุ่นที่ 1 และ 2 จำนวน 102 โรงเรียนโดยกำหนดให้มีผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น โรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 204 คน เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบและบรรลุมัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย

1. การสัมภาษณ์ด้วยตนเองจากโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 3 โรงเรียน
2. การเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบ Social Distancing ด้วยการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ Google Forms เมื่อผู้เชี่ยวชาญตอบกลับมา ผู้วิจัยทำการตรวจสอบคำตอบที่ตอบกลับมา โดยเลือกผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่ตอบมาครบทั้ง 109 ข้อจึงถือว่าเป็นคำตอบของผู้เชี่ยวชาญที่สมบูรณ์

โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาจำนวน 3 โรงเรียน มีผู้ให้สัมภาษณ์โรงเรียนละ 4 คน รวมผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 12 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) และการสังเกตที่ไม่เป็นการรบกวน (Unobtrusive Observation) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 ผู้วิจัยประสานกับโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์
- 1.2 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากโรงเรียนในการสัมภาษณ์
- 1.3 ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ตามที่นัดหมายด้วยตนเอง และจัดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 2.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล
- 2.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ Google Forms เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นตัวแทนโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนารุ่นที่ 1 และ 2 จำนวน 102 โรงเรียน โดยกำหนดให้มีผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น โรงเรียนละ 2 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและตัวแทนผู้ร่วมพัฒนา รวมทั้งสิ้น 204 คน เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามหลักการระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิจัยดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์โรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 3 โรงเรียน เป็นแบบสอบถามแบบกึ่งโครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3. การวิเคราะห์ยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบปิด ให้เลือกตอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นความเห็น ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบของตาราง แผนภูมิ และการพรรณนาตามลักษณะของข้อมูล

สรุป

การทำวิจัยเรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา 2) ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 3 โรงเรียน โดยกำหนดให้มีผู้ให้สัมภาษณ์โรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน ครูผู้สอนจำนวน 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 12 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) ใช้ร่วมกับการสังเกตที่ไม่เป็นการรบกวน (Unobtrusive Observation) และแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) สำหรับสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 102 โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา รุ่นที่ 1 และ รุ่นที่ 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญที่ยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนและตัวแทนผู้ร่วมพัฒนา (School Partner) รวมผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้น 204 คน สถิติที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา” มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา 2) ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ตัวแปรมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ประกอบด้วย

1.1 วิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ด้วยการวิเคราะห์ เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาด้วยการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.2 วิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและการสังเกตที่ไม่เป็นการรบกวน (Unobtrusive Observation) เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาจำนวน 3 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์โรงเรียนละ 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 12 คน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.3 สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 การยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

การยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาด้วยแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) จากผู้เชี่ยวชาญ

2.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งอายุ ระดับการศึกษา

2.2 ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ตัวแปรมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

1.1 วิเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้ร่างมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์อักษรแทนผู้สร้างผลงาน เอกสาร และใช้เครื่องหมาย ✓ แทนสาระสำคัญที่นำไปใช้จากการศึกษาวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบการศึกษา ซึ่งสรุปได้ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

- A : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)
- B : Sarah Costello I-Fang Chen (2016)
- C : Joyce L. Epstein and others (2019)
- D : Mavis G. Sanders and Beth S. Simon (2002)
- E : The Council for Corporate & School Partnerships (2022)
- F : Mavis G. Sanders (2017)
- G : Olivia Andrei, Diana Mohasco, and Lia Bologna (2009)
- H : Angela Cook (2013)
- I : Emily Daniela (2012)
- J : John Gavin, Ann Higgins, and Karen Mahony (2009)
- K : Joyce L. Epstein and others (2009)
- L : Illinois Children’s Mental Health Partnership (2005)
- M : Mavis Sanders, Steven Sheldon, and Joyce L. Epstein (2005)
- N : Priscilla A. Barnes and others (2013)
- O : Sue Kilpatrick, Susan Johns, and Bill Mulford (2003)
- P : Mary Kingston Roche and Kelly Vaillancourt Stronach (2019)
- Q : Karen L. Mapp and Paul J. Kutner (2013)
- R : Melissa Price (2004)
- S : Peter Fotheringham (2013)
- T : National Parent Teacher Association. (2015)
- U : Center for Mental Health in Schools at UCLA (2002)
- V : Olson, Lynn A., and Aspen Institute (2018)
- W : Elizabeth Warren and Janelle Young (2010)
- X : Sandra M. Cook (2005)

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	✓																							
	ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน																								
1	มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ	✓	✓							✓	✓	✓	✓					✓	✓				✓		
2	มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา	✓	✓							✓	✓	✓	✓					✓					✓		
3	มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	✓								✓				✓					✓						
4	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	✓	✓								✓														
5	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓							✓	✓	✓										✓		
6	มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	✓									✓		✓										✓		
7	มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร		✓																						✓

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
8	มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพของท้องถิ่นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้																	✓							
9	ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ	✓																✓							
10	มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	✓	✓															✓							
11	ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	✓																							
12	การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	✓										✓						✓					✓		
13	สุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคม		✓				✓	✓				✓									✓				
14	มีทักษะในการแสวงหาความรู้						✓																		
15	กล้าแสดงออก มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถนำเสนอผลงานของตนเองต่อสาธารณชน																	✓							

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	
16						✓											✓								
17																	✓								
18		✓				✓	✓				✓	✓				✓				✓		✓			
19	✓																✓								
20						✓											✓								
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและ การจัดการ																									
ด้านที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ ที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	✓																								
21		✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓						✓	✓	✓		✓			✓
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน																									

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
22	ผู้ร่วมพัฒนาเข้าร่วมเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน หรือเป็นที่ปรึกษา และร่วม จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	✓									✓	✓	✓	✓		✓	✓						✓		
23	ผู้นำชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการจัดการศึกษาของชุมชนเข้าร่วม จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓				✓	✓	✓		✓
24	ผู้บริหารโรงเรียน มีความชัดเจนด้าน นโยบายการบริหารจัดการศึกษา			✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓		✓	✓			✓		✓				
25	มีรูปแบบการบริหารโรงเรียน ที่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน						✓	✓			✓	✓			✓	✓									
26	มีกระบวนการที่ชัดเจน ที่นำไปสู่การบรรลุ เป้าหมายของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
27	ผู้ร่วมพัฒนามีส่วนร่วมกำหนดมาตรฐาน วิธีการในการบริหารจัดการคุณภาพของ โรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
28	กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตามความต้องการของผู้รับบริการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓			✓	✓	✓			✓	✓	✓
29	ผู้ประสานงานผู้ร่วมพัฒนา ประสานงานด้วยวิธีที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓			✓	✓	✓				✓	✓
30	จัดเก็บข้อมูลโรงเรียนเชิงลึก						✓	✓					✓			✓									
31	จัดตั้งและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓								✓								✓	
32	พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับผู้เรียน และชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓																	
33	สนับสนุนแผนพัฒนาตามบริบทโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓							✓	✓	✓				
34	ประเมินผลการมีส่วนร่วมของ ผู้ร่วมพัฒนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓	✓	✓					✓
35	ประเมินคุณภาพโรงเรียน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ร่วมพัฒนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓	✓	✓					✓

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
36	พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	✓															✓						✓		
37	เสริมสร้างความรู้คู่คุณธรรม แก่ผู้เรียน		✓				✓									✓						✓			
38	จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างรอบด้านให้ครบทั้งทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ		✓								✓					✓						✓			
39	กำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาไปในทิศทางเดียวกันนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน		✓																						

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
40	ปรับเปลี่ยนแนวคิดของครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้อยอมรับการเปลี่ยนแปลง		✓						✓	✓	✓							✓							
41	จัดทำหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา		✓		✓				✓	✓															
42	สร้างความตระหนักและพัฒนาความพร้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและผู้ร่วมพัฒนา			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓				✓		✓			✓	
43	ใช้กระบวนการ PLC ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหามาตรการจัดการเรียนรู้			✓					✓	✓	✓	✓			✓				✓		✓				
44	เสริมทักษะในการบริหารจัดการเชิงธุรกิจ ให้กับ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร โดยมีเป้าหมายที่ความพึงพอใจสูงสุดของผู้มีส่วนได้เสีย				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓														

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
45	นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา		✓						✓																
	ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ																								
46	โรงเรียนสะอาด รมรื่น น่าดู น่าอยู่		✓				✓				✓						✓								✓
47	มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน		✓				✓				✓						✓								
48	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ										✓														
49	ส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยีให้กับชุมชน		✓														✓						✓		
50	จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความต้องการเด่นของโรงเรียน		✓								✓						✓								✓

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
	✓																								
51	มีครูหรือบุคลากรรับผิดชอบงานด้าน ICT ของโรงเรียน	✓																							
52	สนับสนุนอุปกรณ์และสื่อ ICT เพื่อการศึกษา															✓						✓			
53	สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสนับสนุนด้าน ICT											✓													
	✓																								
54	ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล			✓																					
55	แสวงหาโอกาสให้กับครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน		✓	✓				✓															✓		
56	สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู บุคลากรและผู้ร่วมพัฒนา		✓					✓				✓													

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
57	มีความสามารถในการพัฒนาผู้ร่วมพัฒนา		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓		✓		✓						✓	
58	มีความสามารถในการสร้างทีมงานที่อยู่ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน		✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓				✓										
59	เป็นผู้นำทำ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓						✓						✓
60	มีความมุ่งมั่นพร้อมที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการโรงเรียน				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓						✓
ตำแหน่งที่ 8	การมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา	✓																							
61	เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมของโรงเรียน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
62	สนับสนุนงบประมาณ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
63	สร้างและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนและท้องถิ่น		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
64	ผู้ปกครองช่วยเหลือผู้เรียนเรื่อง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและ กิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในและ นอกโรงเรียน		✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓				✓					
65	จัดตั้งกลุ่มผู้ปกครองและเลือกตัวแทน เพื่อร่วมตัดสินใจการบริหารจัด การศึกษาของโรงเรียน		✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓					✓			✓	✓	✓
ด้านที่ 9	ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ	✓																							
66	จัดทำแผนงาน/โครงการในการใช้ ทรัพยากร		✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓		✓			✓					
67	ดำเนินงานในรูปแบบองค์คณะบุคคล		✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓					✓					
68	รายงานความก้าวหน้าต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		✓																	✓					
69	เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน		✓					✓			✓														
70	จัดการเรียนรู้ในรูปแบบ STEM education																						✓		

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
	มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	✓																							
	ด้านที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้																								
71	จัดการเรียนรู้แบบ Active learning								✓									✓							
72	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ		✓							✓															
73	มีเทคนิคการจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	✓							✓	✓		✓													
74	มีการสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ		✓						✓	✓	✓	✓						✓							✓
75	จัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนหรือหลังเลิกเรียน		✓						✓											✓					
76	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน		✓						✓																

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
77	มีนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน	✓													✓										
	ด้านที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	✓																							
78	โรงเรียนมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ	✓	✓																		✓			✓	
79	ครูมีความสามารถในการออกแบบสร้างและผลิตสื่อการเรียนรู้	✓	✓																		✓				
80	ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	✓	✓				✓				✓										✓				
	ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	✓								✓															
81	มีระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน																						✓		
82	ครูผู้สอนวางแผนใช้ข้อมูลผู้เรียนอย่างเหมาะสม	✓																							
83	ครูผู้สอนมีการสะท้อนผลการเรียนรู้เชิงบวก	✓	✓					✓																	

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	
84		✓						✓																	
85						✓		✓	✓																
86		✓	✓	✓		✓	✓	✓																	
87		✓	✓	✓		✓			✓																
ด้านที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียน อย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	✓																								
88													✓												✓
89		✓											✓												
90													✓								✓				
91					✓					✓			✓												

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
92	ประเมินพฤติกรรม/ กระบวนการทำงาน /ผลงานของผู้เรียน					✓															✓				
93	สะท้อนคิดระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนผู้เรียนกับครู										✓	✓						✓							
	ด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	✓																							
94	วางแผนการจัดการกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง			✓		✓	✓			✓	✓	✓		✓											
95	ใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกการพัฒนาของโรงเรียน			✓		✓	✓			✓	✓	✓		✓					✓		✓			✓	
96	กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม PLC กลุ่มบุคลากรภายในโรงเรียน และกลุ่มที่มีผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรม					✓				✓	✓	✓		✓											
97	จัดทำปฏิทินจัดกิจกรรม PLC และจัดตามปฏิทินอย่างสม่ำเสมอทั้งกลุ่มภายในและกลุ่มภายนอก									✓	✓	✓		✓					✓					✓	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาของนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ สรุปผลการวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ 97 ตัวแปร

1.2 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและการสังเกตที่ไม่เป็นการรบกวน (Unobtrusive Observation) เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาจำนวน 3 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์โรงเรียนละ 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 12 คน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์อักษรแทนผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ใช้เครื่องหมาย ✓ แทนสาระสำคัญที่นำไปใช้จากการศึกษาวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

- A = ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเงือก
- B = รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน
โรงเรียนบ้านหนองเงือก
- C = ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านหนองเงือก
- D = ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองเงือก
- E = ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงทับแรด
- F = รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน
โรงเรียนบ้านบึงทับแรด
- G = ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านบึงทับแรด
- H = ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านบึงทับแรด
- I = ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนาคู
- J = รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนวัดนาคู
- K = ครูผู้สอนโรงเรียนวัดนาคู
- L = ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดนาคู

ตารางที่ 3 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน													
ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน													
1	มีความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และ แก้ปัญหา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	มีความสามารถในการสร้าง นวัตกรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
4	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม หลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติ ที่ดีต่องานอาชีพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร	✓	✓	✓	✓								
8	มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพของท้องถิ่น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ชีวิตประจำวันได้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านที่ 2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์													
9	มีความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาไทย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเป็น ผู้ประกอบการ									✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 3 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา
(ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
36	จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างรอบด้านให้ครบทั้งวิชาการ ทักษะชีวิตทักษะวิชาชีพ และคุณธรรมจริยธรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
37	บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ									✓	✓	✓	✓
38	นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน				✓	✓			✓				✓
39	ประเมินคุณภาพโรงเรียน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ร่วมพัฒนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน													
40	พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
41	เสริมสร้างความรู้คู่คุณธรรมแก่นักเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ													
42	กำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาไปในทิศทางเดียวกับนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	
43	ปรับเปลี่ยนแนวคิดของครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้อยอมรับการเปลี่ยนแปลง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
44	จัดทำหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 3 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา
(ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
45	พัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
46	ใช้กระบวนการ PLC ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
47	เสริมทักษะในการบริหารจัดการเชิงธุรกิจ ให้กับ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายที่ความพึงพอใจสูงสุดของผู้มีส่วนได้เสีย									✓	✓	✓	✓
48	นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา									✓			
ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ													
49	โรงเรียนสะอาด ร่มรื่น น่าดู น่าอยู่	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
50	มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้													
51	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ	✓				✓				✓			
52	ส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยีให้กับชุมชน	✓	✓	✓	✓								
53	จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความโดดเด่นของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ													
54	มีครูหรือบุคลากรรับผิดชอบงานด้าน ICT ของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				

ตารางที่ 3 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา
(ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
80	ผู้ปกครองมีการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
81	เปิดโอกาสให้นักเรียนนำเสนอผลงาน และเผยแพร่ผลงานตนเองต่อสาธารณชน					✓	✓	✓	✓				
82	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
83	มีนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
ด้านที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้													
84	โรงเรียนมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
85	ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ“ใช้ได้ ใช้เป็น ใช้ต่อยอด”	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	
86	สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้มีความหลากหลายพร้อมและเพียงพอในการใช้งาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
87	ครูมีสามารถในการออกแบบสร้างและผลิตสื่อการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
88	ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก													
89	มีระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
90	ครูผู้สอนวางแผนใช้ข้อมูลนักเรียนอย่างเหมาะสม	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	

ตารางที่ 3 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา
(ต่อ)

ที่	ตัวแปร	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
ด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุง การจัดการเรียนรู้													
104	วางแผนการจัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการมีส่วน ร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
105	ใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไก การพัฒนางานของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
106	กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม PLC กลุ่มบุคลากรภายใน โรงเรียน และกลุ่มที่มีผู้เกี่ยวข้อง เข้าร่วมกิจกรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
107	จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรม PLC และจัดกิจกรรม PLC ตามปฏิทิน อย่างสม่ำเสมอทั้งกลุ่มภายใน และกลุ่มภายนอก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
108	มีเครือข่ายในการแสดงผลงาน ผู้เรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมแข่งขัน					✓	✓	✓	✓	✓		✓	
109	สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน ในการเข้าร่วมการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และการแข่งขัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 คน
ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา
ได้จำนวน 109 ตัวแปร

1.3 สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จากตารางที่ 2 และ 3 พบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนามีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรทั้งหมดมาวิเคราะห์ร่วมกันและปรับรายละเอียดตัวแปรที่เหมือนกันหรือตัวแปรเดียวกัน แต่ยังคงสาระสำคัญในแต่ละตัวแปรได้ครบ และตัวแปรที่ไม่เหมือนกันผู้วิจัยได้นำมาเป็นตัวแปรทุกรายการ แล้วผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์ใหม่เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ได้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 มาตรฐาน 16 ด้าน 98 ตัวแปร ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มี 2 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน มี 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ 7) มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 8) มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพของท้องถิ่นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวันได้ 9) มีความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาไทย

ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มี 11 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ 2) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด 3) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย 4) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย 5) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม 6) การมีทักษะในการแสวงหาความรู้ 7) กล้าแสดงออก มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถนำเสนอผลงานของตนเองต่อสาธารณชน 8) มีพฤติกรรมเชิงบวกสอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 9) มีภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี 10) มีความรู้และทักษะการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัย ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 11) มีความสามารถในการประยุกต์ใช้และปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มี 9 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ในการบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม 2) ผู้ร่วมพัฒนาเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นที่ปรึกษาร่วมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน 3) มีกระบวนการที่ชัดเจน ที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน 4) ผู้ร่วมพัฒนา

ร่วมมือกันกำหนดมาตรฐานการพัฒนาตามความต้องการของผู้รับบริการ 5) ผู้ร่วมพัฒนา ผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครู พร้อมทั้งจะมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา

ด้านที่ 2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดเก็บ ข้อมูลโรงเรียนเชิงลึก 2) จัดตั้งและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 3) พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้กับนักเรียนและชุมชน 4) บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ 5) นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพ สถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) ประเมินคุณภาพโรงเรียน โดยผู้มีส่วน เกี่ยวข้องและผู้ร่วมพัฒนา

ด้านที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) พัฒนางค์ความรู้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างรอบด้านให้ครบทั้งทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ

ด้านที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) กำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไปในทิศทางเดียวกับนโยบายการจัดการ การศึกษาของโรงเรียน และจัดทำหลักสูตรการพัฒนา 2) สร้างความตระหนักและพัฒนาความร่วมมือ ของผู้มีส่วนร่วม 3) ปรับเปลี่ยนแนวคิดของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง 4) ใช้กระบวนการ PLC ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ และ 5) นิเทศภายในโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา

ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมี คุณภาพ มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความโดดเด่น ของโรงเรียน 2) โรงเรียนสะอาด ร่มรื่น น่าดู น่าอยู่ 3) มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 4) ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ 5) ส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยีให้กับชุมชน

ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและ การจัดการเรียนรู้ มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีครูหรือบุคลากรรับผิดชอบงานด้าน ICT ของโรงเรียน 2) สนับสนุนอุปกรณ์และสื่อ ICT เพื่อการศึกษา 3) ฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์และสื่อ ICT 4) สร้างช่องทาง และคลังความรู้ Digital 5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสนับสนุนด้าน ICT

ด้านที่ 7 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มี 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) มีอุดมการณ์และความมุ่งมั่นพร้อมที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงในการ บริหารจัดการโรงเรียน 3) แสวงหาโอกาสให้กับครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน 4) สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู บุคลากรและผู้ร่วมพัฒนา 5) มีความสามารถในการกระตุ้นทางปัญญา และพัฒนา ผู้ร่วมพัฒนา 6) มีความสามารถในการสร้างและพัฒนาทีมงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 7) เป็นผู้นำทำ

ด้านที่ 8 การมีส่วนร่วมของชุมชน มี 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมของโรงเรียน 2) สนับสนุนงบประมาณ และภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) สร้างและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนและท้องถิ่น 4) ผู้ปกครองช่วยเหลือผู้เรียนเรื่องกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในและนอกโรงเรียน 5) จัดตั้งกลุ่มผู้ปกครองและเลือกตัวแทนเพื่อร่วมตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน 6) มีผู้รับผิดชอบการประสานงานกับผู้ร่วมพัฒนา ประเมินผลการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา

ด้านที่ 9 ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดทำแผนงานโครงการในการใช้ทรัพยากร 2) ดำเนินงานในรูปแบบองค์คณะบุคคล 3) รายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 5 ด้าน

ด้านที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มี 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดการเรียนรู้ในรูปแบบ STEM education 2) จัดการเรียนรู้แบบ Active learning 3) จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ 5) มีเทคนิคการจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน 6) สื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ 7) ผู้ปกครองมีการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน 8) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอผลงาน และเผยแพร่ผลงานตนเองต่อสาธารณชน 9) มีนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน

ด้านที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 5 ตัวบ่งชี้ 1) โรงเรียนมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ “ใช้ได้ ใช้เป็น ใช้ต่อยอด” 3) สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย พรั่งพร้อม และเพียงพอในการใช้งาน 4) ครูมีความสามารถในการออกแบบ สร้างและผลิตสื่อการเรียนรู้ 5) ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน 2) ครูผู้สอนวางแผนใช้ข้อมูลนักเรียนอย่างเหมาะสม 3) ครูผู้สอนมีการสะท้อนผลการเรียนรู้เชิงบวก 4) ครูผู้สอนมีความอดทนและยอมรับต่อธรรมชาติพฤติกรรมตามวัยของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ไตร่ตรอง ทบทวน พฤติกรรมตนเอง 5) ครูผู้สอนใช้เทคนิคการอธิบาย แนะนำ ให้เหตุผลกับผู้เรียน 6) ครูผู้สอนใช้คำพูดเชิงบวก และมีความอดทนและยอมรับต่อธรรมชาติพฤติกรรมตามวัยของผู้เรียน

ด้านที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ประเมินตามสภาพจริง ตามบริบทโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม 2) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) เครื่องมือประเมินมีความหลากหลายตรงตามวัตถุประสงค์ในแผนการจัดการเรียนรู้ 4) ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยในการประเมิน 5) ประเมินพฤติกรรม/ กระบวนการทำงาน /ผลงานของผู้เรียน 6) สะท้อนคิดระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับครู

ด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) วางแผนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วม 2) ใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกการพัฒนาของโรงเรียน 3) กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม PLC กลุ่มบุคลากรภายในโรงเรียน และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4) จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรม PLC และจัดกิจกรรม PLC ตามปฏิทินอย่างสม่ำเสมอทั้งกลุ่มภายในและกลุ่มภายนอก 5) มีเครือข่ายในการแสดงผลงานผู้เรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมแข่งขัน 6) สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการแข่งขัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแยกตามแหล่งที่ได้มา ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ที่	ตัวแปร	แหล่งที่มา		
		เอกสาร	งานวิจัย	สัมภาษณ์
	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน			
	ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน			
1	มีความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ	✓	✓	✓
2	มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา	✓	✓	✓
3	มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	✓	✓	✓
4	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	✓	✓	✓
5	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓
6	มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	✓	✓	✓

ตารางที่ 4 สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาจากเอกสาร
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	แหล่งที่มา		
		เอกสาร	งานวิจัย	สัมภาษณ์
7	มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร		✓	✓
8	มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพของท้องถิ่นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ชีวิตประจำวันได้		✓	✓
9	มีความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาไทย			✓
ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน		✓		✓
10	มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ			✓
11	มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	✓	✓	✓
12	ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	✓		✓
13	การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	✓		✓
14	สุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคม	✓	✓	✓
15	การมีทักษะในการแสวงหาความรู้		✓	✓
16	กล้าแสดงออก มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถนำเสนอผลงาน ของตนเองต่อสาธารณชน		✓	✓
17	มีพฤติกรรมเชิงบวกสอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน			✓
18	มีภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี			✓
19	มีความรู้และทักษะการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัย ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา		✓	✓
20	มีความสามารถในการประยุกต์ใช้และปรับตัวเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลง		✓	✓
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ				
ด้านที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน		✓	✓	✓
21	จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน กำหนดนโยบาย เป้าหมายในการบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม		✓	✓
22	ผู้ร่วมพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ เป็นที่ปรึกษาช่วยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกิจกรรม ต่าง ๆ ของโรงเรียน		✓	✓

ตารางที่ 4 สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาจากเอกสาร
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	แหล่งที่มา		
		เอกสาร	งานวิจัย	สัมภาษณ์
23	มีกระบวนการที่ชัดเจน ที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน		✓	✓
24	ผู้ร่วมพัฒนา ร่วมมือกันกำหนดมาตรฐานการพัฒนาตามความต้องการของผู้รับบริการ		✓	✓
25	ผู้ร่วมพัฒนา ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครู พร้อมทั้งจะมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา			✓
ด้านที่ 2 มีระบบการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา		✓	✓	✓
26	จัดเก็บข้อมูลโรงเรียนเชิงลึก		✓	✓
27	จัดตั้งและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน		✓	✓
28	พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับนักเรียนและชุมชน		✓	✓
29	บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ			✓
30	นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน			✓
31	ประเมินคุณภาพโรงเรียน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ร่วมพัฒนา			✓
ด้านที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย		✓	✓	✓
32	พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง		✓	✓
33	จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างรอบด้านให้ครบทั้งทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ		✓	✓
ด้านที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ		✓	✓	✓
34	กำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไปในทิศทางเดียวกับนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน และจัดทำหลักสูตรการพัฒนา		✓	✓
35	สร้างความตระหนักและพัฒนาความพร้อมของผู้มีส่วนร่วม		✓	✓
36	ปรับเปลี่ยนแนวคิดของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง		✓	✓

ตารางที่ 4 สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาจากเอกสาร
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	แหล่งที่มา		
		เอกสาร	งานวิจัย	สัมภาษณ์
37	ใช้กระบวนการ PLC ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้		✓	✓
38	นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา			✓
ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ		✓	✓	✓
39	จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความโดดเด่น ของโรงเรียน		✓	✓
40	โรงเรียนสะอาด ร่มรื่น น่าดู น่าอยู่		✓	✓
41	มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน		✓	✓
42	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ			✓
43	ส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยีให้กับชุมชน			✓
ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและ การจัดการเรียนรู้		✓	✓	✓
44	มีครูหรือบุคลากรรับผิดชอบงานด้าน ICT ของโรงเรียน		✓	✓
45	สนับสนุนอุปกรณ์และสื่อ ICT เพื่อการศึกษา		✓	✓
46	ฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์และสื่อ ICT			✓
47	สร้างช่องทางและคลังความรู้ Digital			✓
48	สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสนับสนุนด้าน ICT			✓
ด้านที่ 7 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา			✓	✓
49	ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล		✓	✓
50	มีอุดมการณ์และความมุ่งมั่นพร้อมที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลง ในการบริหารจัดการโรงเรียน		✓	✓
51	แสวงหาโอกาสให้กับครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน		✓	✓
52	สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู บุคลากรและผู้ร่วมพัฒนา		✓	
53	มีความสามารถในการกระตุ้นทางปัญญาและพัฒนาผู้ร่วมพัฒนา		✓	✓

ตารางที่ 4 สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาจากเอกสาร
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	แหล่งที่มา		
		เอกสาร	งานวิจัย	สัมภาษณ์
54	มีความสามารถในการสร้างและพัฒนาทีมงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน		✓	
55	เป็นผู้นำทำ		✓	✓
ด้านที่ 8 การมีส่วนร่วมของชุมชน			✓	✓
56	เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ของโรงเรียน		✓	✓
57	สนับสนุนงบประมาณ และภูมิปัญญาท้องถิ่น		✓	✓
58	สร้างและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนและท้องถิ่น		✓	✓
59	ผู้ปกครองช่วยเหลือผู้เรียนเรื่องกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในและนอกโรงเรียน		✓	
60	จัดตั้งกลุ่มผู้ปกครองและเลือกตัวแทนเพื่อร่วมตัดสินใจการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียน		✓	
61	มีผู้รับผิดชอบการประสานงานกับผู้ร่วมพัฒนา		✓	
62	ประเมินผลการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา		✓	
ด้านที่ 9 ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ				✓
63	จัดทำแผนงาน โครงการในการใช้ทรัพยากร		✓	✓
64	ดำเนินงานในรูปแบบองค์คณะบุคคล		✓	✓
65	รายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		✓	✓
66	เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน		✓	✓
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
ด้านที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิิตได้		✓	✓	✓
67	จัดการเรียนรู้ในรูปแบบ STEM education			✓
68	จัดการเรียนรู้แบบ Active learning		✓	✓

ตารางที่ 4 สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาจากเอกสาร
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	แหล่งที่มา		
		เอกสาร	งานวิจัย	สัมภาษณ์
69	จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน			✓
70	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ		✓	✓
71	มีเทคนิคการจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน			✓
72	สื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ		✓	✓
73	ผู้ปกครองมีการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน		✓	✓
74	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอผลงาน และเผยแพร่ผลงานตนเองต่อสาธารณชน			✓
75	มีนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน		✓	✓
ด้านที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้		✓		✓
76	โรงเรียนมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ		✓	✓
77	ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ “ใช้ได้ ใช้เป็น ใช้ต่อยอด”			✓
78	สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย พรั่งพร้อม และเพียงพอในการใช้งาน			✓
79	ครูมีความสามารถในการออกแบบ สร้างและผลิตสื่อการเรียนรู้		✓	✓
80	ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน		✓	✓
ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก		✓	✓	✓
81	มีระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน		✓	✓
82	ครูผู้สอนวางแผนใช้ข้อมูลนักเรียนอย่างเหมาะสม			✓
83	ครูผู้สอนมีการสะท้อนผลการเรียนรู้เชิงบวก		✓	✓
84	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ไตร่ตรอง ทบทวน พฤติกรรมตนเอง		✓	✓
85	ครูผู้สอนใช้เทคนิคการอธิบาย แนะนำ ให้เหตุผลกับผู้เรียน		✓	✓

ตารางที่ 4 สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาจากเอกสาร
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	แหล่งที่มา		
		เอกสาร	งานวิจัย	สัมภาษณ์
86	ครูผู้สอนมีความอดทนและยอมรับต่อธรรมชาติพฤติกรรมตามวัย ของผู้เรียน และใช้คำพูดเชิงบวก		✓	✓
ด้านที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนา ผู้เรียน		✓	✓	✓
87	ประเมินตามสภาพจริง ตามบริบทโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม		✓	✓
88	คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล		✓	✓
89	เครื่องมือประเมินมีความหลากหลายตรงตามวัตถุประสงค์ ในแผนการจัดการเรียนรู้			✓
90	ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยในการประเมิน		✓	✓
91	ประเมินพฤติกรรม/ กระบวนการทำงาน /ผลงานของผู้เรียน		✓	✓
92	สะท้อนคิดระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับครู		✓	✓
ด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้		✓	✓	✓
93	วางแผนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วม		✓	✓
94	ใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกการพัฒนาของโรงเรียน		✓	✓
95	กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม PLC กลุ่มบุคลากรภายในโรงเรียน และ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง		✓	✓
96	จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรม PLC และจัดกิจกรรม PLC ตามปฏิทิน อย่างสม่ำเสมอทั้งกลุ่มภายในและกลุ่มภายนอก		✓	✓
97	มีเครือข่ายในการแสดงผลงานผู้เรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วม แข่งขัน		✓	✓
98	สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ การแข่งขัน			✓

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนามี 3 มาตรฐาน 16 ด้าน 98 ตัวบ่งชี้

สรุปผลการวิเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มา จัดสร้างเป็นข้อคำถามได้ 98 ข้อ เพื่อนำไปสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนารุ่นที่ 1 และ 2 จำนวน 102 โรงเรียน เพื่อยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

การยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาด้วยแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จากผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนารุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 จำนวน 102 โรงเรียน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น คือ ผู้บริหารโรงเรียน/รักษาการในตำแหน่ง และตัวแทนของผู้ร่วมพัฒนา (Partner School) รวมทั้งสิ้น 204 คน และมีผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นคืนมาจำนวน 186 คน เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 91.17 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ผล ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง อายุ และระดับการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนและตัวแทนของผู้ร่วมพัฒนา จำนวน 186 คน จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนารุ่นที่ 1 และ 2 เมื่อแยกพิจารณาตามเพศ ตำแหน่ง อายุ และระดับการศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหารค่าร้อยละ (Percentage) ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	136	73.18
	หญิง	50	26.82
	รวม	186	100.00
2	อายุ		
	อายุ 25-45 ปี	111	59.65
	อายุ 46-50 ปี	28	15.10
	อายุ 51 ปี ขึ้นไป	47	25.25
	รวม	186	100.00
3	ตำแหน่ง		
	ผู้บริหารโรงเรียน	93	50.00
	ตัวแทนจากผู้ร่วมพัฒนา	93	50.00
	รวม	186	100.00
4	ระดับการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	0.53
	ปริญญาตรี	75	40.33
	ปริญญาโท	98	52.69
	ปริญญาเอก	12	6.45
	รวม	186	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 186 คน เป็นเพศชายจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 73.18 เป็นเพศหญิงจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 26.82 ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่อายุ 25-45 ปี มากที่สุดจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 59.65 น้อยที่สุดจำนวน 46-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.10 ด้านตำแหน่ง เป็นผู้บริหารโรงเรียน/รักษาการในตำแหน่ง จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตัวแทนจากผู้ร่วมพัฒนา จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ด้านระดับการศึกษา มากที่สุดระดับปริญญาโท จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 52.69 และน้อยที่สุดระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.53

2.2 ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

การยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาด้วยแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) จากผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 102 โรงเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความถี่โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา สรุปได้ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

(N=186)

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่มีความเห็น	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน							
ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน							
1	มีความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	186	100	-	-	-	-
2	มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา	186	100	-	-	-	-
3	มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	186	100	-	-	-	-
4	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	186	100	-	-	-	-
5	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร สถานศึกษา	186	100	-	-	-	-
6	มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดี ต่องานอาชีพ	186	100	-	-	-	-
7	มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	186	100	-	-	-	-
8	มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพของท้องถิ่นและ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวันได้	186	100	-	-	-	-

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน
ร่วมพัฒนา (ต่อ)

(N=186)

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่มีความเห็น	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
9	มีความสามารถในการอ่าน การเขียน ภาษาไทย	186	100	-	-	-	-
ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน							
10	มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเป็น ผู้ประกอบการ	186	100	-	-	-	-
11	มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่ สถานศึกษากำหนด	186	100	-	-	-	-
12	ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	186	100	-	-	-	-
13	การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความ แตกต่างและหลากหลาย	186	100	-	-	-	-
14	สุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคม	186	100	-	-	-	-
15	การมีทักษะในการแสวงหาความรู้	186	100	-	-	-	-
16	กล้าแสดงออก มีความสามารถในการ สื่อสาร สามารถนำเสนอผลงานของตนเอง ต่อสาธารณชน	186	100	-	-	-	-
17	มีพฤติกรรมเชิงบวกสอดคล้องกับ คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน	186	100	-	-	-	-
18	มีภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี	186	100	-	-	-	-
19	มีความรู้และทักษะการป้องกันตนเอง ให้มีความปลอดภัย ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	186	100	-	-	-	-
20	มีความสามารถในการประยุกต์ใช้และ ปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง	186	100	-	-	-	-

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน
ร่วมพัฒนา (ต่อ)

(N=186)

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่มีความเห็น	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ							
ด้านที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน							
21	จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน กำหนดนโยบาย เป้าหมายในการบริหารจัดการ การศึกษาโดยการมีส่วนร่วม	186	100	-	-	-	-
22	ผู้ร่วมพัฒนาเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นที่ปรึกษา ร่วมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	186	100	-	-	-	-
23	มีกระบวนการที่ชัดเจน ที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน	186	100	-	-	-	-
24	ผู้ร่วมพัฒนา ร่วมมือกันกำหนดมาตรฐาน การพัฒนาตามความต้องการของผู้รับบริการ	186	100	-	-	-	-
25	ผู้ร่วมพัฒนา ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครู พร้อมทั้งจะมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา	186	100	-	-	-	-
ด้านที่ 2 มีระบบการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา							
26	จัดเก็บข้อมูลโรงเรียนเชิงลึก	186	100	-	-	-	-
27	จัดตั้งและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	186	100	-	-	-	-
28	พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับนักเรียนและชุมชน	186	100	-	-	-	-

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน
ร่วมพัฒนา (ต่อ)

(N=186)

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่มีความเห็น	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
29	บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ	56	30.11	130	69.89	-	-
30	นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพ สถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	120	64.52	66	35.48	-	-
31	ประเมินคุณภาพโรงเรียน โดยผู้มีส่วน เกี่ยวข้องและผู้ร่วมพัฒนา	186	100	-	-	-	-
ด้านที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย							
32	พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	186	100	-	-	-	-
33	จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างรอบด้านให้ ครบทั้งทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะ วิชาชีพ	186	100	-	-	-	-
ด้านที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ							
34	กำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหาร ครูและ บุคลากรทางการศึกษาไปในทิศทางเดียวกับ นโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน และ จัดทำหลักสูตรการพัฒนา	186	100	-	-	-	-
35	สร้างความตระหนักและพัฒนาความร่วมมือ ของผู้มีส่วนร่วม	186	100	-	-	-	-
36	ปรับเปลี่ยนแนวคิดของครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง	186	100	-	-	-	-
37	ใช้กระบวนการ PLC ในการพัฒนาหรือ แก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้	186	100	-	-	-	-

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน
ร่วมพัฒนา (ต่อ)

(N=186)

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่มีความเห็น	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
38	นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา	170	91.39	16	8.61	-	-
ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ							
39	จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความโดดเด่นของโรงเรียน	186	100	-	-	-	-
40	โรงเรียนสะอาด ร่มรื่น น่าดู น่าอยู่	186	100	-	-	-	-
41	มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	186	100	-	-	-	-
42	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ	186	100	-	-	-	-
43	ส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยีให้กับชุมชน	186	100	-	-	-	-
ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้							
44	มีครูหรือบุคลากรรับผิดชอบงานด้าน ICT ของโรงเรียน	186	100	-	-	-	-
45	สนับสนุนอุปกรณ์และสื่อ ICT เพื่อการศึกษา	186	100	-	-	-	-
46	ฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์และสื่อ ICT	186	100	-	-	-	-
47	สร้างช่องทางและคลังความรู้ Digital	186	100	-	-	-	-
48	สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสนับสนุนด้าน ICT	186	100	-	-	-	-
ด้านที่ 7 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา							
49	ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	186	100	-	-	-	-
50	มีอุดมการณ์และความมุ่งมั่นพร้อมที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการโรงเรียน	186	100	-	-	-	-

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน
ร่วมพัฒนา (ต่อ)

(N=186)

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่มีความเห็น	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
51	แสวงหาโอกาสให้กับครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน	186	100	-	-	-	-
52	สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู บุคลากรและผู้ร่วมพัฒนา	186	100	-	-	-	-
53	มีความสามารถในการกระตุ้นทางปัญญาและพัฒนาผู้ร่วมพัฒนา	186	100	-	-	-	-
54	มีความสามารถในการสร้างและพัฒนาทีมงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	186	100	-	-	-	-
55	เป็นผู้นำทำ	186	100	-	-	-	-
ด้านที่ 8 การมีส่วนร่วมของชุมชน							
56	เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ของโรงเรียน	186	100	-	-	-	-
57	สนับสนุนงบประมาณ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	186	100	-	-	-	-
58	สร้างและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน และท้องถิ่น	186	100	-	-	-	-
59	ผู้ปกครองช่วยเหลือผู้เรียนเรื่องกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในและนอกโรงเรียน	186	100	-	-	-	-
60	จัดตั้งกลุ่มผู้ปกครองและเลือกตัวแทนเพื่อร่วมตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน	186	100	-	-	-	-
61	มีผู้รับผิดชอบการประสานงานกับผู้ร่วมพัฒนา	186	100	-	-	-	-
62	ประเมินผลการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา	186	100	-	-	-	-

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน
ร่วมพัฒนา (ต่อ)

(N=186)

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่มีความเห็น	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ด้านที่ 9 ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ							
63	จัดทำแผนงาน โครงการในการใช้ทรัพยากร	186	100	-	-	-	-
64	ดำเนินงานในรูปแบบองค์คณะบุคคล	186	100	-	-	-	-
65	รายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	186	100	-	-	-	-
66	เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน	186	100	-	-	-	-
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
ด้านที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้							
67	จัดการเรียนรู้ในรูปแบบ STEM education	186	100	-	-	-	-
68	จัดการเรียนรู้แบบ Active learning	186	100	-	-	-	-
69	จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	186	100	-	-	-	-
70	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	186	100	-	-	-	-
71	มีเทคนิคการจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานความ แตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	186	100	-	-	-	-
72	สื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองอย่าง สม่ำเสมอ	186	100	-	-	-	-
73	ผู้ปกครองมีการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน	186	100	-	-	-	-
74	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอผลงาน และ เผยแพร่ผลงานตนเองต่อสาธารณชน	186	100	-	-	-	-
75	มีนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน	186	100	-	-	-	-
ด้านที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้							
76	โรงเรียนมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ	186	100	-	-	-	-

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน
ร่วมพัฒนา (ต่อ)

(N=186)

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่มีความเห็น	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
77	ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ“ใช้ได้ ใช้เป็น ใช้ต่อยอด”	186	100	-	-	-	-
78	สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ มีความหลากหลาย พรั่งพร้อม และเพียงพอ ในการใช้งาน	186	100	-	-	-	-
79	ครูมีความสามารถในการออกแบบ สร้างและ ผลิตสื่อการเรียนรู้	186	100	-	-	-	-
80	ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ ในชุมชน	186	100	-	-	-	-
ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก							
81	มีระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน	186	100	-	-	-	-
82	ครูผู้สอนวางแผนใช้ข้อมูลนักเรียนอย่าง เหมาะสม	186	100	-	-	-	-
83	ครูผู้สอนมีการสะท้อนผลการเรียนรู้เชิงบวก	186	100	-	-	-	-
84	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ไตร่ตรอง ทบทวน พฤติกรรมตนเอง	186	100	-	-	-	-
85	ครูผู้สอนใช้เทคนิคการอธิบาย แนะนำ ให้เหตุผลกับผู้เรียน	186	100	-	-	-	-
86	ครูผู้สอนใช้คำพูดเชิงบวก และมีความ อดทนและยอมรับต่อธรรมชาติพฤติกรรม ตามวัยของผู้เรียน	186	100	-	-	-	-

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน
ร่วมพัฒนา (ต่อ)

(N=186)

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่มีความเห็น	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ด้านที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน							
87	ประเมินตามสภาพจริง ตามบริบท โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม	186	100	-	-	-	-
88	คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	186	100	-	-	-	-
89	เครื่องมือประเมินมีความหลากหลายตรง ตามวัตถุประสงค์ในแผนการจัดการเรียนรู้	186	100	-	-	-	-
90	ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยในการประเมิน	186	100	-	-	-	-
91	ประเมินพฤติกรรม/ กระบวนการทำงาน / ผลงานของผู้เรียน	186	100	-	-	-	-
92	สะท้อนคิดระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียน กับครู	186	100	-	-	-	-
ด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุง การจัดการเรียนรู้							
93	วางแผนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดย การมีส่วนร่วม	186	100	-	-	-	-
94	ใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกการพัฒนา งานของโรงเรียน	186	100	-	-	-	-
95	กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม PLC กลุ่มบุคลากรภายในโรงเรียน และกลุ่มผู้มี ส่วนผู้เกี่ยวข้อง	186	100	-	-	-	-
96	จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรม PLC และ จัดกิจกรรม PLC ตามปฏิทินอย่าง สม่ำเสมอทั้งกลุ่มภายในและกลุ่มภายนอก	186	100	-	-	-	-

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน
ร่วมพัฒนา (ต่อ)

(N=186)

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่มีความเห็น	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
97	มีเครือข่ายในการแสดงผลงานผู้เรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมแข่งขัน	186	100	-	-	-	-
98	สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน เข้าร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการแข่งขัน	186	100	-	-	-	-

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 3 มาตรฐาน 16 ด้าน 98 ตัวบ่งชี้ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มี 2 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน มี 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ 7) มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 8) มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพของท้องถิ่นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวันได้ 9) มีความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาไทย จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วยทั้ง 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ตั้งแต่ตัวบ่งชี้ 1-2, และ 4-9 ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย 170 คน คิดเป็นร้อยละ 91.39 และไม่เห็นด้วย 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.61

ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มี 11 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ 2) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด 3) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย 4) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย 5) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม 6) การมีทักษะในการแสวงหาความรู้ 7) กล้าแสดงออก มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถนำเสนอผลงานของตนเองต่อสาธารณชน 8) มีพฤติกรรมเชิงบวกสอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 9) มีภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี 10) มีความรู้และทักษะการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัย ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ

สติปัญญา 11) มีความสามารถในการประยุกต์ใช้และปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วยทั้ง 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มี 9 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน กำหนดนโยบาย เป้าหมายในการบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม 2) ผู้ร่วมพัฒนาเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นที่ปรึกษาร่วมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน 3) มีกระบวนการที่ชัดเจน ที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน 4) ผู้ร่วมพัฒนาร่วมมือกันกำหนดมาตรฐานการพัฒนาตามความต้องการของผู้รับบริการ 5) ผู้ร่วมพัฒนา ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครู พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดเก็บข้อมูลโรงเรียนเชิงลึก 2) จัดตั้งและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 3) พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับนักเรียนและชุมชน 4) บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ 5) นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) ประเมินคุณภาพโรงเรียน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ร่วมพัฒนา จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1, 2, 3, และ 6 ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 4 เห็นด้วย 56 คน คิดเป็นร้อยละ 30.11 ไม่เห็นด้วย 130 คน คิดเป็นร้อยละ 69.89 ตามลำดับ

ด้านที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) พัฒนาการความรู้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างรอบด้านให้ครบทั้งทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1) กำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไปในทิศทางเดียวกับนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน และจัดทำหลักสูตรการพัฒนา 2) สร้างความตระหนักและพัฒนาความพร้อมของผู้มีส่วนร่วม 3) ปรับเปลี่ยนแนวคิดของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง 4) ใช้กระบวนการ PLC ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ และ 5) นิเทศภายในโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ตั้งแต่ตัวบ่งชี้ที่ 1-4 ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 5 นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย 175 คน คิดเป็นร้อยละ 94.08 ไม่เห็นด้วย 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.92

ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความโดดเด่นของโรงเรียน 2) โรงเรียนสะอาด ร่มรื่น น่าดู น่าอยู่ 3) มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 4) ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ 5) ส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยีให้กับชุมชน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีครูหรือบุคลากรรับผิดชอบงานด้าน ICT ของโรงเรียน 2) สนับสนุนอุปกรณ์และสื่อ ICT เพื่อการศึกษา 3) ฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์และสื่อ ICT 4) สร้างช่องทางและคลังความรู้ Digital 5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสนับสนุนด้าน ICT จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 7 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มี 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) มีอุดมการณ์และความมุ่งมั่นพร้อมที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการโรงเรียน 3) แสวงหาโอกาสให้กับครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน 4) สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู บุคลากรและผู้ร่วมพัฒนา 5) มีความสามารถในการกระตุ้นทางปัญญาและพัฒนาผู้ร่วมพัฒนา 6) มีความสามารถในการสร้างและพัฒนาทีมงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 7) เป็นผู้นำทาง จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 8 การมีส่วนร่วมของชุมชน มี 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมของโรงเรียน 2) สนับสนุนงบประมาณ และภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) สร้างและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนและท้องถิ่น 4) ผู้ปกครองช่วยเหลือผู้เรียนเรื่องกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในและนอกโรงเรียน 5) จัดตั้งกลุ่มผู้ปกครองและเลือกตัวแทนเพื่อร่วมตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน 6) มีผู้รับผิดชอบการประสานงานกับผู้ร่วมพัฒนา ประเมินผลการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 9 ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดทำแผนงานโครงการในการใช้ทรัพยากร 2) ดำเนินงานในรูปแบบองค์คณะบุคคล 3) รายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

5 ด้าน

ด้านที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มี 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดการเรียนรู้ในรูปแบบ STEM education 2) จัดการเรียนรู้แบบ Active learning 3) จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ 5) มีเทคนิคการจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน 6) สื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ 7) ผู้ปกครองมีการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน 8) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอผลงาน และเผยแพร่ผลงานตนเองต่อสาธารณชน 9) มีนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 5 ตัวบ่งชี้ 1) โรงเรียนมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ “ใช้ได้ ใช้เป็น ใช้ต่อยอด” 3) สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย พรั่งพร้อม และเพียงพอในการใช้งาน 4) ครูมีความสามารถในการออกแบบ สร้างและผลิตสื่อการเรียนรู้ 5) ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน 2) ครูผู้สอนวางแผนใช้ข้อมูลนักเรียนอย่างเหมาะสม 3) ครูผู้สอนมีการสะท้อนผลการเรียนรู้เชิงบวก 4) ครูผู้สอนมีความอดทนและยอมรับต่อธรรมชาติพฤติกรรมตามวัยของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ไตร่ตรอง ทบทวน พฤติกรรมตนเอง 5) ครูผู้สอนใช้เทคนิคการอธิบาย แนะนำ ให้เหตุผลกับผู้เรียน 6) ครูผู้สอนใช้คำพูดเชิงบวก และมีความอดทนและยอมรับต่อธรรมชาติพฤติกรรมตามวัยของผู้เรียน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ประเมินตามสภาพจริง ตามบริบทโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม 2) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) เครื่องมือประเมินมีความหลากหลายตรงตามวัตถุประสงค์ในแผนการจัดการเรียนรู้ 4) ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยในการประเมิน 5) ประเมินพฤติกรรม/ กระบวนการทำงาน /ผลงานของผู้เรียน 6) สะท้อนคิดระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับครู จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) วางแผนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วม 2) ใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกการพัฒนาของโรงเรียน 3) กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม PLC กลุ่มบุคลากรภายในโรงเรียน และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4) จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรม PLC และจัดกิจกรรม PLC ตามปฏิทินอย่างสม่ำเสมอทั้งกลุ่มภายในและกลุ่มภายนอก 5) มีเครือข่ายในการแสดงผลงานผู้เรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมแข่งขัน 6) สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการแข่งขัน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

2. ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวน 95 ตัวบ่งชี้ ส่วนอีก 3 ตัวบ่งชี้ คือมาตรฐานที่ 1 ด้านที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 4 บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ เห็นด้วย 56 คน คิดเป็นร้อยละ 30.11 ไม่เห็นด้วย 130 คน คิดเป็นร้อยละ 69.89 และตัวบ่งชี้ที่ 5 นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นด้วย 120 คน คิดเป็นร้อยละ 64.52 ไม่เห็นด้วย 66 คิดเป็นร้อยละ 35.48 และมาตรฐานที่ 2 ด้านที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 5 นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา เห็นด้วย 170 คิดเป็นร้อยละ 91.39 ไม่เห็นด้วย 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.61

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ที่มีผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) โดยศึกษาจากเอกสาร วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เป็นการศึกษาสภาพการณ์ โดยไม่มีการทดลอง (The one-shot, Non-experimental Case Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบมาตรฐาน และตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา 2) ทราบผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหาร โรงเรียนร่วมพัฒนา ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ผู้ให้ข้อมูลในการ สัมภาษณ์เป็นบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารโรงเรียน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน 3) ครูผู้สอน และ 4) คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน การยืนยันมาตรฐานและ ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาเป็นผู้เชี่ยวชาญที่เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนารุ่นที่ 1 และ 2 จำนวน 102 โรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ โรงเรียนและตัวแทนผู้ร่วมพัฒนา (School Partner) รวมโรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 204 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และ 2) แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) สำหรับ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวม ข้อมูลแบบ Social Distancing ด้วยการสร้างแบบสอบถามปลายปิดออนไลน์ให้ผู้เชี่ยวชาญเลือกตอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยและไม่มีความเห็น โดยใช้ Google Forms เมื่อผู้เชี่ยวชาญตอบกลับมา ผู้วิจัย ทำการตรวจสอบคำตอบที่ตอบกลับมาโดยเลือกผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่ตอบมาครบทั้ง 98 ข้อ จึงถือว่าเป็นคำตอบของผู้เชี่ยวชาญที่สมบูรณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำเสนอมาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา สรุปได้ว่า มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มีรายละเอียด ดังนี้

1. มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มี 3 มาตรฐาน 16 ด้าน 98 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มี 2 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการวิชาการของผู้เรียน มี 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ 7) มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 8) มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพของท้องถิ่นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวันได้ 9) มีความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาไทย จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วยทั้ง 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ตั้งแต่ตัวบ่งชี้ 1-2, และ 4-9 ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย 170 คน คิดเป็นร้อยละ 91.39 และไม่เห็นด้วย 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.61

ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มี 11 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ 2) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด 3) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย 4) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย 5) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม 6) การมีทักษะในการแสวงหาความรู้ 7) กล้าแสดงออก มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถนำเสนอผลงานของตนเองต่อสาธารณชน 8) มีพฤติกรรมเชิงบวก สอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 9) มีภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี 10) มีความรู้และทักษะการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัย ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 11) มีความสามารถในการประยุกต์ใช้และปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วยทั้ง 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มี 9 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน กำหนดนโยบายเป้าหมายในการบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม 2) ผู้ร่วมพัฒนาเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นที่ปรึกษาร่วมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน 3) มีกระบวนการที่ชัดเจน ที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน 4) ผู้ร่วมพัฒนา

ร่วมมือกันกำหนดมาตรฐานการพัฒนาตามความต้องการของผู้รับบริการ 5) ผู้ร่วมพัฒนา ผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครู พร้อมทั้งจะมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดเก็บข้อมูลโรงเรียนเชิงลึก 2) จัดตั้งและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 3) พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับนักเรียนและชุมชน 4) บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ 5) นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) ประเมินคุณภาพโรงเรียน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ร่วมพัฒนาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1, 2, 3, และ 6 ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 4 เห็นด้วย 56 คน คิดเป็นร้อยละ 30.11 ไม่เห็นด้วย 130 คน คิดเป็นร้อยละ 69.89 ตามลำดับ

ด้านที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างรอบด้านให้ครบทั้งทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) กำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไปในทิศทางเดียวกับนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน และจัดทำหลักสูตรการพัฒนา 2) สร้างความตระหนักและพัฒนาความพร้อมของผู้มีส่วนร่วม 3) ปรับเปลี่ยนแนวคิดของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง 4) ใช้กระบวนการ PLC ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ และ 5) นิเทศภายในโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ตั้งแต่ตัวบ่งชี้ที่ 1-4 ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 5 นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย 175 คน คิดเป็นร้อยละ 94.08 ไม่เห็นด้วย 11 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.92

ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความโดดเด่นของโรงเรียน 2) โรงเรียนสะอาด ร่มรื่น น่าดู น่าอยู่ 3) มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 4) ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ 5) ส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยีให้กับชุมชน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีครูหรือบุคลากรรับผิดชอบงานด้าน ICT ของโรงเรียน 2) สนับสนุนอุปกรณ์และสื่อ ICT เพื่อการศึกษา 3) ฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์และสื่อ ICT 4) สร้างช่องทางและคลังความรู้ Digital 5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสนับสนุนด้าน ICT จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวชี้วัด

ด้านที่ 7 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มี 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) มีอุดมการณ์และความมุ่งมั่นพร้อมที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการโรงเรียน 3) แสวงหาโอกาสให้กับครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน 4) สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู บุคลากรและผู้ร่วมพัฒนา 5) มีความสามารถในการกระตุ้นทางปัญญาและพัฒนาผู้ร่วมพัฒนา 6) มีความสามารถในการสร้างและพัฒนาทีมงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 7) เป็นผู้ริเริ่มทำ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 8 การมีส่วนร่วมของชุมชน มี 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมของโรงเรียน 2) สนับสนุนงบประมาณ และภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) สร้างและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนและท้องถิ่น 4) ผู้ปกครองช่วยเหลือผู้เรียนเรื่องกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในและนอกโรงเรียน 5) จัดตั้งกลุ่มผู้ปกครองและเลือกตัวแทนเพื่อร่วมตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน 6) มีผู้รับผิดชอบประสานงานกับผู้ร่วมพัฒนา ประเมินผลการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 9 ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดทำแผนงานโครงการในการใช้ทรัพยากร 2) ดำเนินงานในรูปแบบองค์คณะบุคคล 3) รายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) เปิดเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 5 ด้าน

ด้านที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มี 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) จัดการเรียนรู้ในรูปแบบ STEM education 2) จัดการเรียนรู้แบบ Active learning 3) จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ 5) มีเทคนิคการจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน 6) สื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ 7) ผู้ปกครองมีการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน 8) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอผลงาน และเผยแพร่ผลงานตนเองต่อสาธารณชน 9) มีนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 5 ตัวบ่งชี้

1) โรงเรียนมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ“ใช้ได้ ใช้เป็น ใช้ต่อยอด” 3) สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย พรั่งพร้อม และเพียงพอในการใช้งาน 4) ครูมีความสามารถในการออกแบบ สร้างและผลิตสื่อการเรียนรู้ 5) ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน 2) ครูผู้สอนวางแผนใช้ข้อมูลนักเรียนอย่างเหมาะสม 3) ครูผู้สอนมีการสะท้อนผลการเรียนรู้เชิงบวก 4) ครูผู้สอนมีความอดทนและยอมรับต่อธรรมชาติพฤติกรรมตามวัยของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ไตร่ตรอง ทบทวน พฤติกรรมตนเอง 5) ครูผู้สอนใช้เทคนิคการอธิบาย แนะนำ ให้เหตุผลกับนักเรียน 6) ครูผู้สอนใช้คำพูดเชิงบวก และมีความอดทนและยอมรับต่อธรรมชาติพฤติกรรมตามวัยของผู้เรียน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ประเมินตามสภาพจริง ตามบริบทโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม 2) คำนิยามถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) เครื่องมือประเมินมีความหลากหลายตรงตามวัตถุประสงค์ในแผนการจัดการเรียนรู้ 4) ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยในการประเมิน 5) ประเมินพฤติกรรม/ กระบวนการทำงาน / ผลงานของผู้เรียน 6) สะท้อนคิดระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับครู จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

ด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) วางแผนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วม 2) ใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกการพัฒนาของโรงเรียน 3) กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม PLC กลุ่มบุคลากรภายในโรงเรียน และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4) จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรม PLC และจัดกิจกรรม PLC ตามปฏิทินอย่างสม่ำเสมอทั้งกลุ่มภายในและกลุ่มภายนอก 5) มีเครือข่ายในการแสดงผลงานผู้เรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมแข่งขัน 6) สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการแข่งขัน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 186 คน เห็นด้วย 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกตัวบ่งชี้

2. ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 3 มาตรฐาน 16 ด้าน 98 ตัวบ่งชี้ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวน 95 ตัวบ่งชี้ ส่วนอีก 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ด้านที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 4 บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย 56 คน คิดเป็นร้อยละ 30.11

ไม่เห็นด้วย 130 คน คิดเป็นร้อยละ 69.89 และตัวบ่งชี้ที่ 5 นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพ สถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นด้วย 120 คน คิดเป็นร้อยละ 64.52 ไม่เห็นด้วย 66 คิดเป็นร้อยละ 35.48 และมาตรฐานที่ 2 ด้านที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 5 นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา เห็นด้วย 170 คิดเป็นร้อยละ 91.39 ไม่เห็นด้วย 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.61 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ประเด็นสำคัญที่ได้ค้นพบจากผลการวิจัยเรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มี 3 มาตรฐาน 16 ด้าน 98 ตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดไว้จำนวน 3 มาตรฐาน เช่นเดียวกัน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ซึ่งมีความแตกต่างกับมาตรฐานการศึกษาของต่างประเทศ ที่จะกำหนดมาตรฐาน การศึกษาชาติเป็นผลลัพธ์ด้านความรู้ ทักษะ ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และมาตรฐานของ สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร เช่น ประเทศฟินแลนด์ ที่ไม่มีมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นการเฉพาะ แต่มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นภาคบังคับซึ่งกำหนดโดยระดับชาติ เน้นการเตรียมเด็กให้สามารถ แข่งขันในเศรษฐกิจฐานความรู้ ตามกรอบแนวคิด “Common Comprehensive Education System” ประเทศอังกฤษ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติด้านการรู้หนังสือ (Literacy) และด้านคณิตศาสตร์ (Numeracy) ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรแห่งชาติ ประเทศนิวซีแลนด์ มีระบบมาตรฐานการศึกษาของชาติ (National Standards System) ซึ่งใช้เพื่อ กำกับดูแลการบริหารการศึกษาแบบกระจายอำนาจ ให้บรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐาน ระดับชาติ (National Standards) สำหรับผู้จบชั้นปีที่ 8 มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ด้านคณิตศาสตร์ และการอ่านและเขียนตามกรอบเวลาเรียนแต่ละปี เป็นต้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณารายด้านและ ตัวบ่งชี้ มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1.1 การพิจารณารายด้าน พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มี 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการวิชาการของผู้เรียน ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มี 9 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน ด้านที่ 2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ด้านที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ด้านที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ ด้านที่ 7 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ด้านที่ 8 การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านที่ 9 ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียน การสอน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ด้านที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ด้านที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่าง เป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 มาตรฐานรายด้าน ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานรายด้าน ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการ บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	มาตรฐานรายด้าน มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	
ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการวิชาการของผู้เรียน	ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	
ด้านที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ สถานศึกษากำหนดชัดเจน	ด้านที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ สถานศึกษากำหนดชัดเจน

ตารางที่ 7 มาตรฐานรายด้าน ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

มาตรฐานรายด้าน ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	มาตรฐานรายด้าน มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
ด้านที่ 2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	ด้านที่ 2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
ด้านที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	ด้านที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย
ด้านที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	ด้านที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้
ด้านที่ 7 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	-
ด้านที่ 8 การมีส่วนร่วมของชุมชน	-
ด้านที่ 9 ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ	-
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
ด้านที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	ด้านที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
ด้านที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ด้านที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
ด้านที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	ด้านที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

ตารางที่ 7 มาตรฐานรายด้าน ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

มาตรฐานรายด้าน ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	มาตรฐานรายด้าน มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ
ด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูล สะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการ จัดการเรียนรู้	ด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูล สะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการ จัดการเรียนรู้

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 พบว่า ในมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ของผลการวิจัย มีมาตรฐานรายด้าน ด้านที่ 7 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ด้านที่ 8 การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านที่ 9 ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมาตรฐานรายด้าน ทั้ง 3 ด้านดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School Project) ซึ่งเป็นแนวคิดการสร้างนวัตกรรม การบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้บทบาทความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และ บริษัทมูลนิธิ องค์กร หรือสถาบันที่สนับสนุนทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการบริหารให้กับสถานศึกษา และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา กล่าวคือ วิสัยทัศน์ คือ “พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ สอดคล้องกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยมีสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน” และพันธกิจ ได้แก่ 1) สร้างความร่วมมือร่วมของสถานศึกษา ชุมชน ภาคเอกชน สถานศึกษาพี่เลี้ยง รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) สร้างความเป็นอิสระตามความเหมาะสม โดยปลดล็อก กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารสถานศึกษา ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และ 3) สร้างกลไกและจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสอดคล้องกับแอปสเทียน และคณะ (Joyce L. Epstein and others) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง School-community partnerships: A Guide ซึ่งพบว่า สำหรับ

ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และกลุ่มผู้ร่วมพัฒนา มาตรฐานที่ดีเยี่ยมของความร่วมมือ ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีม แผนปฏิบัติการ การดำเนินการและอำนวยความสะดวก การประเมินเงินทุน สนับสนุน และการประสานเครือข่าย และยังได้กำหนดกรอบการทำงานสำหรับ โครงการความร่วมมือของผู้ร่วมพัฒนาด้านความร่วมมือกับชุมชนไว้อีกด้วย นอกจากนี้ มาตรฐาน รายด้าน ด้านที่ 7 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ด้านที่ 8 การมีส่วนร่วมของชุมชน ที่ค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับ คิลพาสทริกส์, จอนห์ และ มัลฟอร์ด (Sue Kilpatrick, Susan Johns, and Bill Mulford) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง School, family, and community partnerships: Your handbook for action จากโครงการมีส่วนร่วมของโรงเรียนร่วมพัฒนาในชนบท การศึกษาของเยาวชน ชุมชน กรณีศึกษาใน 5 รัฐของออสเตรเลียที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า ความเป็น ผู้นำด้านการศึกษามีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของกระบวนการเป็น ผู้นำเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนภายใน ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของข้อค้นพบจากการวิจัย ครั้งนี้ คือ มาตรฐานรายด้าน ด้านที่ 8 การมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสอดคล้องกับ เอปสเทิน และ คณะ (Joyce L. Epstein and others) คิลพาสทริกส์, จอนห์ และ มัลฟอร์ด (Sue Kilpatrick, Susan Johns and Bill Mulford) สมาคมความร่วมมือระหว่างองค์กรกับโรงเรียน (The council for corporate & school partnerships) ไพร์ซ (Melissa Price) คูก (Sandra M. Cook) และ ผู้ร่วมพัฒนาด้านสุขภาพจิตเด็กของรัฐอิลลินอยส์ (Illinois Children's Mental Health Partnership) ที่ได้ศึกษาวิจัยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน

1.2 ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา พบว่า มาตรฐานและ ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มี 3 มาตรฐาน 16 ด้าน 98 ตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้จำแนก ตามมาตรฐาน มีข้อค้นพบ ดังนี้

1.2.1 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน ร่วมพัฒนา มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มี 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการ วิชาการของผู้เรียน มี 9 ตัวบ่งชี้ และด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มี 11 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวง ศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ดังแสดงรายละเอียด ในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 1 ของผลการวิจัยเรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 1 ผลการวิจัยเรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการวิชาการของผู้เรียน	
1) มีความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ
2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา	2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา
3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	4) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร
5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ
7) มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	-
8) มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพของท้องถิ่นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวันได้	-
9) มีความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาไทย	-
ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	
1) มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ	-
2) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	1) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
3) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	2) มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
4) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	3) ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

ตารางที่ 8 ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 1 ของผลการวิจัยเรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 1 ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ
5) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม	4) มีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม
6) การมีทักษะในการแสวงหาความรู้	-
7) กล้าแสดงออก มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถนำเสนอผลงานของตนเองต่อ สาธารณชน	-
8) มีพฤติกรรมเชิงบวกสอดคล้องกับคุณธรรม อัตลักษณ์ของโรงเรียน	-
9) มีภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี	-
10) มีความรู้และทักษะการป้องกันตนเองให้มี ความปลอดภัย ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	-
11) มีความสามารถในการประยุกต์ใช้และปรับตัว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง	-

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 1 ของมาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับ ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 พบว่า ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการวิชาการของผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 7) มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 8) มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพของท้องถิ่นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวันได้ 9) มีความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาไทย และด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 1) มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ 6) การมีทักษะในการแสวงหาความรู้ 7) กล้าแสดงออก มีความสามารถในการสื่อสารสามารถนำเสนอผลงานของตนเองต่อสาธารณชน 8) มีพฤติกรรมเชิงบวกสอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 9) มีภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี 10) มีความรู้และทักษะการป้องกันตนเองให้มี

ความปลอดภัย ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และ 11) มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ และปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ไม่มีความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการวิชาการของผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 7) มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และตัวบ่งชี้ที่ 9) มีความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาไทย สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมแห่งชาติ (National Schools) ของประเทศ มาเลเซีย ที่ใช้ภาษามลายูซึ่งเป็นภาษาประจำชาติและสอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ นอกจากนี้ ตัวบ่งชี้ที่ 7) มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ การประถมศึกษาของประเทศสิงคโปร์ ประกอบด้วยขั้นวางพื้นฐาน (Foundation Stage) 4 ปี ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 4 และขั้นกำหนดทิศทาง (Orientation Stage) 2 ปีในชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ถึง 6 เป้าประสงค์ทั่วไปของการประถมศึกษา คือ เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ ตัวบ่งชี้ที่ 8) มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพของท้องถิ่นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษาของสิงคโปร์ที่มุ่งสร้างทักษะชีวิต โดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co-curricular Activities – CCA) และตัวบ่งชี้ที่ 9) มีความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาไทย สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น ที่ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาภาคบังคับ มีการทดสอบด้านคณิตศาสตร์ และภาษาญี่ปุ่นระดับชาติ

ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 1) มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ที่มี หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นภาคบังคับซึ่งกำหนดโดยระดับชาติ เน้นการเตรียมเด็กให้สามารถ แข่งขันในเศรษฐกิจฐานความรู้ ตามกรอบแนวคิด “Common Comprehensive Education System” ตัวบ่งชี้ที่ 6) การมีทักษะในการแสวงหาความรู้ 7) กล้าแสดงออก มีความสามารถในการ สื่อสาร สามารถนำเสนอผลงานของตนเองต่อสาธารณชน 8) มีพฤติกรรมเชิงบวกสอดคล้องกับ คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 9) มีภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี 10) มีความรู้และทักษะการป้องกันตนเอง ให้มีความปลอดภัย ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และ 11) มีความสามารถในการ ประยุกต์ใช้และปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับ ระบบการศึกษาและการบริหาร การศึกษาของประเทศญี่ปุ่นที่ได้ปฏิรูปการศึกษาเพื่อเตรียมสู่ศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นผู้เรียนเป็น รายบุคคล ให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถปรับตัวสู่ศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับหลักสูตร ประถมศึกษาของสิงคโปร์ที่มุ่งสร้างทักษะชีวิต โดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co-curricular Activities – CCA)

1.2.2 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มี 9 ด้าน ประกอบด้วยด้านที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มี 5 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มี 6 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย มี 2 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มี 5 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มี 5 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ มี 5 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 7 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มี 7 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 8 การมีส่วนร่วมของชุมชน มี 7 ตัวบ่งชี้ และด้านที่ 9 ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ มี 4 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 2 ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ
ด้านที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	
1) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน กำหนดนโยบาย เป้าหมายในการบริหารจัดการศึกษา โดยการมีส่วนร่วม	-
2) ผู้ร่วมพัฒนาเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นที่ปรึกษา ร่วมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	-
3) มีกระบวนการที่ชัดเจน ที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน	

ตารางที่ 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 2 ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ
4) ผู้ร่วมพัฒนา ร่วมมือกันกำหนดมาตรฐาน การพัฒนาตามความต้องการของผู้รับบริการ	-
5) ผู้ร่วมพัฒนา ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครู พร้อมทั้งจะมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ โรงเรียนร่วมพัฒนา	-
ด้านที่ 2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	
1) จัดเก็บข้อมูลโรงเรียนเชิงลึก	-
2) จัดตั้งและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	-
3) พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับนักเรียนและ ชุมชน	-
4) บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ	-
5) นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพ สถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	-
6) ประเมินคุณภาพโรงเรียน โดยผู้มีส่วน เกี่ยวข้องและผู้ร่วมพัฒนา	-
ด้านที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย	
1) พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	-
2) จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างรอบด้านให้ ครบทั้งทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะ วิชาชีพ	-

ตารางที่ 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 2 ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ
ด้านที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	
1) กำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไปในทิศทางเดียวกับนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน และจัดทำหลักสูตรการพัฒนา	-
2) สร้างความตระหนักและพัฒนาความพร้อมของผู้มีส่วนร่วม	-
3) ปรับเปลี่ยนแนวคิดของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง	-
4) ใช้กระบวนการ PLC ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้	-
5) นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา	-
ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	
1) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความโดดเด่นของโรงเรียน	-
2) โรงเรียนสะอาด ร่มรื่น น่าดู น่าอยู่	-
3) มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	-
4) ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ	-
5) ส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยีให้กับชุมชน	-
ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	
1) มีครูหรือบุคลากรรับผิดชอบงานด้าน ICT ของโรงเรียน	-
2) สนับสนุนอุปกรณ์และสื่อ ICT เพื่อการศึกษา	-
3) ฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์และสื่อ ICT	-

ตารางที่ 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 2 ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ
4) สร้างช่องทางและคลังความรู้ Digital	-
5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสนับสนุน ด้านICT	-
ด้านที่ 7 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	-
1) ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	-
2) มีอุดมการณ์และความมุ่งมั่นพร้อมที่จะสร้าง การเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการโรงเรียน	-
3) แสวงหาโอกาสให้กับครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน	-
4) สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู บุคลากรและ ผู้ร่วมพัฒนา	-
5) มีความสามารถในการกระตุ้นทางปัญญา และ พัฒนาผู้ร่วมพัฒนา	-
6) มีความสามารถในการสร้างและพัฒนาทีมงาน ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	-
7) เป็นผู้นำทำ	-
ด้านที่ 8 การมีส่วนร่วมของชุมชน	-
1) เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ของโรงเรียน	-
2) สนับสนุนงบประมาณ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	-
3) สร้างและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนและ ท้องถิ่น	-
4) ผู้ปกครองช่วยเหลือผู้เรียนเรื่องกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและกิจกรรมเสริม หลักสูตร ทั้งในและนอกโรงเรียน	-

ตารางที่ 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 2 ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ
5) จัดตั้งกลุ่มผู้ปกครองและเลือกตัวแทนเพื่อร่วม ตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน	-
6) มีผู้รับผิดชอบการประสานงานกับผู้ร่วมพัฒนา	-
7) ประเมินผลการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา	-
ด้านที่ 9 ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ	-
1) จัดทำแผนงาน โครงการในการใช้ทรัพยากร	-
2) ดำเนินงานในรูปแบบองค์คณะบุคคล	-
3) รายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	-
4) เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน	-

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 ของมาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับ ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 มาตรฐาน การศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐาน การศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษา พิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 พบว่า มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ไม่มีกำหนดตัวบ่งชี้ไว้ ข้อค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้ จึงเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาอย่างยิ่ง เนื่องจากตัวบ่งชี้ เป็นสารสนเทศ ที่แสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของสภาพสิ่งที่เราต้องการศึกษาในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งสารสนเทศ นั้นอาจอยู่ในรูปของตัวประกอบ ตัวแปรหรือค่าที่สังเกตได้เป็นตัวเลข ตัวบ่งชี้สามารถแสดง ระบุ หรือ บ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาอย่างกว้าง ๆ แต่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้ และใช้เปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เพื่อให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพที่ต้องการศึกษาได้เช่นกัน ดังนั้น ตัวบ่งชี้ ในมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ทั้ง 9 ด้าน จำนวน 46 ตัวบ่งชี้ จึงสามารถนำไปใช้กำหนด วัตถุประสงค์และนโยบาย ติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน การจัดลำดับในระบบการศึกษา ตลอดจน

การประกันคุณภาพการศึกษาและสามารถนำไปใช้ด้านการศึกษาวิจัย เนื่องจากตัวบ่งชี้จะช่วยให้ได้ผลการวิจัยมีความตรงสูงกว่าการใช้เพียงตัวแปรเดียว ซึ่งสอดคล้องกับ นงลักษณ์ วิรัชชัย, ศลิมาศ ญ วิเชียร, และพิสมัย อรทัย และ จอห์นสโตน (Johnstone) ซึ่งสรุปการนำตัวบ่งชี้ทางการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา 2) ด้านการกำกับประเมินผลการดำเนินงานการกำกับและประเมินระบบการศึกษา 3) ด้านการจัดลำดับ/ระดับ/ประเภทระบบการศึกษา 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการศึกษา 5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 6) ด้านความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ และ 7) ด้านการกำหนดเป้าหมายที่ตรวจสอบได้

1.2.3 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 ด้าน ด้านที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มี 9 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 2 ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 5 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มี 6 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มี 6 ตัวบ่งชี้ และด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ มี 6 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 3 ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ
ด้านที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	
1) จัดการเรียนรู้ในรูปแบบ STEM education	-
2) จัดการเรียนรู้แบบ Active learning	-
3) จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	-
4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	-
5) มีเทคนิคการจัดการเรียนรู้บนพื้นฐาน ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	-

ตารางที่ 10 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 3 ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ
6) สื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ	-
7) ผู้ปกครองมีการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน	-
8) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอผลงาน และ เผยแพร่ผลงานตนเองต่อสาธารณชน	-
9) มีนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน	-
ด้านที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	
1) โรงเรียนมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ	-
2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ “ใช้ได้ ใช้เป็น ใช้ต่อยอด”	-
3) สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ มีความหลากหลาย พรั่งพร้อม และเพียงพอ ในการใช้งาน	-
4) ครูมีความสามารถในการออกแบบ สร้างและผลิต สื่อการเรียนรู้	-
5) ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	-
ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	
1) มีระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน	-
2) ครูผู้สอนวางแผนใช้ข้อมูลนักเรียนอย่าง เหมาะสม	-
3) ครูผู้สอนมีการสะท้อนผลการเรียนรู้เชิงบวก	-

ตารางที่ 10 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 3 ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ
4) ครูผู้สอนมีความอดทนและยอมรับต่อ ธรรมชาติพฤติกรรมตามวัยของผู้เรียน และ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ไตร่ตรอง ทบทวน พฤติกรรมตนเอง	-
5) ครูผู้สอนใช้เทคนิคการอธิบาย แนะนำ ให้เหตุผลกับผู้เรียน	-
6) ครูผู้สอนใช้คำพูดเชิงบวก และมีความอดทน และยอมรับต่อธรรมชาติพฤติกรรมตามวัย ของผู้เรียน	-
ด้านที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	
1) ประเมินตามสภาพจริง ตามบริบทโดย ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	-
2) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	-
3) เครื่องมือประเมินมีความหลากหลายตรงตาม วัตถุประสงค์ในแผนการจัดการเรียนรู้	-
4) ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยในการประเมิน	-
5) ประเมินพฤติกรรม/ กระบวนการทำงาน / ผลงานของผู้เรียน	-
6) สะท้อนคิดระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียน กับครู	-
ด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการ เรียนรู้	
1) วางแผนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดย การมีส่วนร่วม	-

ตารางที่ 10 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 ของผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 3 ผลการวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา	ตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ
2) ใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกการพัฒนา งานของโรงเรียน	-
3) กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม PLC กลุ่มบุคลากรภายในโรงเรียน และกลุ่ม ผู้มีส่วนผู้เกี่ยวข้อง	-
4) จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรม PLC และจัด กิจกรรม PLC ตามปฏิทินอย่างสม่ำเสมอ ทั้งกลุ่มภายในและกลุ่มภายนอก	-
5) มีเครือข่ายในการแสดงผลงานผู้เรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมแข่งขัน	-
6) สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน เข้าร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการแข่งขัน	-

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ของมาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับ ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 ของมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า มาตรฐานที่ 3 ของมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ไม่มีกำหนดตัวบ่งชี้ไว้ ข้อค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้จึงเป็น ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาอย่างยิ่ง เนื่องจาก ศิริชัย กาญจนาวาสี ให้ความหมายของคำว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปรหรือค่าที่ สังเกตได้ ซึ่งใช้บ่งบอกสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะของทรัพยากรการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตนะ, นางลักษณ์ วิรัชชัยและมังกรแก้ว ดรุณศิลป์, ปฐมสุข สีลาดเลา, จอห์นสโตน (Johnstone) และเดวิส (Davies) ที่ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สิ่งที่น่ามาวัดหรือ ชี้ให้เห็นคุณลักษณะสภาพการณ์ของสิ่งที่ต้องการศึกษา ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง มีลักษณะเชิงคุณภาพ

หรือปริมาณโดยการนำข้อมูลหรือตัวแปร หรือข้อเท็จจริงมาสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดคุณค่าที่สามารถชี้ให้เห็นคุณลักษณะหรือสภาพการณ์นั้นได้ ดังนั้น ตัวบ่งชี้ ในมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 5 ด้าน จำนวน 32 ตัวบ่งชี้ ที่เป็นข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ จึงสามารถนำไปใช้ ออกแบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ แอนเดียม, มิเฮดซู และโบลัญญา (Olivia Andrei, Diana Mohasco, and Lia Bologna) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง The school management success involved by the partnership with the community พบว่า โรงเรียนอาจใช้การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน โดยการสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ดี การเผยแพร่ข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ การวิเคราะห์ข้อเสนอ และการทำงานหนักเพื่อสร้างและรักษาความสัมพันธ์เชิงบวก โรงเรียนอาจส่งเสริมให้ผู้ปกครองและครูกำหนดกรอบสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ ควรกำหนดวัตถุประสงค์ ความคาดหวัง และความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครอง ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานของตน โรงเรียนต้องให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนร่วมพัฒนา ได้สะดวก สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตรวจนับ วัด หรือสังเกตได้ง่าย แปลความหมายง่าย (Interpretability ให้ค่าการวัดที่มีจุดสูงสุด และต่ำสุด เข้าใจง่ายและสามารถสร้างเกณฑ์ตัดสินคุณภาพได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ จอห์นสโตน (Johnstone) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของตัวบ่งชี้ในระบบการศึกษากว่า ที่ใช้ตัวบ่งชี้ทางการศึกษาในการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญมาก เพราะช่วยตรวจสอบว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปในทิศทางที่ต้องการ หรือพึงประสงค์หรือไม่ ซึ่งจะต้องมีการใช้วัดอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจึงจะสามารถใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาได้

2. ผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 3 มาตรฐาน 16 ด้าน 98 ตัวบ่งชี้ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 186 คน เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวน 95 ตัวบ่งชี้ ส่วนอีก 3 ตัวบ่งชี้ มีผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย มากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 1 ด้านที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 4 บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ (ร้อยละ 69.89) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 1 ด้านที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 5 นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ร้อยละ 35.48) และมาตรฐานที่ 2 ด้านที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 5 นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา (ร้อยละ 8.61) ตามลำดับ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 จากผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มาตรฐานที่ 1 ด้านที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 4 บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 69.89 ทั้งนี้ เนื่องจากเมื่อวิเคราะห์ที่มาของตัวบ่งชี้ดังกล่าว พบว่า เป็นตัวบ่งชี้ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ซึ่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ตัวแทนของบริษัทเอกชนคู่ร่วมพัฒนา (L) จึงมีแนวคิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อ

รองรับภาวะเศรษฐกิจ มากกว่าการพัฒนาในเชิงมนุษยวิทยา แต่แนวคิดนี้ก็สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ ที่ไม่มีมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นการเฉพาะ แต่มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นภาคบังคับซึ่งกำหนดโดยระดับชาติ เน้นการเตรียมเด็กให้สามารถแข่งขันในเศรษฐกิจฐานความรู้ ตามกรอบแนวคิด “Common Comprehensive Education System” และผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ที่ไม่เห็นด้วย มีความคิดเห็นสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และประเทศมาเลเซีย ที่มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยบัญญัติจุดมุ่งหมายของการศึกษาไว้ในกฎหมายแม่บทการศึกษาจากเป้าหมายหลักสูตร เป้าหมายความต้องการของประเทศที่ต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่สากล โดย 1) กำหนดมาตรฐานหลักสูตรแห่งชาติเพื่อการพัฒนาพลเมืองที่มีพัฒนาการสมดุลทุกด้าน มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้และการดำรงชีวิต ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ และมีคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของสังคม 2) ทุกประเทศที่มีหลักสูตรแห่งชาติต่างเน้นทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิพากษ์ ความร่วมมือ ความสามารถในการสื่อสาร ทักษะชีวิต ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะภาษาที่หลากหลาย ทักษะการแก้ปัญหาและคณิตศาสตร์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเน้นคุณลักษณะด้านจริยธรรมทางสังคม ซึ่งมีทั้งแบบอิงศาสนาและเป็นกลางทางศาสนา 3) ทำการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้สอดคล้องกับแนวการสอบ PISA และ TIMSS ซึ่งให้ความสำคัญกับทักษะจำเป็นซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ โดย ระดับการศึกษาภาคบังคับมุ่งพัฒนามาตรฐานด้านการอ่าน และการเขียนภาษาประจำชาติการคิดเลขและคณิตศาสตร์ ส่วนระดับหลังภาคบังคับก่อนอุดมศึกษา (มัธยมศึกษาตอนปลาย) จะมุ่งพัฒนามาตรฐานด้านการอ่านและการเขียนภาษาประจำชาติ การคิดเลขและคณิตศาสตร์ และด้านวิทยาศาสตร์

2.2 จากผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มาตรฐานที่ 1 ด้านที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 5 นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผู้เชี่ยวชาญ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 35.48 ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ที่มาของตัวบ่งชี้ดังกล่าว พบว่า เป็นตัวบ่งชี้ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ที่เป็นตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (D, H, L) และจากการศึกษาวิจัยของ วรณยุภา คะโชธา เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป มีปัญหาที่สอดคล้องกันทั้ง 4 ด้าน คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่มีความรู้เรื่องการบริหารจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ทำให้เกิดปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษา สอดคล้องกับ อิศรพล ปิ่นขจร และ ชีระ ภูติ ที่ได้ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2) สาเหตุของปัญหา คือ การขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่มีแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วม ไม่มีเวลาเข้าร่วม เข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของคณะครู ในสถานศึกษา ดังนั้น ด้วยสภาพและปัญหาดังกล่าว อาจเป็นสาเหตุให้ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ไม่เห็นด้วยที่จะให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาท ในการนิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพสถานศึกษา

2.3 จากผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา มาตรฐานที่ 2 ด้านที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 5 นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา มีผู้เชี่ยวชาญ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 8.61 ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ที่มาของตัวบ่งชี้ดังกล่าว พบว่า เป็นตัวบ่งชี้ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน (I) ซึ่งเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา โดยผู้สนับสนุนเข้ามามีบทบาทหลัก ๆ ในการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมพัฒนา คือ เข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือที่ปรึกษาของสถานศึกษา และร่วมพัฒนาและวางแผนพัฒนาการศึกษา ตลอดจนประสานงานระหว่างสถานศึกษากับคณะทำงานของโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเชื่อมั่นและศรัทธา ในศักยภาพของคู่ร่วมพัฒนา จึงเกิดการยอมรับให้มีบทบาทในการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศภายใน มีจุดเน้นที่การนิเทศการสอน เป็นระบบย่อยของระบบโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การดำเนินการนิเทศภายในนั้น มีผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยยึดหลักสำคัญว่า การสอนเป็นพฤติกรรมที่เรียนรู้ได้ และการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น ผู้นิเทศสามารถนิเทศครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนการสอนได้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น จึงจัดได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการให้การศึกษาต่อเนื่องแก่ครูผู้สอนในโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) ยังเป็นโครงการที่คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย THAILAND 4.0 ใช้แนวคิดการสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้บทบาทความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และบริษัท มูลนิธิ องค์กร หรือสถาบันที่สนับสนุนทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการบริหารให้กับสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนขยายของโรงเรียนประชารัฐ โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา และข้อเสนอแนะของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยในเป้าหมายการพัฒนา 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การพัฒนาครู 3) การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ 4) การพัฒนาคุณภาพการบริหาร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การวิจัย เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 16 ด้าน ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพนักเรียน มี 2 ด้าน 20 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มี 9 ด้าน 46 ตัวบ่งชี้ และ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 5 ด้าน 32 ตัวบ่งชี้ ซึ่งผลการยืนยันมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา พบว่า ได้รับการยืนยันร้อยละ 100 จำนวน 3 มาตรฐาน 16 ด้าน 95 ตัวบ่งชี้ ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์กับการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบของโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ทั้งระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดบทบาทการขับเคลื่อนคุณภาพโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

1.1 กำหนดนโยบาย ระบุระดับเป้าหมายของเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ครอบครัวและชุมชนผู้ร่วมพัฒนา รวมทั้งความร่วมมือของผู้ร่วมพัฒนา กำหนดความรับผิดชอบของเขตพื้นที่ในการสนับสนุน ช่วยเหลือการดำเนินการของโรงเรียน

1.2 มอบหมายผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ (เขตขนาดใหญ่) และ Facilitator (ทุกเขต) ที่จะดูแลงานด้านความร่วมมือและช่วยเหลือโรงเรียนทุกแห่งในแผนงานที่จะพัฒนาโครงการความร่วมมือ

1.3 ระบุงบประมาณด้วยเงินทุนที่เพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่เขต ผู้นำกิจกรรมและสนับสนุนโครงการของโรงเรียน รางวัลกิจกรรมดีเด่น หรือการปรับปรุงและเงินช่วยเหลือเล็กน้อยสำหรับกิจกรรมเบื้องต้นและโครงการพิเศษ

1.4 ให้คำปรึกษา แนะนำโรงเรียนแต่ละแห่งเพื่อสร้างทีมปฏิบัติการสำหรับความร่วมมือประกอบด้วยครู ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และอื่น ๆ ที่จะวางแผนการดำเนินการและประเมินโครงการความร่วมมือของโรงเรียน

1.5 จัดเตรียม ด้านการศึกษาบริการสำหรับครู ผู้ปกครอง และผู้บริหาร และประชุมเชิงปฏิบัติการฝึกอบรมสำหรับทีมปฏิบัติการสำหรับความร่วมมือ เพื่อช่วยแต่ละโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการตามโครงการความร่วมมือ

1.6 ช่วยแต่ละทีมดำเนินการเขียนแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการศึกษาของบุตรหลาน แผนของแต่ละโรงเรียนควรเชื่อมโยงครบถ้วนและชุมชนโดยตรงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ และรวมถึงแนวทางปฏิบัติสำหรับทุกคน

1.7 ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับทีมปฏิบัติการตอนสั้นปีที่จะแลกเปลี่ยนความคิด อภิปรายความก้าวหน้า แก้ปัญหา วางแผนล่วงหน้า และตระหนักถึงความยอดเยี่ยมของโครงการและแนวปฏิบัติ

1.8 พัฒนาหรือเลือกเครื่องมือและผลผลิตที่โรงเรียนอาจใช้หรือปรับให้เข้ากับปรับปรุงโครงการความร่วมมือของผู้ร่วมพัฒนา

1.9 สร้างจดหมายข่าว ห้องสมุด หรืออื่น ๆ ของเขตเพื่อเผยแพร่แนวปฏิบัติ แนวคิด วัสดุ การวิจัย และข้อมูลอื่น ๆ ที่มีประสิทธิผลที่จะช่วยให้ทีมปฏิบัติการของโรงเรียนปรับปรุงโครงการของแต่ละโรงเรียน ผู้ร่วมพัฒนาแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือกับสาธารณชนและสื่อ

1.10 ทำงานกับนักธุรกิจและกลุ่มชุมชนอื่น ๆ และองค์กรเพื่อสร้างความร่วมมือในการปรับปรุงโครงการและหลักสูตรนักเรียน

1.11 สนับสนุนการวิจัยและประเมินผลเพื่อเรียนรู้ว่าแนวทางปฏิบัติใดที่ช่วยโรงเรียนได้สร้างผลงานเฉพาะสำหรับนักเรียน ผู้ปกครอง ครู โรงเรียน และชุมชน

1.12 ดำเนินกิจกรรมผู้นำเขตอื่นเพื่อสร้างความแข็งแกร่งและโครงการร่วมพัฒนาในทุกโรงเรียนในระดับเขต

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา นำมาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาที่ได้จากการวิจัย ไปขับเคลื่อนคุณภาพโรงเรียนในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาโดยนำสู่การปฏิบัติในแต่ละระดับ ดังนี้

2.1 การกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในการวางแผน คือ ขาดความชัดเจนในการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย มักจะระบุในลักษณะที่กว้างมากเกินไป จึงควรนำตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มาใช้ในข้อความกำหนดนโยบายเพื่อช่วยให้ทราบสิ่งที่ต้องการให้บรรลุผลตามนโยบายได้ชัดเจนขึ้น

2.2 การนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อค้นพบที่มีความถูกต้อง (Validity) มีความไว (Sensitive) คงที่ (Stable) และสะท้อนให้เห็นสิ่งที่ต้องการจะวัด มีความเฉพาะเจาะจง (Specific) สะดวกในการนำไปใช้ (Practicality) ทั้งในการเก็บข้อมูลง่าย (Availability) สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตรวจนับ วัด หรือสังเกตได้ง่าย และสามารถสร้างเกณฑ์ตัดสินคุณภาพได้ง่าย มีความเป็นตัวแทน (Representative) เข้าถึงได้ (Understandable) และค่าของตัวบ่งชี้แปลความหมายได้ง่าย มีความสอดคล้อง (Relevant) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้บอกถึงผลลัพธ์ที่เป็นค่านิยมของหน่วยการจัดการนั้น

และบอกถึงผลลัพธ์ที่ทีมงานทุกคนมีส่วนร่วม นอกจากนี้ตัวบ่งชี้ให้ข้อมูลสื่อความหมาย (Information) เป็นไปตามบริบท และให้ผลย้อนกลับไปยังหน่วยการจัดการ มีความเป็นกลาง (Neutrality) ปราศจากความลำเอียง (Bias) ไม่น้อมเอียงเข้าหาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ชี้นำโดยการเน้นการบ่งชี้เฉพาะลักษณะความสำเร็จ หรือความล้มเหลวหรือความไม่ยุติธรรม จึงสามารถนำไปใช้ในการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยตรวจสอบว่าการเปลี่ยนแปลงของการดำเนินงานนั้นเป็นไปในทิศทางที่ต้องการหรือพึงประสงค์หรือไม่ มีจุดติดขัดด้านใดอันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

2.3 การจัดลำดับ/ระดับ/ประเภทระบบการศึกษา ตัวบ่งชี้ช่วยทำให้การจัดแบ่งกลุ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานมีความตรงและความเที่ยง ทำให้สามารถใช้ข้อมูลอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ นอกจากนี้การจัดแบ่งกลุ่มยังช่วยชี้ให้เห็นถึงลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกัน ใช้ในการเปรียบเทียบการศึกษาระหว่างจังหวัดภายในประเทศ หรือต่างประเทศได้ ซึ่งดีกว่าการใช้ตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งหรือใช้ตัวแปรแต่ละชนิดหลาย ๆ ตัว ตัวบ่งชี้รวมจึงช่วยลดความผิดพลาดลงได้

2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ตัวบ่งชี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการวิจัยโดยเฉพาะตัวบ่งชี้รวมสามารถใช้แทนลักษณะของระบบการศึกษาในงานวิจัย โดยนำไปใช้วิเคราะห์เพื่อศึกษาวิจัยในแง่มุมต่าง ๆ ตามต้องการได้ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ดีกว่าการใช้ตัวแปรเดียวหรือตัวแปรย่อยแต่ละตัว ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์เท่านั้น

2.5 การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนร่วมพัฒนา ตัวบ่งชี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประกันคุณภาพการศึกษา ต้องอาศัยตัวบ่งชี้เป็นตัวกำหนดเป้าหมายที่ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา

2.6 ความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ มาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา สามารถนำไปใช้เป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานหรือกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยเชิงนโยบายการขับเคลื่อนโรงเรียนในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การพัฒนารูปแบบการนิเทศการขับเคลื่อนโรงเรียนในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. กลยุทธ์การนิเทศภายในโรงเรียนร่วมพัฒนา

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ : บทเรียนจากต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด, 2563.

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)**. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค, 2552.

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.

จตุพร ทั้งทอง. “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนตีประจําตำบล.”

วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

จตุพร แพบไธสง. “การศึกษาการมีส่วนร่วมของกลุ่มชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) จังหวัดบุรีรัมย์.” **วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา** 12, สืบเนื่อง (1 2563): 1241.

ฐาปณีย์ ธรรมเมธา. “การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานเทคโนโลยีการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย.” อ้างถึงใน พรหมภัทร์ อุดมนิธิภักคินนท์. “การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.

นงลักษณ์ วิรัชชัย, ศจีมาจ ณ วิเชียร และ พิศสมัย อรทัย. **การสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค, 2551.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. **สถิติชวนใช้**. กรุงเทพฯ: ไอคอนพริ้นติ้ง, 2555.

ปฐมสุข สีลาดเลา. “การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560.

ประไพพิมพ์ สุธีวสินนนท์ และ ประสพชัย พสุนนท์. “กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ.” **วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ** 29, 2 (ตุลาคม – ธันวาคม 2559): 33.

- เปลื้อง ณ นคร. **พจนานุกรมนักเรียน ฉบับเฉลิมพระเกียรติ (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2561.
- พรรณณี ลีกิจวัฒน์. **วิธีการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2549.
- พัชรา หาญเจริญกิจ. “รายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรังสิต ปี พ.ศ. 2561-2562.” **วารสารรังสิตสารสนเทศ** 26, ฉบับพิเศษเนื่องในโอกาสได้รับรางวัลชนะเลิศ ห้องสมุดสีเขียว IFLA Green Library Award 2020 (มกราคม – มิถุนายน 2564): 117.
- มังกรแก้ว ดรณศิลป์. “การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพในชุมชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**, 2557.
- รัตนะ บัวสนธ์. **การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: คำสมัย, 2551.
- วรุณยุภา คะโยธา. “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร.” **วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**, 2558.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. **ทฤษฎีการประเมิน**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- ศิรินทร์ทิพย์ วรรณภักตร์, สาธิต ทรัพย์รุ่งทอง และ ปพนสรณ์ โปธิพิทักษ์. **วารสารวิจัยวิชาการ** 4, 4 (ตุลาคม - ธันวาคม 2564): 214-217.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **Partnership School Project**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2561.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง, 2563.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง, 2563.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง, 2561.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการปฏิบัติงานโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2561.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท, 2561.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2562.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2561.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แผนปฏิบัติการ (Action Plan)**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย, 2562.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท, 2560.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้. **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562.

สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. **การปฏิรูปการศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 14 มกราคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.ops.moe.go.th/ops2017/>

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสิทธิ์. “ตัวบ่งชี้วัดผลการปฏิบัติงาน.” **ข่าวสารการวิจัย**, 19(9). กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สุภางค์ จันทวานิช. **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

สุภาวดี มีสุนา. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. **สัมภาษณ์**, 18-19 กุมภาพันธ์ 2565.

สุรินทร์ พิศสุวรรณ. **ปัญหาการศึกษาไทยกับการด้อยขีดความสามารถในการแข่งขันระดับโลก**. เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://url.us./uKvAV>

อิสรพล ปิ่นขจร และ ธีระ ภูติ. “การศึกษาแนวทางการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3.” **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม** 3, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2556): 108.

ภาษาต่างประเทศ

- Allan, A., & Roger Charles Harvey. **Assessing Quality in Further and Higher Education.** The University of Michigan: Kingsley Publishers, 1994.
- Andrei, O., Diana Mahaska, & Lia Bologna. "The school management success Involved by the partnership with the community." **Journal of Lucian Blaga University of Sibiu, Faculty of Economic Sciences** 47 (April-May 2009): 95-107.
- Barnes, P. A., & others. "Indicators of partnership success among Michiana coordinated school health." **The Health Education Associates Journal** 45, 2 (Fall 2013): 11.
- Burstein, L., Jeannie Oaks, & Gail Guyton. "Education Indicator." **Encyclopedia of Educational Research.** 6th ed. New York: Macmillan, 1992.
- Center for Mental Health in Schools at UCLA. **School-community partnerships: A Guide.** Los Angeles: CA, 2002.
- Cook, A. "What are the indicators of a successful international school partnership: developing an operationalized theoretical standard" Doctoral Thesis. University of London Institute of Education, 2013.
- Cook, S. M. "Analysis of characteristics of effective school and business partnerships: A case study of a medium size Florida district." Ph.D. Dissertation, Department of Educational Leadership and Studies, Florida State University College of Education, 2005.
- Costello, S., & I-Fang Cheng, "Partnering for student success: A practical guide to building effective school-based partnerships," Research Reports of The School District of Philadelphia (October 19, 2016): 3-10.
- Daniela, E. "No school left behind: The power of school- community partnership, Urban Studies Program of Vassar College Libraries, USA." Bachelor's degree. Dissertation, No school left behind: The power of school- community partnership, Faculty of Arts, Vassar College, 2012.
- Epstein, J. L., & others. **School, family, and community partnerships: Your handbook for action.** 2nd. California: A sage Publications Company Thousand Oaks, 2009.

- Ewell, P. T., & D. D. Jones. **Data, indicator, and the National center for higher education management system in using performance indicators to guide strategic decision making.** San Francisco: Bass, 1974.
- Ewell, P. T., & D. D. Jones. **School, Family, and Community Partnerships: Your Handbook for Action.** 4th ed. Thousand Oaks, CA: Corwin Press, 2019.
- Fotheringham, P. “What works. The work program. Sustainable school and community partnerships.” **Research study.** 1st (Australia: National Curriculum Services, 2013), 16-17. accessed March 20, 2022, available From https://whatworks.edu.au/upload/1363254474573_file_WWPartnershipsReport.pdf
- Gavin, J., Ann Higgin, & Karen Mahony. “Family, School, Community educational partnership.” External Evaluation Report of FSCEP Reports Curriculum Development Unit, Mary Immaculate College, Limerick, 2009.
- Good, C. V. **Dictionary of education.** New York: McGraw Hill Book, 1959.
- Hart, C. **Characteristics of effective indicators.** Accessed December 12, 2018. Available from <http://www.sustainablemeasures.com/indicators/characteristics.html>.
- Hopkins, D., Marilyn Leask, & Kath Aspinwall. **Managing Evaluation in Education: A Developmental Approach.** New York: Routledge, 1992.
- Illinois Children’s Mental Health Partnership. **Guidelines for school community partnerships addressing the unmet mental health needs of school age children.** Illinois: n.p., 2005.
- Johnstone, J. N. **Indicators of Education Systems.** London: McGraw-Hill, 1981.
- Johnstone, J. N. **Leadership and the learning organization in self managing school.** Victoria: University of Melbourne, 1998.
- Kilpatrick, S., Susan Johns, & Bill Mulford. “Maturing School–community Partnerships: Developing Learning Communities in Rural Australia.” CRLRA Discussion Paper Series ISSN 1440-480x, University of Tasmania, 2003.
- Mapp, K. L., & Paul J. Kutner. “Partners in Education: A Dual Capacity-Building Framework for Family–School Partnerships.” Report of SEDL in Collaboration With the U.S. Department of Education, 2013.

Melissa Price. **Promoting linkages: partnerships between schools and higher Education.** New York: University of the State of New York, 2004.

National Parent Teacher Association. "PTA national standards for family-school partnerships: An implementation guide." **Research Report of National Parent Teacher Association** (June 19, 2015): abstract.

Olson, L. A. "School-community partnerships Joining forces to support the learning and development of all students." **Research Reports of The Aspen Institute National Commission on School, Emotional, & Academic Development,** 3rd (2018): 12.

Peter, D. **The American Heritage Dictionary of the English Language.** New York: American Heritage Publishing, 1972.

Roche, M. K., & Kelly Vaillancourt Stronach. "Nine elements of effective school community partnerships to address student mental health, physical health, and overall wellness." **Research Report of Coalition for Community Schools; Institute for Educational Leadership; National** (2019): 20.

Sanders, M. "Community-School Partnerships." **The SAGE Encyclopedia of Out-of-School Learning, Kylie Pepper.** Thousand Oaks: Sage Publications, Inc., 2017.

Sanders, M. G., & Beth S. Simon. "A comparison of program development at elementary, middle, and high schools in the national network of partnership schools." **Journal of School Community** 12 (2002): 7.

Sanders, M., Steven Sheldon, & Joyce L. Epstein. "Improving Schools' Partnership Programs in the National Network of Partnership Schools." **Journal of Educational Research & Policy Studies** 5, 1 (Spring 2005): 34-47.

The Center for Mental Health in Schools at UCLA. **School-community partnerships: A guide.** California: UCLA., 2001.

The Council for Corporate & School Partnerships. **A how-to guide for school-Business partnerships.** Accessed March 8, 2022. Available from <https://outreach.ou.edu/educationalservices/education/edutas/comprehensiv-e-centers-archive/knowledgebases/response-to-intervention-knowledgebase/be-aware-of-non-financial-resources/a-how->

Warren, E., & Janelle Young. "Parent and school partnerships in supporting literacy and numeracy." *Asia-Pacific Journal of Teacher Education* 30, 3 (June 2010): abstract.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ที่ อว 8612.2/145

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

15 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนาคู (จังหวัดศึกษาศร)

ด้วย นางสาวสุภาวดี มีสุมา รหัสนักศึกษา 59252918 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์ท่านและบุคลากรในหน่วยงานในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ คือ รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน
และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปประกอบการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังนอมศักดิ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

นักศึกษา โทร. 08 1772 4119

ที่ อว 8612.2/146

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

15 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงทับแรด

ด้วย นางสาวสุภาวดี มีสุนา รหัสนักศึกษา 59252918 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์ท่านและบุคลากรในหน่วยงานในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ คือ รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปประกอบการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

นักศึกษา โทร. 08 1772 4119

ที่ อว 8612.2/147

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

15 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเจือก

ด้วย นางสาวสุภาวดี มีสุนา รหัสนักศึกษา 59252918 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ ขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์ท่านและบุคลากรในหน่วยงานในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ คือ รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน
และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปประกอบการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 08 1772 4119

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์

โรงเรียนวัดนาคู (จังหวัดศึกษาคาร)

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุรุธยา เขต 2

1. นางมรัชนก บุญการดี
2. นางสาวพัชรินทร์ วงสารี
3. นายสมหมาย รุ่งเรือง
4. นานตรีเทพ ปาลกะวงษ์ ณ อุรุธยา

โรงเรียนบ้านบึงทับแสด

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

5. นายชโนภาส แก้วจิ้น
6. นายสุรศักดิ์ ผลวิบูรณ์
7. นางสาววิศรา เมืองจันทร์
8. นายบุญเลย ไพโรจน์

โรงเรียนบ้านหนองเจือก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

9. นายเกษม ใจกระแสน
10. นายกฤตเมธ อุ่นโพธิ์
11. นางสาวสุภัตรา บุญชาย
12. นางจิราภรณ์ จันทร์ดี

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อยืนยันตัวบ่งชี้

เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา และ

รายชื่อโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School)

รุ่นที่ 1 และ รุ่นที่ 2

แบบสอบถามเพื่อยืนยันตัวบ่งชี้
เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสอบถามความคิดเห็นเพื่อยืนยันตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับคู่มือฯ เรื่อง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา (THE ADMINISTRATION STANDARDS OF PARTNERSHIP SCHOOL)

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้มี จำนวน 2 คน คือ

2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน/รักษาการในตำแหน่ง และ

2.2 ตัวแทนจากผู้ร่วมพัฒนา (school partner) ของโรงเรียน

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้ จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดให้ความคิดเห็นตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

3. แบบสอบถามฉบับนี้ มี 2 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 มาตรฐานการบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ในการอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย และเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียนร่วมพัฒนาในโอกาสต่อไป

นางสาวสุภาวดี มีสุณา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง () หน้าข้อความที่บอกถึงสถานภาพปัจจุบันของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน/รักษาการในตำแหน่ง
 ตัวแทนจากผู้ร่วมพัฒนา (School Partner) ของโรงเรียน
3. อายุ 25-45 ปี 46-50 ปี 51 ปี ขึ้นไป
4. ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของโรงเรียนร่วมพัฒนาที่มีต่อตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา

คำชี้แจง ขอความกรุณาให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องความคิดเห็น

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน				
ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน				
1	มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ			
2	มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา			
3	มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม			
4	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร			
5	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา			

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น
6	มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ			
7	มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร			
8	มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพของท้องถิ่นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้			
9	มีความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาไทย			
ด้านที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน				
10	มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ			
11	มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด			
12	ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย			
13	การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย			
14	สุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคม			
15	การมีทักษะในการแสวงหาความรู้			
16	กล้าแสดงออก มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถนำเสนอผลงานของตนเองต่อสาธารณชน			
17	มีพฤติกรรมเชิงบวกสอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน			
18	มีภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี			
19	มีความรู้และทักษะการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัย ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา			
20	มีความสามารถในการประยุกต์ใช้และปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง			
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ				
ด้านที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน				
21	จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน กำหนดนโยบาย เป้าหมายในการบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม			

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น
22	ผู้ร่วมพัฒนาเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นที่ปรึกษา ร่วมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน			
23	มีกระบวนการที่ชัดเจน ที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน			
24	ผู้ร่วมพัฒนา ร่วมมือกันกำหนดมาตรฐานการพัฒนาตามความต้องการของผู้รับบริการ			
25	ผู้ร่วมพัฒนา ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครู พร้อมทั้งจะมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา			
ด้านที่ 2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา				
26	จัดเก็บข้อมูลโรงเรียนเชิงลึก			
27	จัดตั้งและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน			
28	พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับนักเรียนและชุมชน			
29	บริหารงานวิชาการเชิงธุรกิจ			
30	นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน			
31	ประเมินคุณภาพโรงเรียน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ร่วมพัฒนา			
ด้านที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย				
32	พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง			
33	จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างรอบด้านให้ครบทั้งทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ			
ด้านที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ				
34	กำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไปในทิศทางเดียวกับนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน และจัดทำหลักสูตรการพัฒนา			

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น
35	สร้างความตระหนักและพัฒนาความพร้อมของผู้มีส่วนร่วม			
36	ปรับเปลี่ยนแนวคิดของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง			
37	ใช้กระบวนการ PLC ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้			
38	นิเทศภายในโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมพัฒนา			
ด้านที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ				
39	จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความโดดเด่นของโรงเรียน			
40	โรงเรียนสะอาด ร่มรื่น น่าดู น่าอยู่			
41	มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน			
42	ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ			
43	ส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยีให้กับชุมชน			
ด้านที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้				
44	มีครูหรือบุคลากรรับผิดชอบงานด้าน ICT ของโรงเรียน			
45	สนับสนุนอุปกรณ์และสื่อ ICT เพื่อการศึกษา			
46	ฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์และสื่อ ICT			
47	สร้างช่องทางและคลังความรู้ Digital			
48	สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสนับสนุนด้าน ICT			
ด้านที่ 7 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนา				
49	ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล			
50	มีอุดมการณ์และความมุ่งมั่นพร้อมที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการโรงเรียน			

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น
51	แสวงหาโอกาสให้กับครู บุคลากรทางการศึกษาและ ผู้เรียน			
52	สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู บุคลากรและผู้ร่วมพัฒนา			
53	มีความสามารถในการกระตุ้นทางปัญญาและพัฒนา ผู้ร่วมพัฒนา			
54	มีความสามารถในการสร้างและพัฒนาทีมงานทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน			
55	เป็นผู้นำทำ			
ด้านที่ 9 ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ				
63	จัดทำแผนงาน โครงการในการใช้ทรัพยากร			
64	ดำเนินงานในรูปแบบองค์คณะบุคคล			
65	รายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน			
66	เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน			
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ				
ด้านที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้				
67	จัดการเรียนรู้ในรูปแบบ STEM education			
68	จัดการเรียนรู้แบบ Active learning			
69	จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน			
70	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ			
71	มีเทคนิคการจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของผู้เรียน			
72	สื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ			
73	ผู้ปกครองมีการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน			

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น
74	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอผลงาน และเผยแพร่ผลงานตนเองต่อสาธารณชน			
75	มีนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน			
ด้านที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้				
76	โรงเรียนมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ			
77	ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ “ใช้ได้ ใช้เป็น ใช้ต่อยอด”			
78	สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย พรั่งพร้อม และเพียงพอในการใช้งาน			
79	ครูมีความสามารถในการออกแบบ สร้างและผลิตสื่อการเรียนรู้			
80	ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน			
ด้านที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก				
81	มีระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน			
82	ครูผู้สอนวางแผนใช้ข้อมูลนักเรียนอย่างเหมาะสม			
83	ครูผู้สอนมีการสะท้อนผลการเรียนรู้เชิงบวก			
84	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ไตร่ตรอง ทบทวน พฤติกรรมตนเอง			
85	ครูผู้สอนใช้เทคนิคการอธิบาย แนะนำ ให้เหตุผลกับผู้เรียน			
86	ครูผู้สอนมีความอดทนและยอมรับต่อธรรมชาติพฤติกรรมตามวัยของผู้เรียน และใช้คำพูดเชิงบวก			
ด้านที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน				
87	ประเมินตามสภาพจริง ตามบริบทโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม			

ที่	ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียน	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น
88	คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล			
89	เครื่องมือประเมินมีความหลากหลายตรงตามวัตถุประสงค์ในแผนการจัดการเรียนรู้			
90	ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยในการประเมิน			
91	ประเมินพฤติกรรม/ กระบวนการทำงาน /ผลงานของผู้เรียน			
92	สะท้อนคิดระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับครู			
ด้านที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้				
93	วางแผนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วม			
94	ใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกการพัฒนาของโรงเรียน			
95	กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม PLC กลุ่มบุคลากรภายในโรงเรียน และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง			
96	จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรม PLC และจัดกิจกรรม PLC ตามปฏิทินอย่างสม่ำเสมอทั้งกลุ่มภายในและกลุ่มภายนอก			
97	มีเครือข่ายในการแสดงผลงานผู้เรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมแข่งขัน			
98	สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการแข่งขัน			

รายชื่อโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School)

รุ่นที่ 1 และ รุ่นที่ 2

ที่	ชื่อโรงเรียน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	รุ่น
1	โรงเรียนวัดนาคู (จันทศึกษาคาร) อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา	สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต 2	1
2	โรงเรียนวัดจุฬามณี (ชุมชนจันทนประชาสรรค์) อ.บางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา	สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต 2	1
3	โรงเรียนชุมชนวัดหนองโนใต้ อ.เมือง จ.สระบุรี	สพป.สระบุรี เขต 1	2
4	โรงเรียนวัดช่องสาธิต อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี	สพป.ลพบุรี เขต 2	2
5	โรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี	สพป.ลพบุรี เขต 2	2
6	โรงเรียนวัดสิงห์ อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท	สพม.ชัยนาท เขต 5	1
7	โรงเรียนวัดกระทุ่ม (โสมประชาสรรค์) อ.บ้านโพธิ์ จ.ฉะเชิงเทรา	สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 1	1
8	โรงเรียนวัดถนนกะเพรา อ.แก่ง จ.ระยอง	สพป.ระยอง เขต 2	1
9	โรงเรียนวัดเกาะ อ.บ้านค่าย จ.ระยอง	สพป.ระยอง เขต 1	2
10	โรงเรียนวัดกระเฉด อ.นิคมพัฒนา จ.ระยอง	สพป.ระยอง เขต 1	2
11	โรงเรียนบ้านหนองละลอก อ.บ้านค่าย จ.ระยอง	สพป.ระยอง เขต 1	2
12	โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง อ.เขาสมิง จ.ตราด	สพป.ตราด	1
13	โรงเรียนบ้านท่าตุม อ.ศรีมหาโพธิ์ จ.ปราจีนบุรี	สพป.ปราจีนบุรี เขต 1	1
14	โรงเรียนศรีมหาโพธิ์ อ.ศรีมหาโพธิ์ จ.ปราจีนบุรี	สพม. เขต 7	2
15	โรงเรียนวัดหนองรี อ.บ้านนา จ.นครนายก	สพป.นครนายก	2
16	โรงเรียนวัดบางกอบัว (ขลิบราษฎร์บูรณะ) อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ	สพป.สมุทรปราการ เขต 1	1
17	โรงเรียนพุทธนิสาร อ.พัฒนานคร จ.สระแก้ว	สพป.สระแก้ว เขต 2	2
18	โรงเรียนธงชัยเหนือวิทยา (โคกศิลา) อ.ปรางค์ชัย จ.นครราชสีมา	สพป.นครราชสีมา เขต 3	1
19	โรงเรียนเจียรนวนนทอุทิศ 2 อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา	สพป.นครราชสีมา เขต 3	1

ที่	ชื่อโรงเรียน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	รุ่น
20	โรงเรียนเจียรนวนนทอุทิศ 1 อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา	สพป.นครราชสีมา เขต 4	1
21	โรงเรียนชุมชนบ้านวัด อ.คง จ.นครราชสีมา	สพป.นครราชสีมา เขต 6	1
22	โรงเรียนสะแกราวิทยาคม อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา	สพป.นครราชสีมา เขต 3	2
23	โรงเรียนบ้านกรุดหนองขำ อ.จอมพระ จ.สุรินทร์	สพป.สุรินทร์ เขต 1	2
24	โรงเรียนอนุบาลแคนดง อ.แคนดง จ.บุรีรัมย์	สพป.บุรีรัมย์ เขต 4	1
25	โรงเรียนบ้านโคกขามโนนสมบูรณ์ อ.ขำนิ จ.บุรีรัมย์	สพป.บุรีรัมย์ เขต 1	1
26	โรงเรียนรวมมิตรวิทยา อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์	สพป.บุรีรัมย์ เขต 1	2
27	โรงเรียนบ้านหนองกง อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์	สพป.บุรีรัมย์ เขต 3	2
28	โรงเรียนวัดน้ำไหล อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์	สพป.บุรีรัมย์ เขต 3	2
29	โรงเรียนบ้านโนนคุณ อ.ยางชุมน้อย จ.ศรีสะเกษ	สพป.ศรีสะเกษ เขต 1	2
30	โรงเรียนบ้านโนนแสนคำหนองศาลาศรีสะเกษ อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ	สพป.ศรีสะเกษ เขต 4	2
31	โรงเรียนบ้านภูดิน (มิตรผลอุปถัมภ์) อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ เขต 2	สพป.ชัยภูมิ เขต 2	1
32	โรงเรียนบ้านหนองดินดำ (คุรุราษฎร์ผดุงวิทย์) อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ เขต 2	สพป.ชัยภูมิ เขต 2	2
33	โรงเรียนอนุบาลลืออำนาจ (ชุมชนเปือยหัวดง) อ.ลืออำนาจ จ.อำนาจเจริญ	สพป.อำนาจเจริญ	1
34	โรงเรียนพัฒนาสามัคคี อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ	สพป.อำนาจเจริญ	2
35	โรงเรียนโคกสวาสดีหนองสองห้องดอนแดง อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ	สพป.อำนาจเจริญ	2
36	โรงเรียนบ้านชัยพรมิตรภาพ 67 อ.เมืองอุดรธานี จ.อุดรธานี	สพป.อุดรธานี เขต 1	2
37	โรงเรียนบ้านหนองนาคำ อ.หนองนาคำ จ.อุดรธานี	สพป.อุดรธานี เขต 1	2
38	โรงเรียนโนนสะอาดพิทยา อ.โนนสะอาด จ.ขอนแก่น	สพป.ขอนแก่น เขต 5	1

ที่	ชื่อโรงเรียน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	รุ่น
39	โรงเรียนหนองไผ่ดู่สิตประชาสรรค์ อ.หนองเรือ จ.ขอนแก่น	สพป.ขอนแก่น เขต 5	1
40	โรงเรียนคูคำพิทยาสรรพ์ อ.ชำสูง จ.ขอนแก่น	สพป.ขอนแก่น เขต 4	2
41	โรงเรียนบ้านบึงเนียมบึงไคร่นุ่นท่าหิน อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น	สพป.ขอนแก่น เขต 1	2
42	โรงเรียนชุมชนโพนงานโพนสว่าง อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม	สพป.มหาสารคาม เขต 3	1
43	โรงเรียนอนุบาลเต่างอย อ.เต่างอย จ.สกลนคร	สพป.สกลนคร เขต 1	
44	โรงเรียนเจียรนวนนทอุทิศ 5 (บ้านโพนแดง) อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร	สพป.สกลนคร เขต 1	1
45	โรงเรียนร่องคำหงส์ทองวิทยา อ.อาจสามารถ จ.ร้อยเอ็ด	สพป.ร้อยเอ็ด เขต 2	
46	โรงเรียนแก้วเสด็จพิทยาคม อ.สมเด็จ จ.กาฬสินธุ์	สพม.กาฬสินธุ์ เขต 24	1
47	โรงเรียนสมสะอาดพิทยาสรรพ์ อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์	สพป.กาฬสินธุ์ เขต 3	1
48	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง อ.เมือง จ.นครพนม	สพป.นครพนม เขต 1	2
49	โรงเรียนบ้านหนองยาง อ.เฝ้าไร่ จ.หนองคาย	สพป.หนองคาย เขต 2	2
50	โรงเรียนบ้านโป่งสำราญ อ.รัตนวาปี จ.หนองคาย	สพป.หนองคาย เขต 2	2
51	โรงเรียนบ้านห้วยลึก อ.ศรีวิไล จ.บึงกาฬ	สพป.บึงกาฬ	2
52	โรงเรียนเจียรนวนนทอุทิศ 3 อ.ผาขาว จ.เลย	สพป.เลย เขต 2	1
53	โรงเรียนเจียรนวนนทอุทิศ 4 (บ้านหนองหญ้า ปล้อง)อ.วังสะพุง จ.เลย เขต 2	สพป.เลย เขต 2	1
54	โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 13 อนุสรณ์ อ.นิคมคำสร้อย จ.มุกดาหาร	สพป.มุกดาหาร	2
55	โรงเรียนมิตรมวลชนเชียงใหม่ อ.เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่	สพป.เชียงใหม่ เขต 3	1

ที่	ชื่อโรงเรียน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	รุ่น
56	โรงเรียนบ้านแม่ลิด อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน	สพป.แม่ฮ่องสอน เขต 2	2
57	โรงเรียนบ้านแม่อุ้มลอง อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน	สพป.แม่ฮ่องสอน เขต 2	2
58	โรงเรียนแม่กองคา อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน	สพป.แม่ฮ่องสอน เขต 2	2
59	โรงเรียนบ้านหนองเงือก อ.ป่าซาง จ.ลำพูน	สพป.ลำพูน เขต 1	1
60	โรงเรียนชุมชนบ้านเหมืองหม้อ (เหมืองหม้อสามัคคี) อ.เมืองแพร่ จ.แพร่	สพป.แพร่ เขต 1	2
61	โรงเรียนบ้านแม่ยางตาล อ.ร้องกวาง จ.แพร่	สพป.แพร่ เขต 1	2
62	โรงเรียนบ้านภาคประชาชนเคราะห์ อ.สูงเม่น จ.แพร่	สพป.แพร่ เขต 1	2
63	โรงเรียนบ้านแม่ยางร้อง อ.ร้องกวาง จ.แพร่	สพป.แพร่ เขต 1	2
64	โรงเรียนเชียงกลาง “ประชาพัฒนา” อ.เชียงกลาง จ.น่าน	สพม. น่าน	1
65	โรงเรียนบ่อเกลือ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน	สพม.น่าน	1
66	โรงเรียนบ้านนาไผ่ อ.เวียงสา จ.น่าน	สพป.น่าน เขต 1	1
67	โรงเรียนบ้านชมพู อ.เวียงสา จ.น่าน	สพป.น่าน เขต 1	1
68	โรงเรียนอนุบาลดงมหาวัน อ.เวียงเชียงรุ้ง จ.เชียงราย	สพป.เชียงราย เขต 1	2
69	โรงเรียนบ้านสันกลาง อ.เมือง จ.เชียงราย	สพป.เชียงราย เขต 1	2
70	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย	สพป.เชียงราย เขต 3	2
71	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย	สพป.เชียงราย เขต 3	1
72	โรงเรียนบ้านรวมใจ อ.แม่จัน จ.เชียงราย	สพป.เชียงราย เขต 3	
73	โรงเรียนผดุงวิทยา อ.พรหมพิราม จ.พิษณุโลก	สพป.พิษณุโลก เขต 3	1
74	โรงเรียนบ้านประตู่เฒ่า อ.กงไกรลาศ จ.สุโขทัย	สพป.สุโขทัย เขต 1	1
75	โรงเรียนบ้านแม่วะหลวง อ.ท่าสองยาง จ.ตาก	สพป.ตาก เขต 2	1
76	โรงเรียนบ้านสันป่าไร่ อ.แม่ระมาด จ.ตาก	สพป.ตาก เขต 2	1
77	โรงเรียนบ้านบึงทับแสด อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร	สพป.กำแพงเพชร เขต 1	1

ที่	ชื่อโรงเรียน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	รุ่น
78	โรงเรียนอิมมาตอ็ทราย อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี	สพป.อุทัยธานี เขต 2	2
79	โรงเรียนวัดนิเวศูฒาราม อ.เมือง จ.นครสวรรค์	สพป.นครสวรรค์ เขต 1	1
80	โรงเรียนปลักไม้ลาย อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม	สพป.นครปฐม เขต 1	1
81	โรงเรียนบ้านหัววัง อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี	สพป.สุพรรณบุรี เขต 2	2
82	โรงเรียนวัดสองพี่น้อง อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี	สพป.สุพรรณบุรี เขต 2	2
83	โรงเรียนบ้านห้วยหิน อ.อุทุมพร จ.สุพรรณบุรี	สพป.สุพรรณบุรี เขต 2	2
84	โรงเรียนวัดห้วยสะพาน อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี	สพป.กาญจนบุรี เขต 2	2
85	โรงเรียนกรับใหญ่ว่องกุศลกิจพิทยาคม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	สพม.ราชบุรี เขต 8	2
86	โรงเรียนหนองหญ้าปล้อง อ. จ.เพชรบุรี	สพป.เพชรบุรี เขต 10	2
87	โรงเรียนบ้านบางหมาก อ.กันตัง จ.ตรัง	สพป.ตรัง เขต 2	
88	โรงเรียนบางจะเกร็ง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม	สพป.สมุทรสงคราม	2
89	โรงเรียนวัดโคกขาม (นรสิงห์อนุสรณ์) อ.เมืองสมุทรสาคร จ.สมุทรสาคร	สพป.สมุทรสาคร	2
90	โรงเรียนบ้านสันตาบ อ.เมืองสมุทรสาคร จ.สมุทรสาคร	สพป.สมุทรสาคร	2
91	โรงเรียนวัดเทพนิมิต อ.เมืองภูเก็ต จ.ภูเก็ต	สพป.ภูเก็ต	2
92	โรงเรียนบ้านทุ่งต้นปึก อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่	สพป.กระบี่	2
93	โรงเรียนบ้านกอตง อ.เขาพนม จ.กระบี่	สพป.กระบี่	2
94	โรงเรียนชุมชนบ้านสี่แยก อ.นาบอน จ.นครศรีธรรมราช	สพป.นครศรีธรรมราช เขต 2	1
95	โรงเรียนท่าฉลวยวิทยาคาร อ.ท่าฉลวย จ.สุราษฎร์ธานี	สพม.สุราษฎร์ธานี	1
96	โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง อ.หลังสวน จ.ชุมพร	สพป.ชุมพร เขต 2	2
97	โรงเรียนบ้านควนสวรรค์ อ.นาโยง จ.ตรัง	สพป.ตรัง เขต 1	2
98	โรงเรียนบ้านบางหมาก อ.กันตัง จ.ตรัง	สพป.ตรัง เขต 2	1
99	โรงเรียนบ้านป่าไผ่ อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส	สพป. นราธิวาส เขต 1	1
100	โรงเรียนอนุบาลปัตตานี อ.เมือง จ.ปัตตานี	สพป.ปัตตานี เขต 1	2

ที่	ชื่อโรงเรียน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	รุ่น
101	โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี อ.เมือง จ.ปัตตานี	สพม.ปัตตานี เขต 15	1
102	โรงเรียนวัดคลองเตยใน เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร	สพป.กรุงเทพมหานคร	2
รวม 102 โรงเรียน			

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุภาวดี มีสุนา
วัน เดือน ปี เกิด	30 ธันวาคม 2510
สถานที่เกิด	จังหวัดสระบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2533 สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตร์บัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-พลศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
	พ.ศ. 2548 สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
	พ.ศ. 2559 ศึกษาต่อในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2537 – 2543 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนวัดทับกระดาน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
	พ.ศ. 2543 – 2546 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนมะเกลือ อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
	พ.ศ. 2546 – 2553 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดกลางบ้านดอน อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
	พ.ศ. 2553 – 2554 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศุขเกษม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
	พ.ศ. 2554 – 2559 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองหลุม อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
	พ.ศ. 2559 – 2562 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัววัง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
	พ.ศ. 2562 – ปัจจุบัน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
ที่อยู่ปัจจุบัน	2042/2 หมู่ 6 ตำบลอู่ทอง อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี 72160 โทร.0817724119

